

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 306

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

60ό έτος

15 Σεπτεμβρίου 2017

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Επιτροπή των Περιφερειών

123η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 11-12 Μαΐου 2017

2017/C 306/01	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η λευκή βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025»	1
2017/C 306/02	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το έτος 2018»	5

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

123η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 11-12 Μαΐου 2017

2017/C 306/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020 — Για μια ισχυρή και αποτελεσματική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής μετά το 2020»	8
2017/C 306/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»	20
2017/C 306/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Βελτίωση της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: ένας κώδικας δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών»	24
2017/C 306/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η κοινωνική καινοτομία ως νέο εργαλείο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινωνίας»	28
2017/C 306/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και η περιφερειακή διάσταση της βιοοικονομίας και ο ρόλος των περιφερειών και των πόλεων»	32

EL

2017/C 306/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η υγεία στις πόλεις ως κοινό αγαθό» .	37
2017/C 306/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ 2016-2017»	43
2017/C 306/10	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νησιωτική επιχειρηματικότητα: συμβάλλοντας στην εδαφική συνοχή»	51
2017/C 306/11	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ένα νέο στάδιο για την ευρωπαϊκή πολιτική γαλάζιας ανάπτυξης»	57

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

123η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 11-12 Μαΐου 2017

2017/C 306/12	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι δημοσιονομικοί κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης»	64
---------------	--	----

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

123η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 11-12 ΜΑΪΟΥ 2017

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η Λευκή βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025»

(2017/C 306/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

1. λαμβάνει υπό σημείωση τη «Λευκή βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως μια από τις σημαντικές συμβολές στον τρέχοντα γύρο συζητήσεων σχετικά με τη μελλοντική ανάπτυξη της Ένωσης, η οποία θα πρέπει να οδηγήσει σε απτά αποτελέσματα ενόψει των Ευρωεκλογών του Ιουνίου του 2019 και πέραν αυτών·
2. καλωσορίζει τη Διακήρυξη της Ρώμης, στην οποία οι υπογράφωντες δηλώνουν ότι θα πρέπει «να συνεργαζόμαστε στο επίπεδο που επιτυγχάνει την ουσιαστική διαφορά, ανεξάρτητα εάν πρόκειται για το ενωσιακό, το εθνικό, το περιφερειακό ή το τοπικό επίπεδο, καθώς και σε ένα πνεύμα εμπιστοσύνης και καλόπιστης συνεργασίας, τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, με γνώμονα την αρχή της επικουρικότητας»·
3. έχει δεσμευτεί υπέρ του άνευ όρων σεβασμού των θεμελιωδών αξιών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και του σεβασμού των στόχων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του στόχου για ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπως ορίζεται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ·
4. τονίζει ότι ο ηγετικός ρόλος των αποκεντρωμένων εδαφικών οντοτήτων που προβλέπεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας, δεν έχει ακόμα μετουσιωθεί σε μια πραγματική προοπτική της επικουρικότητας και της συμμετοχής στην ευρωπαϊκή νομοθετική διαδικασία. Συνεπώς οι εδαφικές οντότητες συνεχίζουν να αποτελούν σχεδόν πάντοτε τερματικούς σταθμούς των ενωσιακών πολιτικών και όχι πραγματικούς παράγοντες στην κατάρτιση, μεταξύ άλλων και πάνω από όλα νομοθετική, των πολιτικών αυτών·
5. υπενθυμίζει ότι οι πολιτικές και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν δημιουργήθηκαν για να αποτελέσουν αυτά καθαυτά αυτοσκοπό, αλλά θα πρέπει να βρίσκονται στην υπηρεσία των πολιτών προκειμένου να επιτύχουν την υλοποίηση των πρωταρχικών στόχων και των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπογραμμίζει ότι τα εν λόγω θεσμικά όργανα και αυτές οι πολιτικές βασίζονται στους αναγκαίους συμβιβασμούς, ούτως ώστε να εξισορροπηθούν τα διαφορετικά συμφέροντα και οι διαφορετικές απόψεις και να αντικατοπτριστούν τα αποτελέσματα των δημοκρατικών διαδικασιών. Προς τούτο ελπίζει να μην επικρατούν, στην αναζήτηση της ευρύτερης συναίνεσης μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων και απόψεων, περιοριστικοί συμβιβασμοί αλλά να αναζητούνται πολιτικές λύσεις που θα βασίζονται στην κοινή αλληλεγγύη, θεμελιώδη αρχή της ενωμένης Ευρώπης, μεταξύ άλλων προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο σημερινός σκεπτικισμός και να ανακτηθεί έτσι η εμπιστοσύνη των πολιτών στο ευρωπαϊκό εγχείρημα·
6. ως η πολιτική συνέλευση των τοπικών και περιφερειακών αντιπροσώπων, πιστεύει ότι είναι σημαντικό οι αποφάσεις να λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες και στη βάση της κοινής κυριαρχίας σε επίπεδο ΕΕ, ούτως ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα κάθε πολίτη της ΕΕ να διαμορφώνει το πεπρωμένο του/της·

7. υπογραμμίζει ότι η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή εντός της ΕΕ είναι καθοριστικής σημασίας και τονίζει ότι η αποτελεσματική και ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη είναι ζωτική για τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ. Υπό αυτό το πρίσμα, η πολιτική συνοχής συνιστά την πολιτική που εξασφαλίζει με τον αμεσότερο πλέον τρόπο στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, να οικοδομήσουν την αλληλεγγύη και να αναδειξουν τα οφέλη του καθεστώτος κράτους μέλους της ΕΕ σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Η πολιτική συνοχής αποτελεί μια καθοριστικής σημασίας πολιτική της ΕΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Ως εκ τούτου, η ΕΤΠ απορρίπτει κατηγορηματικά κάθε σενάριο για το μέλλον της ΕΕ, το οποίο θα περιόριζε την πολιτική συνοχής ή θα την καταργούσε συνολικά και εκφράζει τη θλίψη της για το γεγονός ότι σε ένα επίσημο έγγραφο της Επιτροπής θα μπορούσε μάλιστα να εξεταστεί μια τέτοια προσέγγιση·

8. κατανοεί ότι τα σενάρια που παρουσιάζονται στη λευκή βίβλο αποτελούν μια έκκληση αφύπνισης με την οποία αναδεικνύονται οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες για την ΕΕ και, ταυτοχρόνως, μια προειδοποίηση ότι κανένα τμήμα του λεγόμενου «κεκτημένου» δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένο. Υπογραμμίζει ότι η συζήτηση που διεξάγεται σχετικά με την ταχύτητα ή τον βαθμό ολοκλήρωσης της ΕΕ δεν θα πρέπει να αποσπάσει την προσοχή από το γεγονός ότι η πραγματική πρόκληση συνίσταται στο να αποφευχθεί να δημιουργηθεί μια Ευρώπη πολλών κατευθύνσεων. Είναι πεπεισμένη ότι οι δράσεις θα πρέπει να εστιασθούν κυρίως στην αναγκαία ενότητα και τον αναγκαίο σεβασμό για την πολυμορφία και τις τοπικές ιδιαιτερότητες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα βιώσιμο μέλλον για όλους τους πολίτες της ΕΕ·

9. υπογραμμίζει ότι μια από τις μοναδικές πτυχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η πολυεπίπεδη δομή διακυβέρνησής της και εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η παράμετρος αυτή δεν αναγνωρίζεται στην υπό εξέταση λευκή βίβλο. Εκφράζει, επίσης, την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η λευκή βίβλος δεν εκθέτει τις εδαφικές επιπτώσεις των διαφόρων σεναρίων που παρουσιάζονται. Προβάλλει το γεγονός ότι, συνολικά, οι πόλεις και οι περιφέρειες απολαύουν μεγαλύτερης εμπιστοσύνης από τους πολίτες. Φρονεί, ως εκ τούτου, ότι οι πολίτες και οι ελπίδες, οι προσδοκίες και οι ανησυχίες τους πρέπει να βρίσκονται στον πυρήνα όλων των πολιτικών δράσεων και υπογραμμίζει ότι οποιεσδήποτε συζητήσεις σχετικά με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι μεταρρυθμίσεις που θα προκύψουν από αυτές τις συζητήσεις πρέπει να στηριχθούν σε μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, υπενθυμίζοντας ωστόσο ότι η μέθοδος και το πνεύμα της «κοινοτικής εργασίας πρέπει να υπερισχύει της «διακυβερνητικής» εργασίας σε κάθε φάση της διαδικασίας λήψης απόφασης στην Ένωση·

10. συμφωνεί με τους πρωταρχικούς τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στη λευκή βίβλο και στη Διακήρυξη της Ρώμης και πιστεύει ακράδαντα ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως η υπερεθνική θεματοφύλακας των Συνθηκών της ΕΕ και το θεσμικό όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί η αποστολή να προάγει το κοινό συμφέρον της Ένωσης, θα πρέπει να υποβάλει λεπτομερείς προτάσεις σχετικά με αυτά τα θέματα. Η ΕΤΠ είναι πρόθυμη να δώσει την πολιτική της απάντηση και να διατυπώσει συστάσεις από μια τοπική και περιφερειακή σκοπιά·

11. προκειμένου να καταστεί δυνατή μια πιο ισχυρή αντιπροσωπευτική και συμμετοχική δημοκρατία στην Ευρώπη, ζητεί να αναθεωρηθεί και να απλουστευτεί η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών». Υπογραμμίζει την ανάγκη να προβλεφθεί η νομική υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όχι μόνο να εξετάσει, αλλά και να ξεκινήσει μία συζήτηση στη συνέχεια της οποίας θα διεξαχθεί ψηφοφορία στο Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με μία επιτυχή ΕΠΠ, η οποία συγκεντρώνει 1 εκατομμύριο υπογραφές, ενώ παράλληλα προτείνει την αναζήτηση επιπρόσθετων μέσων διευκόλυνσης για τη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ ⁽¹⁾·

12. αναδεικνύει μια σειρά στοιχείων τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τον προσδιορισμό ενός αξιόπιστου και φιλόδοξου σεναρίου για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη σκοπιά των περιφερειών και των πόλεων:

12.1 μια ενεργή ευρωπαϊκή ιθαγένεια που ενθαρρύνει τις ανταλλαγές και τη συνεργασία με τους πολίτες αλλά και μεταξύ των πολιτών, με στόχο να προωθηθεί μια ευρωπαϊκή ταυτότητα και ένα αίσθημα οικειότητας του ευρωπαϊκού σχεδίου·

12.2 η εφαρμογή των αρχών της εταιρικής σχέσης, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της επικουρικότητας σε όλους τους τομείς πολιτικής, καθώς και η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ όλων των τομέων της κοινωνίας, προκειμένου να διαμορφωθεί μια περισσότερο δημοκρατική, αποτελεσματική και αναθεωρημένη ΕΕ·

12.3 η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης· ελπίζει δε ότι μια νομοθετική πρόταση σχετικά με έναν ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα επιτρέψει την εξέταση των εργασιακών δικαιωμάτων και της εργατικής κινητικότητας σε μια εξελισσόμενη αγορά εργασίας, σεβόμενης ταυτόχρονα της αρχής της επικουρικότητας, και ότι αυτή η πρόταση δε θα έχει το χαρακτήρα «ήπιου δικαίου» (soft law) που δεν χρησιμεύει παρά για τη συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας, αλλά θα πρόκειται για μέτρα ίδιας έντασης με αυτά που υιοθετήθηκαν για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Οι πολίτες πρέπει να βλέπουν μια κοινωνικότερη ΕΕ, ικανή να λύνει τα προβλήματά τους·

(¹) Ψήφισμα με θέμα «Βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πέρα από τη Συνθήκη της Λισαβόνας» (RESOL-VI/005).

12.4 μια ΕΕ που υποχρεούται σε πλήρη λογοδοσία και πλήρη διαφάνεια, στην οποία οι πολίτες θα μπορούν να αναγνωρίζουν σαφώς ποιος είναι πολιτικά υπεύθυνος και υπόλογος για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης αναλαμβάνουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης για τη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων·

12.5 μια συνολική, επαρκώς χρηματοδοτούμενη, μακροπρόθεσμη και αξιόπιστη στρατηγική για την επίτευξη και την ενίσχυση των θεμελίων της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής εντός της ΕΕ και την εξασφάλιση ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, με ακρογωνιαίο λίθο την ανθρώπινη ασφάλεια, που θα ενσωματώνει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ στα δικά της βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα προγράμματα και υλοποιώντας παρεμβάσεις σύμφωνα με τις παραμέτρους της Ατζέντας 2030·

12.6 η μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειών στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων —στη διαδικασία νομοθετικής κατάρτισης και πολιτικών αποφάσεων, καθώς και σε αυτήν της υλοποίησης και της διάδοσης— αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για μια θετική και πραγματική ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και για την αύξηση της εμπιστοσύνης των Ευρωπαίων πολιτών. Για αυτό το λόγο, στην πρόβλεψη για ένα ανανεωμένο πολιτικό και θεσμικό ευρωπαϊκό πλαίσιο κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα δημιουργίας νομοθετικής συνέλευσης που θα εκπροσωπεί την περιφερειακή και την τοπική αυτοδιοίκηση·

12.7 μια κοινωνική ΕΕ που θα προωθεί την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, καθώς και ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους· που θα αγωνίζεται κατά της ανεργίας, των διακρίσεων, του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας· μια ΕΕ στην οποία οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση και θα μπορούν να σπουδάσουν και να βρουν εργασία σε όλη την ήπειρο· μια ΕΕ που θα διατηρεί την πολιτιστική μας κληρονομιά και θα προωθεί την πολιτιστική πολυμορφία·

12.8 μια καινοτόμος, ψηφιακή και επιχειρηματική Ευρώπη με πόλεις και περιφέρειες που λειτουργούν ως καταλύτες και καταλυτικοί παράγοντες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως για τους νέους ανθρώπους·

12.9 ένας προϋπολογισμός της ΕΕ ο οποίος βασίζεται σε πραγματικά ιδίους πόρους, επαρκεί για τις φιλοδοξίες της ΕΕ και ενισχύει τον ρόλο των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων, ούτως ώστε να τονωθεί η ανάπτυξη και η απασχόληση των πολιτών της ΕΕ·

12.10 μια βαθύτερη, πιο δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση, η οποία διαθέτει τα αναγκαία μέσα πολιτικής για την πρόληψη των ασύμμετρων κλυδωνισμών και την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης δημοσιονομικής ικανότητας συμπληρωματικής προς τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

12.11 ένας πλήρως ολοκληρωμένος χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ο οποίος στηρίζεται στα θεμελιώδη δικαιώματα, την πλήρως ελεύθερη κυκλοφορία, στην από κοινού προστασία των εξωτερικών συνόρων, καθώς και μια κοινή πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ βασίζεται στις κοινές προσπάθειες ιδίως απέναντι στα τρέχοντα μεταναστευτικά φαινόμενα·

12.12 η εξασφάλιση πλήρους διαφάνειας και δημοκρατικού ελέγχου σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων κατά τη διαμόρφωση δίκαιων και ισορροπημένων διεθνών εμπορικών συμφωνιών·

12.13 μια κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική, καθώς και μια κοινή πολιτική γειτονίας για τη διασφάλιση της παγκόσμιας σταθερότητας και μια δέσμευση για την προβολή των αξιών της ΕΕ. Μια ανοιχτή προσέγγιση απέναντι στην διέυρυνση, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις και με ταυτόχρονο σεβασμό της ικανότητας ενσωμάτωσης της ΕΕ·

12.14 μια ΕΕ κοντά στους πολίτες της, ικανή να τους πληροφορήσει για τα επιτεύγματα και τις μελλοντικές προκλήσεις της κατά τρόπο σαφή και κατανοητό·

13. δεσμεύεται να ακολουθήσει μια διαδικασία από τη βάση προς την κορυφή σε συνεργασία με τους πολίτες και τους εκλεγμένους εκπροσώπους των περιφερειών, των πόλεων και των κοινοτήτων της ΕΕ, καθώς και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, έτσι ώστε να εντοπίσει, κατά τους προσεχείς μήνες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους σε ό,τι αφορά την ΕΕ. Υπογραμμίζει ότι το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες συστάσεις, θα συμπεριληφθεί στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Προβληματισμοί για την Ευρώπη: η φωνή των περιφερειακών και των τοπικών αρχών για την ανοικοδόμηση της εμπιστοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση»·

14. καλεί, ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επαναλάβει τη διαδικασία των κορυφαίων υποψηφίων (η λεγόμενη διαδικασία των «Spitzenkandidaten») στις ευρωπαϊκές εκλογές του 2019, και δηλώνει πρόθυμη να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση ως προς τη διαδικασία και τη σημασία της μέσω του δικτύου τοπικών και περιφερειακών πολιτικών της·

15. είναι αποφασισμένη να συμβάλλει σε μια διαφανή και δημοκρατική διαδικασία θεσμικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων, με τους πολίτες της ΕΕ στο επίκεντρό τους και συνεκτιμώντας το ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης σε χρόνο που θα επιτρέψει να τεθούν τα αποτελέσματα στην κρίση των πολιτών της Ευρώπης στις ευρωεκλογές του 2019·
16. υπογραμμίζει ότι η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, όντως το εγγύτερο στους πολίτες επίπεδο και ο κύριος πάροχος δημοσίων υπηρεσιών, πρέπει να έχει πιο εξέχοντα ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ προκειμένου η τελευταία να συνεχίσει το έργο της σε τομείς αρμοδιότητας των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Για αυτόν τον λόγο, ζητεί η νομοθεσία που επηρεάζει την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση να υπόκειται στην συγκατάθεση της ΕτΠ·
17. υπενθυμίζει ότι ορισμένες από τις αλλαγές που οι πολίτες ενδέχεται να θεωρούν προτεραιότητα ίσως απαιτούν την αναθεώρηση των Συνθηκών και εμμένει ότι σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της Συνέλευσης δυνάμει του άρθρου 48 παράγραφος 3 και η ΕτΠ να έχει πλήρη εκπροσώπηση σε αυτήν τη Συνέλευση·

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το έτος 2018»

(2017/C 306/02)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα την Ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 σχετικά με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2018, τμήμα ΙΙΙ — Επιτροπή [2016/2323 (BUD)],

1. χαιρετίζει το γεγονός ότι στον εγκεκριμένο ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2017 έχει συμπεριληφθεί η σύσταση της Επιτροπής των Περιφερειών για αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα, την καινοτομία και τις υποδομές, επαρκείς πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών για την πρωτοβουλία νέων για την απασχόληση και αύξηση της χρηματοδότησης για τη γεφύρωση των ελλειπόντων συνδετικών κρίκων για τις μεταφορές στις παραμεθόριες περιφέρειες ⁽¹⁾· επισημαίνει, περαιτέρω, ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλοί τομείς στους οποίους τα αιτήματά της δεν έχουν ικανοποιηθεί, κυρίως λόγω του περιορισμένου μεγέθους του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπου όμως απαιτείται περαιτέρω προσπάθεια·

2. τονίζει την ανάγκη ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το έτος 2018 να εξασφαλίσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα αναγκαία μέσα προκειμένου να αντιμετωπίσει τις επείγουσες κοινές ευρωπαϊκές προκλήσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά τη μετανάστευση, την ασφάλεια, την κλιματική αλλαγή και την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και να δημιουργήσει απτή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τους ευρωπαίους πολίτες·

3. επαναλαμβάνει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ εξακολουθεί να μη διαθέτει ικανή ευελιξία προκειμένου να μπορεί να ανταποκρίνεται σε πολλές απρόβλεπτες καταστάσεις που εμφανίζονται ταυτόχρονα και ότι η προτεινόμενη ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΔΠ έχει σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού·

4. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το Συμβούλιο χρειάστηκε τόσο πολύ χρόνο για να προσδιορίσει τη θέση του όσον αφορά την πρόταση της Επιτροπής για την ενδιάμεση επανεξέταση και, κατά συνέπεια, για το ότι η Αρμόδια για τον Προϋπολογισμό Αρχή δεν μπόρεσε να αξιοποιήσει όλα τα μέτρα που προτάθηκαν από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού του 2017· επικροτεί, ωστόσο, τη συμφωνία που τελικά επετεύχθη στις 5 Απριλίου 2017 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία οδήγησε σε συμπληρωματικές ενισχύσεις ύψους 6 009 εκατ. ευρώ (15 % ανακατανομές πόρων, 85 % μη κατανεμημένοι πόροι), εκ των οποίων 3,9 δισεκατομμύρια ευρώ προορίζονται για μέτρα στον τομέα της μετανάστευσης αφενός εντός της ΕΕ (2,55 δισ. ευρώ) και, αφετέρου, για την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών της μετανάστευσης σε τρίτες χώρες (1,39 δισεκατομμύρια ευρώ), ενώ 2,1 δισ. ευρώ θα διατεθούν για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και για την ανάπτυξη, εκ των οποίων το 1,2 δισ. ευρώ θα διοχετευθεί στην Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων·

5. χαιρετίζει την αύξηση της χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση της μετανάστευσης και του προσφυγικού το 2017· απευθύνει έκκληση περαιτέρω αύξησης των κονδυλίων για την εφαρμογή μιας συστηματικής και βιώσιμης προσέγγισης για τη διαχείριση της μετανάστευσης και των συνοριακών ελέγχων, για μέσα όπως το Ταμείο για το άσυλο, τη μετανάστευση και την ένταξη (AMIF), το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ISF), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)· επαναλαμβάνει την έκκλησή της για τη διευκόλυνση της αμεσότερης πρόσβασης των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χρηματοδότηση που διατίθεται για τη διαχείριση της μετανάστευσης και την ένταξη· προτείνει, επίσης, την παροχή επαρκούς χρηματοδότησης για την υλοποίηση εκούσιων επιστροφών, καθώς και για την προσφορά βοήθειας στις χώρες καταγωγής όσον αφορά την επανένταξη των επανεισερχόμενων υπηκόων τους· για το σκοπό αυτό, θεωρεί επίσης σημαντικό να υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για πιθανές συνέργειες μεταξύ των διαθέσιμων πόρων·

6. σημειώνει με ανησυχία ότι στον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2017 παρατηρείται μια άνευ προηγουμένου απότομη μείωση των πιστώσεων πληρωμών για τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής και ότι μόνο ο διορθωτικός προϋπολογισμός για το 2016 αριθ. 4 απέτρεψε μια ακόμα πιο έντονη μείωση· υπογραμμίζει ότι είναι επιτακτική ανάγκη όλοι οι σχετικοί παράγοντες να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επιτάχυνση της υλοποίησης και ότι η εξασφάλιση επαρκών πιστώσεων πληρωμών το 2018 είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να αποφευχθεί η πρόκληση εκ νέου καθυστέρησης πληρωμών· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόβλεψη πληρωμών μέχρι το 2020 που υπέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο της πρότασης για την ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου· η ΕΤΠ θα προσπαθήσει να εντοπίσει τις μέχρι τούδε βέλτιστες πρακτικές στην επιτάχυνση του ρυθμού απορρόφησης των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή και θα ενημερώσει την Αρμόδια για τον Προϋπολογισμό Αρχή σχετικά με αυτές·

⁽¹⁾ Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για τη θέση 06 02 01 01 «Εξάλειψη των σημείων συμφόρησης, ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των σιδηροδρόμων, γεφύρωση των ελλειπόντων κρίκων και βελτίωση των διασυνοριακών τμημάτων» έχουν αυξηθεί κατά 82,28 εκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με το 2016.

7. επαναλαμβάνει την ανάγκη να ενισχυθεί η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των αγροτικών περιοχών στην Ευρώπη, και ζητεί την πρόβλεψη άμεσα προσβάσιμων χρηματοπιστωτικών πόρων για τους ευρωπαίους γεωργούς που πλήττονται από καταστροφές και κρίσεις ⁽²⁾. Υπογραμμίζει δε ιδιαίτερος τη σημασία της ενίσχυσης των μέτρων για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και της στήριξης των αγροτών που επλήγησαν σοβαρά από την κρίση κυρίως στον τον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων, αλλά και στους τομείς του κρέατος και των οπωροκηπευτικών·
8. ζητεί τη διάθεση επαρκών κονδυλίων για την ενίσχυση των πολιτικών εδαφικής συνεργασίας, με στόχο να διασφαλιστεί η συμβολή της στην επίτευξη της αρμονικής οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση·
9. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για την επέκταση του ΕΤΣΕ μέχρι το 2020, επιμένει όμως ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν περαιτέρω και να ενισχυθούν οι συνέργειες με τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ)· υπενθυμίζει ότι το ΕΤΣΕ 2.0 δεν έχει σχεδιαστεί για να αντικαταστήσει τα υπάρχοντα ταμεία της ΕΕ, ζητεί να διευκρινιστεί ο ορισμός της αρχής της προσθετικότητας και να ενθαρρυνθεί η γεωγραφική ισορροπία με την ενίσχυση της ανάπτυξης περιφερειακών στρατηγικών επενδύσεων και τη χρήση των επενδυτικών πλατφορμών· επαναλαμβάνει τη σταθερή αντίθεσή της στο να χρηματοδοτηθεί η παράταση της λειτουργίας του ΕΤΣΕ από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ)·
10. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σημείο 25 της γνωμοδότησης SEDEC-VI/008 «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση» της Επιτροπής των Περιφερειών, ζητεί από την ΕΕ να επιδιώξει να ενσωματώσει τις δημογραφικές εκτιμήσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής και να συμπεριλάβει στον προϋπολογισμό της τομείς που στόχο θα έχουν να επιτρέψουν την ανάπτυξη αυτών των πολιτικών και δράσεων, καθώς και να θεσπίσει μηχανισμούς προτεραιότητας για τις περιφέρειες εκείνες που επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής·
11. ζητεί να εξασφαλιστεί ένα κατάλληλο επίπεδο πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» το 2018, σημειώνει όμως με ανησυχία ότι, λόγω των περιορισμένων πόρων, πολλά από τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ, αποθαρρύνονται από την υποβολή προτάσεων έργων στο πλαίσιο του «Ορίζοντας 2020»·
12. τονίζει την ανάγκη αύξησης των πιστώσεων του COSME, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι ΜΜΕ θα έχουν κατάλληλη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να ενισχυθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας στο εσωτερικό της Ένωσης·
13. χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να προσθέσει 500 εκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για την Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων· υπογραμμίζει, επιπλέον, τη σημασία της συνεχούς ανάπτυξης της Εγγύησης για τους Νέους, καθώς τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος δεν μπορούν ακόμη να θεωρηθούν απολύτως ικανοποιητικά·
14. υπενθυμίζει ότι το 2018 θα διενεργηθεί ενδιάμεση αναθεώρηση του ΜΣΕ και του «Ορίζοντας 2020» και θα υποβληθούν προτάσεις για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ9)· δεδομένου ότι όλη αυτή η διαδικασία συνδέεται με τις επόμενες διαπραγματεύσεις για το ΠΔΠ, η ΕτΠ τονίζει ότι πολλά κρίσιμα ζητήματα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο των συζητήσεων σχετικά με την απόσυρση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
15. υπογραμμίζει την τεράστια επιτυχία του προγράμματος ERASMUS για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των νέων σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε κατάλληλες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ή απασχόλησης· ζητεί να προβλεφθεί η δέουσα χρηματοδότηση για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης. Η εξασφάλιση στους νέους της δυνατότητας να αποκτήσουν πρόσθετες δεξιότητες μέσω της εργασίας και της εθελοντικής δράσης αποφέρει οφέλη στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Ως εκ τούτου, υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με στόχο τον συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών κονδυλίων για πρωτοβουλίες όπως το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης ⁽³⁾·
16. τονίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει ασχοληθεί εντατικά με την εκπλήρωση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένων και αξιόπιστων πολιτικών για το κλίμα, οι οποίες θα στηρίζονται σε ένα συνεκτικό κανονιστικό πλαίσιο προικισμένο με επαρκείς οικονομικούς πόρους. Ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να προβλέψει επαρκείς πιστώσεις στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2018 και να υποβάλει ενδιάμεση αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του 20 % στις δαπάνες για το κλίμα στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020·

⁽²⁾ Ψήφισμα για το σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το έτος 2017.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ COR-2017-00851.

17. σημειώνει με ανησυχία ότι, αν δεν καταβληθούν σημαντικές πρόσθετες προσπάθειες, οι στόχοι της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα το 2020 δεν θα επιτευχθούν· τονίζει, ως εκ τούτου, τη σημασία που έχουν η ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας σε ολόκληρο τον προϋπολογισμό της ΕΕ, η αύξηση της χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 του κανονισμού LIFE στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος LIFE για το Natura 2000, καθώς και η παροχή πρόσθετης χρηματοδότησης για νέα μέτρα στο πλαίσιο του επικείμενου σχεδίου δράσης για τη βελτίωση της εφαρμογής των οδηγιών για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος μέχρι το 2020· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η δρομολόγηση του συνεταιρικού μέσου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (EIR) απαιτεί επαρκή πίστωση του προϋπολογισμού του 2018, η οποία θα πρέπει να προστεθεί στους υφιστάμενους πόρους του προϋπολογισμού για την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για το περιβάλλον, σε συμφωνία με το πρόγραμμα βελτίωσης της νομοθεσίας·
18. υποστηρίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αυξηθεί έως 90 % το ποσοστό χρηματοδότησης προς στήριξη, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΤΠΑ, μέτρων για την πρόβλεψη, την πρόληψη και την ανάκαμψη από μείζονες φυσικές καταστροφές·
19. προσδοκά τη δρομολόγηση το 2017 του συνεταιρικού μέσου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (EIR) και αναμένει ότι το 2018 θα χορηγηθούν επαρκείς πιστώσεις στο εν λόγω μέσο, υπό την επιφύλαξη άλλων γραμμών του προϋπολογισμού που υποστηρίζουν την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ·
20. ζητεί οι χρηματοδοτικοί πόροι για τη συνεργασία από την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) να συγκεντρωθούν σταδιακά στη χρηματοδότηση έργων σε υποεθνικό επίπεδο, με σκοπό την προσαρμογή των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ στις ανάγκες των περιφερειακών και των τοπικών φορέων·
21. επισημαίνει τη σημασία της αξιοποίησης συνεργιών μεταξύ των υφιστάμενων ταμείων όπως η Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία (3 δισ. ευρώ), το Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική (1,8 δισ. ευρώ), το Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αντιμετώπιση της Συριακής Κρίσης (1 δισ. ευρώ) καθώς και άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που θα μπορούσαν δυνητικά να παρέχουν μέχρι και 8 δισ. ευρώ την περίοδο 2016-2020 για την υλοποίηση των συμφώνων. Πρέπει επίσης να διερευνηθούν δυνητικές συνεργίες με τα διαρθρωτικά ταμεία·
22. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει την προοπτική επαναφοράς του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού για την Αυτοδιοίκηση (LAF) που χρησιμοποιείται από τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, καθώς και τη διεύρυνση της χρήσης του στις χώρες της ΕΠΓ, με αυστηρότερους κανόνες για τις αποζημιώσεις, με τους οποίους θα απαιτείται η υλοποίηση ειδικότερων και περισσότερο βιώσιμων έργων·
23. ζητεί να θεσπιστεί κοινοτικός μηχανισμός σταθεροποίησης προκειμένου να επιτραπεί —μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων— σε φορείς όπως οι τοπικές αρχές της Λιβύης να ενισχύσουν την ικανότητά του σε ό,τι αφορά την εξυπηρέτηση των πολιτών, να προωθήσουν την εδαφική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να εξεταστεί ως πολύτιμο μέσο η διαχείριση ενός Καταπιστευματικού Ταμείου σε συνεργασία με ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες, ιδίως με τη χρήση καινοτόμων νομικών μέσων·
24. ζητεί τη χρηματοδότηση ενός προγράμματος «Erasmus για τους τοπικούς και περιφερειακούς αιρετούς εκπροσώπους» με στόχο την αύξηση της ικανότητάς τους να ανταλλάσσουν ιδέες και βέλτιστες πρακτικές με τους ομολόγους τους, προκειμένου να προωθήσουν τη βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη·
25. υπενθυμίζει τις απαιτήσεις περί ισότητας ευκαιριών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και ζητεί να ενσωματωθεί η αρχή αυτή στον προϋπολογισμό του 2018·
26. υπογραμμίζει την ανάγκη για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2018, σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες στηρίζεται το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, στο πλαίσιο του αγώνα για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών·
27. αναθέτει στον πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

123η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 11-12 ΜΑΪΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020 — Για μια ισχυρή και αποτελεσματική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής μετά το 2020»

(2017/C 306/03)

Εισηγητής: ο κ. Michael Schneider (DE/EPP), υφυπουργός και εκπρόσωπος του ομόσπονδου κρατιδίου της Σαξονίας-Ανχαλτ στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Πυλώνας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

1. επισημαίνει ότι η πολιτική για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής είναι μία από τις σημαντικότερες και σφαιρικότερες πολιτικές της Ένωσης, δεδομένου ότι απευθύνεται στο σύνολο των πληθυσμών της ΕΕ και αφορά σημαντικές πτυχές της καθημερινής τους ζωής. Αυτή η πολιτική αποτελεί, επίσης, ουσιαστικό στοιχείο της Συνθήκης και πυλώνα των διεργασιών για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και την ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ —παρόμοιο με την εσωτερική αγορά ή την οικονομική και νομισματική ένωση. Η πολιτική συνοχής διαμορφώνει ισότιμους όρους ανταγωνισμού ως απαραίτητο αντίβαρο των κανόνων για την εσωτερική αγορά, και συμβάλλει τόσο στη διασφάλιση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας όσο και στη δημιουργία νέων, μέσω στρατηγικών επενδύσεων στην πραγματική οικονομία, ιδίως σε τομείς όπου η παραδοσιακή αγορά δεν μπορεί να ανταποκριθεί. Διασφαλίζει ότι τα λιγότερο αναπτυγμένα κράτη μέλη, οι δήμοι και οι περιφέρειες θα είναι σε θέση να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα, η πολιτική συνοχής να συμβάλει ουσιαστικά μέσω της αλληλεγγύης στην ενίσχυση της ΕΕ συνολικά και να ενισχύει σημαντικά την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία που είναι απτή για κάθε πολίτη της ΕΕ.

2. από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης το 2007, οι ανισότητες μεταξύ περιφερειών αυξήθηκαν και πάλι κατά τρόπο πολύ πιο δυσανάλογο τρόπο από τις διαφορές μεταξύ χωρών. Η τάση αυτή αναλύθηκε στην 6η έκθεση συνοχής και επιβεβαιώθηκε στη συνέχεια από τα τελευταία στοιχεία του ΟΟΣΑ· συνεπώς, η πολιτική συνοχής και στις τρεις πτυχές της —οικονομική, κοινωνική και εδαφική— παραμένει πιο επίκαιρη από ποτέ. Ταυτόχρονα, η πολιτική συνοχής χρειάζεται επίσης νέα ώθηση προκειμένου να μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα τις ειδικές προκλήσεις των μεμονωμένων περιφερειών κατά την έννοια μιας εδαφικής προσέγγισης·

3. επίσης, εκτιμά ότι η μελλοντική πολιτική συνοχής πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας μετάβασης προς την κατεύθυνση της ευρύτερης αλληλεγγύης προς όφελος των πολιτών, έτσι ώστε να αποκατασταθεί η πληγείσα νομιμοποίηση της ΕΕ. Η δυσπιστία, η μισαλλοδοξία και η αναδίπλωση των επιμέρους κοινοτήτων κατατρώνουν τις κοινωνίες μας και πρέπει να καταπολεμηθούν μέσω της μείωσης των κάθε είδους ανισοτήτων που υφίστανται καθημερινά οι Ευρωπαίοι. Η πολιτική συνοχής αποτελεί τη ναυαρχίδα μιας συντονισμένης πολυεπίπεδης δράσης που απαιτείται για την καταπολέμηση των ανισοτήτων αυτών, τη διαφύλαξη αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πολιτική συνοχής πρέπει να χρησιμεύει όχι μόνο για την αξιοποίηση των ευκαιριών που απορρέουν από τις τεχνολογικές εξελίξεις ή την κλιματική αλλαγή αλλά και να παρέχει τη δυνατότητα στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να δημιουργούν ευκαιρίες για τους πολίτες τους·

4. διαπιστώνει ότι, σε πολλές περιφέρειες της ΕΕ, η στρατηγική εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), βάσει μιας αποκεντρωμένης ανιούσας προσέγγισης, έχει συμβάλει καθοριστικά σε θετικές οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές εξελίξεις. Πολλές μελέτες αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία και το ρόλο των ΕΔΕΤ στη δημιουργία θέσεων εργασίας, βιώσιμης ανάπτυξης και σύγχρονων υποδομών, στην άρση διαρθρωτικών φραγμών, στην ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και στη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης. Με τη θετική τους ανάπτυξη και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων που είχαν συμφωνηθεί στα οικεία προγράμματα ΕΔΕΤ, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές που επωφελήθηκαν από την πολιτική συνοχής συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων σε κλίμακα ΕΕ και αποδεικνύουν τον θετικό αντίκτυπο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·

5. είναι πεπεισμένη ότι τα αποτελέσματα από τη χρήση των ΕΔΕΤ επιβεβαιώνουν ότι η πολιτική συνοχής είναι σε θέση να ανταποκρίνεται με ευελιξία στους στόχους της Ευρώπης 2020 ή σε νέες προκλήσεις, όπως αυτές που προκύπτουν σήμερα σε τομείς όπως η ενεργειακή ασφάλεια, η δημογραφία, η μετανάστευση, τα εξωτερικά σύνορα ή οι συνέπειες της υποδοχής προσφύγων. Παράλληλα, μια ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική συνοχής αποτελεί προϋπόθεση για την αντιμετώπιση κρίσεων. Για συνεχίσει να ισχύει αυτό, μια νέα στρατηγική ανάπτυξης πρέπει να χρησιμεύσει ως πλαίσιο της επόμενης περιόδου προγραμματισμού. Ακόμη, πρέπει να διασφαλιστεί ότι, στο μέλλον, η πολιτική συνοχής θα συνεχίσει να παρέχει μακροπρόθεσμη ασφάλεια προγραμματισμού στις περιφέρειες και στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, έτσι ώστε να διατηρήσει το στρατηγικό της ρόλο ως σταθερού επενδυτικού πλαισίου και ότι, παράλληλα, περιλαμβάνει τη δυνατότητα τροποποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων προκειμένου να ανταποκρίνονται καλύτερα στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές εξελίξεις. Εξάλλου, είναι καιρίο να διαθέτει η πολιτική συνοχής επαρκή χρηματοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η πολιτική συνοχής θα πρέπει να διατηρήσει στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο το ίδιο ποσοστιαίο μερίδιο στον προϋπολογισμό·

6. υπογραμμίζει ότι, για να ενισχυθεί η βεβαιότητα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής, μετά το 2020, είναι επίσης σημαντικό να υφίσταται μια στρατηγική προσέγγιση που να μπορεί να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς για την βιώσιμη πρόοδο στην επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να συνεκτιμά το διεθνές πλαίσιο (όπως, π.χ., τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συμφωνία Habitat III των ΗΕ) καθώς και τις ανάγκες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών προκειμένου να διασφαλίζεται μια εδαφική προσέγγιση·

7. θεωρεί ότι το μέλλον της πολιτικής συνοχής είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το μέλλον της ΕΕ συνολικά. Μια ισχυρή και λειτουργική πολιτική συνοχής με επιτυχή προβολή των επιτευγμάτων της στους Ευρωπαίους πολίτες κατέχει ζωτική σημασία για μια ισχυρή και αποτελεσματική Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πολιτική συνοχής έχει συγκεκριμένο και απόδοτικό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής των πολιτών, όπως αποδεικνύεται από τις εκατοντάδες χιλιάδες επιτυχημένων έργων των ταμείων ΕΔΕ που υλοποιούνται σε ολόκληρη την Ευρώπη, και συγχρόνως συνεκτιμά τις συγκεκριμένες ανάγκες των δήμων και των περιφερειών και έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην απορρόφηση των κραδασμών από τις επιπτώσεις της κρίσης. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ υποστηρίζει επίσης σθεναρά τη διασφάλιση του σημαίνοντα ρόλου της πολιτικής συνοχής στην ΕΕ και μετά το 2020 και ενθαρρύνει τη σύμπληξη ισχυρής συμμαχίας όλων των συναρμοδίων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου αυτού·

8. θεωρεί ότι η επικείμενη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής έγκειται στην εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας και της ανάγκης για ανανέωση. Με βάση την εμπειρία από τις προηγούμενες περιόδους χρηματοδότησης, είναι απαραίτητο να προσδιοριστούν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της τρέχουσας πολιτικής συνοχής και να εξευρεθούν τρόποι για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της. Στο πλαίσιο αυτό, καιρία σημασία κατέχουν τόσο η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Συνθήκη όσο η εστίαση στους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους για μια έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Η ευέλικτη εφαρμογή της πολιτικής συνοχής στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές έχει στόχο να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους και την εγγύτητα στον πολίτη, καθώς και να συμβάλει στην ανάδειξη του έργου της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο. Μέσω της ευέλικτης εφαρμογής στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, η πολιτική συνοχής πρέπει να συνεχίσει τον ρόλο της, ως μία από τις πλέον ορατές πολιτικές της ΕΕ. Η έκθεση του Fabrizio Barca με τίτλο «Ατζέντα για μια μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής» σχετικά με την εδαφική προσέγγιση εξακολουθεί να ισχύει·

9. αναγνωρίζει ότι η ιδιαίτερη σημασία της πολιτικής συνοχής έγκειται στο ό,τι συνδυάζει στρατηγικούς στόχους για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε ευρωπαϊκό και σε παγκόσμιο επίπεδο με μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εντός των κρατών μελών καθώς και την επί τόπου εφαρμογή τους. Επομένως, η πολιτική συνοχής —σε αντίθεση με τις εθνικές διαρθρωτικές πολιτικές— αποτελεί έκφραση αυθεντικής ευρωπαϊκής αλληλεγγύης και διασφαλίζει την αρμονική ανάπτυξη της ΕΕ συνολικά·

10. θεωρεί ότι ο καθορισμός των ουσιαστικών ρόλων και των θεμελιωδών στόχων της πολιτικής συνοχής και η σύσταση των ΕΔΕΤ εξακολουθούν να διατηρούν την επικαιρότητά τους, εξασφαλίζουν τη συνεχή διεκπεραίωση των καθηκόντων που σχετίζονται με την πολιτική συνοχής στο μέλλον, και διευκολύνουν έναν καλύτερο νομικό συντονισμό και μια εναρμόνιση επί του περιεχομένου για επίτευξη συνεργιών, ώστε να αποφεύγονται τα κενά, οι επικαλύψεις και οι αντιφάσεις και να επιτευχθεί μια αρμονική ανάπτυξη όλων των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Προς τούτο θα πρέπει να βελτιωθεί η λειτουργία ολοκλήρωσης που διέπει τον κοινό κανονισμό-πλαίσιο (βλ. σημείο 71)·

11. πιστεύει ότι η αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΚΓΠ πρέπει να συντονιστεί καλύτερα με τα ΕΔΕΤ, προκειμένου να εξασφαλιστεί ισορροπημένη μεταχείριση των εδαφικών διαστάσεων προς όφελος των πολιτών και να ληφθούν υπόψη, στο πλαίσιο αυτό, οι στενές τους αλληλεπιδράσεις·

Βεβαιότητα προγραμματισμού μέσω μακροπρόθεσμης στρατηγικής προσέγγισης

12. πιστεύει ότι η πολιτική συνοχής δεν περιορίζεται στην εξάλειψη των περιφερειακών ανισοτήτων και του αναπτυξιακού χάσματος, αν και αυτό παραμένει ύψιστη προτεραιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ (μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτουσών περιοχών). Επιπλέον, πρέπει να αποτελεί συγχρόνως στρατηγική για την προώθηση της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, στις περιφέρειες μετάβασης και στις ισχυρότερες περιφέρειες της Ευρώπης. Επίσης, χάρη σε σημαντικές επενδύσεις στο οικονομικό και κοινωνικό μέλλον του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου, η πολιτική συνοχής αποσκοπεί να συμβάλει μελλοντικά στην απασχόληση, την παραγωγικότητα, τη βιωσιμότητα και την κοινωνική συνοχή στην ΕΕ. Οι επιδιωκόμενες προτεραιότητες στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» συμβάλλουν στη θεματική συγκέντρωση κατά την τρέχουσα περίοδο χρηματοδότησης και σε μεγαλύτερη επικέντρωση στα αποτελέσματα της πολιτικής συνοχής. Είναι ζωτικής σημασίας η ύπαρξη ενός ευρωπαϊκού πλαισίου δράσης. Η αποτελεσματική χρήση των ΕΔΕΤ στο μέλλον θα συνεχίσει να απαιτεί μια στρατηγική προσέγγιση που θα εγγυάται την ασφάλεια προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής και θα χρησιμεύει ως πλαίσιο για τον προγραμματισμό των ΕΔΕΤ προς όφελος των τοπικών και των περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών. Ως εκ τούτου, η περίοδος προγραμματισμού για την πολιτική συνοχής πρέπει να συνεχίσει να είναι επταετής, εφόσον αυτό αντιστοιχεί στην περίοδο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου·

13. επισημαίνει, ωστόσο, ότι η στρατηγική προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ δεν πρέπει να είναι υπερβολικά άκαμπτη ή να οδηγεί σε μονομερή εστίαση σε ενωσιακούς στόχους που δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές επιτόπου προκλήσεις σε κάθε συγκεκριμένη περιοχή. Αντίθετα, η πολιτική συνοχής, και μελλοντικά, πρέπει να παρέχει επιτόπιες ολοκληρωμένες, ελαστικές και διαφοροποιημένες λύσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καλύπτοντας εγκάρσια τις επιμέρους πολιτικές και τα συναφή ζητήματα, προκειμένου να μπορεί να υπάρξει –μεταξύ άλλων– ταχεία ανταπόκριση σε νέες προκλήσεις. Όπως όλες οι ενωσιακές πολιτικές, έτσι και η πολιτική συνοχής πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των βασικών στόχων της ΕΕ, όπως ορίζουν οι Συνθήκες. Αντιστρόφως, και οι λοιπές πολιτικές της ΕΕ πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της πολιτικής συνοχής, βάσει των Συνθηκών. Συνεπώς, προκειμένου να ενισχυθεί η εδαφική προσέγγιση σύμφωνα με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, θα πρέπει, εγκαίρως και πριν από την έναρξη μιας νέας περιόδου χρηματοδότησης, να διεξαχθεί συνεργατικός διάλογος μεταξύ των αρμόδιων αρχών σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να συνδυαστούν μεταξύ τους οι σχεδιαζόμενες προσεγγίσεις, αφενός, για την εφαρμογή της περιφερειακής πολιτικής και, αφετέρου, για τις τομεακές πολιτικές (ιδίως όσον αφορά τις συνέργειες με τα ενωσιακά τομεακά προγράμματα, όπως «Ορίζοντας 2020» και COSME)·

14. ζητεί την ανάπτυξη ενός νέου κοινού στρατηγικού πλαισίου που να καλύπτει όλες τις πολιτικές και τα ταμεία της ΕΕ που έχουν εδαφική διάσταση. Αυτό αφορά κυρίως τα ταμεία ΕΔΕ, αλλά και τους διαδόχους της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», των προγραμμάτων LIFE και «Ορίζοντας 2020», καθώς και μέσα δανεισμού, και συγκεκριμένα το ΕΤΣΕ και τις πολιτικές δανεισμού της ΕΤΕπ. Αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να διασφαλίζει τη στρατηγική συνοχή των στόχων και των επενδύσεων, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και η έλλειψη συντονισμού των παρεμβάσεων αυτών τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο·

15. θεωρεί ότι, μεταξύ των διαφόρων στόχων, κατευθύνσεων και μέσων της πολιτικής συνοχής, πρέπει να εξευρεθεί τελικά η ορθή ισορροπία, στο πλαίσιο μιας γνήσιας τριμερούς εταιρικής σχέσης, μέσω της στενότερης συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τον εντοπισμό των βέλτιστων λύσεων, με βάση μια από κοινού διαχείριση. Τα περιθώρια ελιγμών των τοπικών και περιφερειακών αρχών που προβλέπονται στους κανονισμούς πρέπει να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να μην περιοριστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης. Επιπλέον, η σχέση μεταξύ διαχειριστικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει να διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διαμορφωθεί ένα πραγματικό συμβόλαιο εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο μερών. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει έναν πιο ενεργό ρόλο στην κοινή διαχείριση· η τελευταία πρέπει να αναδειχθεί σε πραγματικό εταίρο για την υλοποίηση της πολιτικής συνοχής και όχι να περιορίζεται απλώς στην επιτήρηση των διαχειριστικών αρχών·

16. ζητεί η διαδικασία προγραμματισμού να εξελιχθεί σε εταιρική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι οποίες λειτουργούν ως διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Αυτό προϋποθέτει ότι τα αρμόδια επίπεδα δημόσιας διοίκησης θα έχουν λόγο στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τους στόχους και τις προτεραιότητες της χρηματοδότησης. Τα στοιχεία που περιέχονται στον κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση θα πρέπει συνεπώς να αποτελούν νομικά δεσμευτικό μέρος των μελλοντικών κανονισμών, να συμπεριλαμβάνονται στους κανονισμούς αυτούς και να μην εκλαμβάνονται ως χωριστοί «κώδικες δεοντολογίας», έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αμφιβολίες σχετικά με το νομικό καθεστώς τους·

Συμβολή στον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής

17. αναγνωρίζει τη μεγάλη στρατηγική σημασία που έχει ο σταθεροποιητικός αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής, ιδίως για τη στήριξη των σημαντικών προσαπειών για επενδύσεις στη βιώσιμη ανάπτυξη, την απασχόληση και την καινοτομία, με αντίκτυπο σε όλα τα κράτη μέλη·

18. ως εκ τούτου, στηρίζει για λόγους αρχής την εστίαση των ενωσιακών πόρων, συμπληρωματικά προς την αντιμετώπιση προκλήσεων που απασχολούν σήμερα ολόκληρη την ΕΕ, όπως, λόγω χάρη, η μετανάστευση, στην υλοποίηση των στόχων των μακροπρόθεσμων στρατηγικών που συμφωνήθηκαν σε εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη και την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, προκειμένου να ενισχυθεί η διαρθρωτική αποτελεσματικότητα. Εντούτοις, η ΕΤΠ επισημαίνει εκ νέου ότι η ετήσια διαδικασία των ανά χώρα συστάσεων προς τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεν έχει μέχρι σήμερα συμμορφωθεί με την μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προγραμματική προσέγγιση που απαιτείται από τα ΕΔΕΤ. Εκτός των άλλων, σε πολλές περιπτώσεις, οι ανά χώρα συστάσεις δεν παρουσιάζουν ουσιώδη συνάφεια με τα προγράμματα των ΕΔΕΤ.

19. είναι πεπεισμένη, συνεπώς, ότι η ενσωμάτωση της πολιτικής συνοχής στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων πρέπει, ξεκινώντας από το ενωσιακό επίπεδο, να διαμορφωθεί εκ νέου έτσι ώστε να διατηρηθεί η αποκεντρωμένη προσέγγιση με εδαφική διάσταση και με βάση τις εταιρικές σχέσεις. Ως αφητηρία, θα μπορούσε να ενσωματωθεί στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ένας ετήσιος «δομημένος διάλογος για την κατάσταση της συνοχής στην Ευρώπη». Η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των κοινωνικών εταίρων πρέπει να διασφαλιστεί, όπως και η ευελιξία κατά την εφαρμογή των ΕΔΕΤ σε τοπικό επίπεδο. Αυτό ισχύει επίσης για τις προθεσμίες, την επιλεγμένη διαδικασία ψηφοφορίας και την ασφάλεια δικαίου για τα εγκεκριμένα σχέδια και προγράμματα. Η ΕΤΠ επαναλαμβάνει τη σθεναρή αντίθεσή της στην αρνητική ιδέα της μακροοικονομικής αιρεσιμότητας, με την οποία —ως αποτέλεσμα της σύνδεσης της αποτελεσματικότητας των ΕΔΕΤ με την χρηστή οικονομική διαχείριση— οι δήμοι και οι περιφέρειες τίθενται σε καθεστώς «ομηρίας», λόγω παραλείψεων των εθνικών κυβερνήσεων. Η πολιτική συνοχής δεν πρέπει να υπόκειται σε αιρεσιμότητες οι οποίες εκφεύγουν εντελώς της επιρροής των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των λοιπών δικαιούχων.

20. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με την ενσωμάτωση της πολιτικής συνοχής στην οικονομική διακυβέρνηση, διότι, ακόμη και σήμερα, δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να καταδεικνύουν εάν και κατά πόσο τα επιχειρησιακά προγράμματα συντονίζονται επιτυχώς με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

Ευελιξία σε σχέση με τις μελλοντικές προκλήσεις

21. πιστεύει ότι οι αποφάσεις σχετικά με το μέλλον της ΕΕ, την εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, την οικονομική διακυβέρνηση, τη χρηματοδότηση της ΕΕ και άλλα ζητήματα θα επηρεάσουν τη μελλοντική πολιτική συνοχής στον ίδιο βαθμό με τις συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη για θέματα όπως η επικουρικότητα, η βελτίωση της νομοθεσίας, η αποτελεσματικότερη διάθεση των πόρων και η αξιολόγηση του αντίκτυπου. Επιπλέον, προστίθενται προκλήσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση κρίσεων, την παγκοσμιοποίηση, τη μετανάστευση, τις δημογραφικές εξελίξεις, τις μεταβολές στην οικονομία, την απασχόληση και την εκπαίδευση, π.χ. λόγω της εξελισσόμενης ψηφιοποίησης.

22. ζητεί, συνεπώς, να υπάρξει μεγαλύτερη ευελιξία στην πολιτική συνοχής κατά την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης, χωρίς να διαταραχθεί ο στρατηγικός προσανατολισμός και η ασφάλεια σχεδιασμού των πολυετών προγραμμάτων για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Επίσης, όσες διαχειριστικές αρχές το επιθυμούν, έχουν τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται με ευελιξία, βραχυπρόθεσμα, σε καταστάσεις κρίσης και σε απρόβλεπτα γεγονότα, χωρίς όμως να εγκαταλείπουν το στρατηγικό προσανατολισμό.

23. τονίζει ότι η μεγαλύτερη ευελιξία στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ δεν πρέπει να οδηγεί στην ανακατανομή των πόρων ή σε χρηματοδότηση νέων πρωτοβουλιών εις βάρος ήδη εγκεκριμένων προγραμμάτων. Η ΕΤΠ απορρίπτει τη χρήση πόρων συνοχής για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών εκτός πολιτικής συνοχής, ιδίως δε για θέματα ασφάλειας, καταπολέμησης της τρομοκρατίας, διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, ελέγχου των συνόρων κ.λπ.

24. θεωρεί ότι για να ενισχυθεί η ευελιξία και η ικανότητα αντίδρασης της πολιτικής συνοχής, έχει καίρια σημασία να γίνει ένα πραγματικό βήμα προς την κατεύθυνση της ουσιαστικής απλούστευσης των διαδικασιών διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, εξακρίβωσης και ελέγχου των διαρθρωτικών ταμείων, με αποτροπή του κανονιστικού υπερθεματισμού που τα επιβαρύνει. Υπό την έννοια αυτή, απαιτούνται απλουστευμένες διαδικασίες τροποποίησης επιχειρησιακών προγραμμάτων, μηχανισμών (ΟΕΕ κ.λπ.) και μέσων. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται εταιρική σχέση και εμπιστοσύνη μεταξύ των αρμοδίων για τα προγράμματα, τους μηχανισμούς και τα μέσα στα διάφορα επίπεδα. Μελλοντικά σχέδια και προγράμματα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν αποθεματικά για πιλοτικά ή πειραματικά μέτρα και απρόβλεπτες υποχρεώσεις, η χρήση των οποίων θα αποφασίζεται κατά τη διάρκεια της περιόδου χρηματοδότησης, εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις της πολιτικής συνοχής.

25. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει, για την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης, μια απλοποιημένη διαδικασία αναθεώρησης για σχέδια και προγράμματα, η οποία θα επιτρέπει την ανταπόκριση σε κρίσεις κατά τρόπο ευέλικτο και στοχευμένο και, ιδίως, θα διευκολύνει και θα επιταχύνει τον συντονισμό στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

26. Θεωρεί επίσης αναγκαίο, ακόμη και στο πλαίσιο των νέων προκλήσεων και απρόβλεπτων εξελίξεων και με πλήρη τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, να διασφαλίζεται η λειτουργία της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και η ανιούσα προσέγγιση μέσω της από κοινού διαχείρισης, και να αντιμετωπίζονται οι τάσεις συγκεντρωτισμού, έτσι ώστε αναπτύσσονται αποτελεσματικές, ενδεδειγμένες λύσεις επιτόπου.

Αποδοτικότητα και εφαρμογή με στόχο τα αποτελέσματα

27. επισημαίνει ότι, για πολύ καιρό, η πολιτική συνοχής είναι μία από τις πολιτικές της ΕΕ, τα αποτελέσματα της οποίας μετρούνται επακριβώς και αναλύονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι περιοδικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρουσιάζουν λεπτομερώς τα επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής. Η ΕτΠ μπορεί να αναφέρει πολλές περιφέρειες που, χάρη στη χρηματοδότηση των ΕΔΕΤ, ξεπέρασαν το αναπτυξιακό τους χάσμα, κατόρθωσαν να καλύψουν τη διαφορά από τον μέσο όρο της ΕΕ και, λόγω της θετικής τους ανάπτυξης, δεν εντάσσονται πλέον στην υψηλότερη κατηγορία χρηματοδότησης. Το γεγονός ότι η πολιτική συνοχής υλοποιεί επιτυχώς τους στόχους που έχουν τεθεί επιβεβαιώθηκε επίσης από την εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2007-2013.

28. Θεωρεί ότι η βασική δομή της πολιτικής συνοχής με τις τρεις κατηγορίες της (πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης και λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες) αποδείχθηκε αποτελεσματική και, επομένως, θα πρέπει να διατηρηθεί. Είναι συγκεκριμένη και ταυτόχρονα αρκούντως ευέλικτη, έτσι ώστε να συμπεριλάβει νέες προκλήσεις, προτεραιότητες, μέσα και δείκτες. Η ταξινόμηση σε κατηγορίες περιοχών ανταποκρίνεται στις επιταγές της πολιτικής συνοχής να συνδυάζεται η στήριξη των λιγότερο ανεπτυγμένων και προβληματικών περιοχών με παροχές προς όλες τις περιφέρειες, προκειμένου να προωθηθεί η αρμονική ανάπτυξη της ΕΕ στο σύνολό της.

29. ως εκ τούτου, επαναλαμβάνει την άποψή της ότι οι λιγότερο ανεπτυγμένες, οι πλέον μειονεκτούσες και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες θα συνεχίσουν να χρειάζονται υψηλότερα επίπεδα χρηματοδότησης, προκειμένου να εξαλειφθούν τα διαρθρωτικά και οικονομικά τους αναπτυξιακά ελλείμματα σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η έμφαση πρέπει να συνεχιστεί να δίνεται στη χρήση των ΕΔΕΤ. Παράλληλα, για τις περιφέρειες που δεν συγκαταλέγονται πλέον στο ανώτατο όριο ενίσχυσης, είναι ανάγκη να προβλεφθούν κατάλληλες ρυθμίσεις στο πλαίσιο της μεταβατικής κατηγορίας, έτσι ώστε να μην διακυβευθούν τα μέχρι σήμερα επιτεύγματά τους. Θα πρέπει να αναζητηθεί μια λύση ώστε να αποτραπεί η δραματική αλλαγή στην κλίμακα των παρεμβάσεων της πολιτικής συνοχής για τις περιφέρειες που υπερβαίνουν οριακά το κατώφλι της μεταβατικής κατηγορίας. Ο ρόλος των πιο ανεπτυγμένων περιφερειών, ως οικονομικών κέντρων περιφερειακής ανάπτυξης πρέπει να ενισχυθεί και να προωθηθεί περαιτέρω, έτσι ώστε και οι περιφέρειες αυτές να είναι σε θέση να αξιοποιούν τις υφιστάμενες ευκαιρίες και να ανταγωνίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Το συνολικό μοντέλο θα πρέπει ως εκ τούτου να στηρίζει την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ συνοχής, σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας.

30. υπογραμμίζει, στηριζόμενη στις γνωμοδοτήσεις της και στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Πέραν του ΑΕγχΠ», την ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής συνοχής με βάση αξιόπιστες, συγκρίσιμες και εμπειροστατωμένες στατιστικές. Το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, μετρούμενο σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ, έχει αποδείξει την αξία του ως ο κύριος δείκτης ταξινόμησης των περιφερειών, και πρέπει να παραμείνει. Η ΕτΠ έχει, συνεπώς, τονίσει την ανάγκη χρήσης συμπληρωματικών στο ΑΕγχΠ δεικτών για την διαμόρφωση της νέας γενιάς ΕΔΕΤ κατά την επόμενη πολυετή δημοσιονομική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, οι δημογραφικές προκλήσεις που εντοπίζονται σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, καθώς και περαιτέρω ειδικές προκλήσεις, θα πρέπει να συυπολογιστούν περισσότερο στην πολιτική συνοχής μετά το 2020, βάσει πρόσθετων εναρμονισμένων και συναφών κριτηρίων, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ.

31. επισημαίνει ότι τα αμιγώς στατιστικά αποτελέσματα, όπως αυτά που θα προκύψουν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα να απολέσει οποιαδήποτε περιφέρεια της ΕΕ27 τη θέση της στην ταξινόμηση ως λιγότερο ανεπτυγμένης ή μεταβατικής περιφέρειας, διότι στην πραγματικότητα δεν αλλάζει τίποτα στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση των εν λόγω περιφερειών· η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει, συνεπώς, να συμπεριλάβει εμπειροστατωμένες προτάσεις όσον αφορά το στατιστικό αντίκτυπο ή τις «δικλίδες ασφαλείας» στους κανονισμούς που διέπουν τα ΕΔΕΤ μετά το 2020.

32. εφιστά την προσοχή στο ότι συχνά η περιφερειακή επιλεξιμότητα σε επίπεδο NUTS II σε ορισμένες χώρες κρύβει κοινωνικο-εδαφικές, ενδοπεριφερειακές και ενίοτε υπερ-περιφερειακές ανισότητες. Είναι απαραίτητο οι ευρωπαϊκοί χάρτες να διαθέτουν την κατάλληλη κλίμακα που θα αντικατοπτρίζει τα προβλήματα επί τόπου, ώστε να συμβάλουν στην διάθεση της στήριξης σε αυτές τις περιοχές.

33. ζητεί από το Ηνωμένο Βασίλειο και την ΕΕ να συναινέσουν ότι θα δοθεί η δυνατότητα στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να συνεχίσουν να συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία και σε άλλα ενωσιακά προγράμματα κατά τρόπο παρόμοιο με κράτη μη μέλη της ΕΕ, όπως η Νορβηγία ή η Ισλανδία.

34. επιμένει στην ανάγκη για θεματική συγκέντρωση ώστε να διασφαλίζεται ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και πραγματικός αντίκτυπος σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, η συγκεκριμένη επιλογή θεματικών στόχων δεν χρειάζεται να είναι ομοιόμορφη σε όλη την ΕΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι κατάλληλοι και ότι αντιμετωπίζουν τις πραγματικές κατά τόπους προκλήσεις, αλλά και ότι ανταποκρίνονται στις ανάγκες της διασυνοριακής συνεργασίας·

35. επιμένει στην προσέγγιση «με τοπική διάσταση» ως βάση των ταμείων ΕΔΕ. Η πολιτική και οι παρεμβάσεις της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρώνονται στα επιτόπου προβλήματα, ανεξάρτητα από το εάν μια περιοχή είναι αστική, αγροτική ή έχει κάποιο άλλο γεωγραφικό χαρακτηριστικό ή αν πρόκειται για περιφέρεια της οποίας η διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση δικαιολογεί, βάσει της ΣΔΕΕ, τη θέσπιση ειδικών μέτρων, όπως συμβαίνει για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·

36. υπενθυμίζει ότι βασικό εμπόδιο για την επιτυχία των προγραμμάτων ΕΔΕ είναι η έλλειψη επαρκούς ικανότητας και ισχυρής διακυβέρνησης σε πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές. Για τον λόγο αυτό, η ΕτΠ ζητεί μια νέα προσέγγιση ως προς την ανάπτυξη ικανοτήτων για όλα τα ταμεία ΕΔΕ, η οποία να είναι διαθέσιμη σε κάθε αρχή που αναλαμβάνει τη διαχείριση ή την υλοποίηση πόρων των ΕΔΕΤ. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι διενεργείται χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται σωστά, αλλά και ότι θα διευκολύνεται η μεταφορά γνώσεων μεταξύ φορέων διαχείρισης και υλοποίησης·

37. αναγνωρίζει ότι μελλοντικά πρέπει να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της χρήσης των ΕΔΕΤ. Η ΕτΠ τάσσεται υπέρ της διατήρησης της θεματικής συγκέντρωσης. Οι θεματικοί στόχοι που αναμένεται να αποφασιστούν για την πολιτική συνοχής μετά το 2020 δεν πρέπει να αποκλείουν τη χρηματοδότηση υποδομών στις περιοχές προτεραιότητας όπου χρειάζεται, πρέπει δε να αντανakλούν την απαιτούμενη ευελιξία, ιδίως τις νέες προκλήσεις, την ενίσχυση της εδαφικής διάστασης της συνοχής και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση κατά την εκπόνηση των προγραμμάτων. Με τον τρόπο αυτό, οι αποφάσεις σχετικά με την επιλεξιμότητα των έργων θα γίνουν κατανοητές στους πολίτες·

38. ζητεί να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τρόπο που να προσδίδει προτεραιότητα στα κριτήρια που έχουν συμφωνηθεί και περιλαμβάνονται στους κανονισμούς των ταμείων και ισχύουν σε όλη την ΕΕ. Για την εκπόνηση και την εφαρμογή των σχεδίων και των προγραμμάτων πρέπει να αναπτυχθεί εγκαίρως, πριν από την έναρξη της νέας περιόδου στήριξης και από κοινού με τους υπευθύνους για την εφαρμογή των ΕΔΕΤ, μια σαφής δέσμη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δεικτών και επιλεγμένων αιρεσιμοτήτων, η οποία να απεικονίζει επαρκώς την πρόοδο και τα επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής στην εφαρμογή των προγραμμάτων, έτσι ώστε να προσανατολιστούν οι νέες επιλογές προγραμματισμού βάσει των «διαδαγμάτων» του προηγούμενου κύκλου· Στο πλαίσιο των διεργασιών αυτών, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνθήκες που επικρατούν όχι μόνο σε εθνικό επίπεδο, αλλά και στα διάφορα τοπικά και περιφερειακά πλαίσια. Εν προκειμένω, η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στην πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [SWD(2017) 127 final], σύμφωνα με την οποία, μέχρι σήμερα, το 86 % των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων έχουν εκπληρωθεί και προσέφεραν σαφή προστιθέμενη αξία για την υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, βελτιώνοντας, συγχρόνως, τη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων·

39. προτείνει, με βάση τους δείκτες και αφού ολοκληρωθεί η διαπραγματευτική διαδικασία, να εκπονηθούν επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία θα έχουν, πρωτίστως, τον χαρακτήρα στρατηγικών εγγράφων. Στο μέλλον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να στηρίξει την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων μέσα από ένα στρατηγικό διάλογο με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, ο οποίος θα βασίζεται στην εταιρική σχέση, θα προσδίδει έμφαση στον καθορισμό δεσμευτικών στόχων, και των αντίστοιχων δεικτών, και θα επιτρέπει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να επιλέγουν και να εφαρμόζουν τα πλέον ενδεδειγμένα μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης·

40. επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες που εγκαινίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και που αποσκοπεί στην επιτάχυνση της ανάπτυξής τους, μέσω της συνδρομής στην υπέρβαση των εμποδίων και της αξιοποίησης του δυναμικού ανάπτυξής τους, και ενθαρρύνει την εξέταση αντίστοιχων πρωτοβουλιών κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού·

Ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία ως κριτήριο για τη χρήση των πόρων της ΕΕ

41. αναγνωρίζει ότι η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία αποτελεί αναμφίβολα ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια για την επιτυχή χρήση των ενωσιακών πόρων και, επομένως, για την επιτυχία της πολιτικής συνοχής. Όμως, μέχρι σήμερα, δεν υπάρχει σχετικός ενιαίος ορισμός. Επομένως, θα ήταν θετικό, στο μέλλον, να εξετάζονται και να αποφασίζονται, παράλληλα με τους κανονισμούς των ταμείων, τα ειδικά κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να μετρείται η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της πολιτικής συνοχής·

42. για να μειωθεί η γραφειοκρατία, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να απαλλάξει τις διαχειριστικές αρχές από τον έλεγχο των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων, να αυξήσει την επικουρικότητα και την αναλογικότητα, αλλά και να αναπτύξει μια προσέγγιση πιο επικεντρωμένη στα αποτελέσματα·

43. υποστηρίζει, επομένως, τη διαμόρφωση μιας συναινετικής προσέγγισης για τον υπολογισμό της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας της πολιτικής συνοχής, και παραπέμπει στη μελέτη που έχει εκπονήσει η ίδια με τίτλο «The EU added value test to justify EU spending: what impact for regions and local authorities?»⁽¹⁾ (Ο έλεγχος της προσθετικής αξίας της ΕΕ για τη δικαιολόγηση των ενωσιακών δαπανών και η επίδρασή τους στις τοπικές και περιφερειακές αρχές). Σημαντικά κριτήρια θα μπορούσαν να είναι η τόνωση που επιδιώκεται με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ για την εκπλήρωση των στόχων της συνοχής, όπως αυτοί προβλέπονται στις Συνθήκες, και αφορούν την βιώσιμη ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή καθώς και η συμβολή των στόχων αυτών στην αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η τοπική και περιφερειακή προσέγγιση είναι πιο αποτελεσματική σε προκαθορισμένες περιοχές και, μέσω της αποκεντρωμένης αυτής προσέγγισης, δημιουργείται προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με την τομεακή ή την κεντρική χρηματοδότηση και τα χρηματοδοτικά μέσα·

44. στο συγκεκριμένο πλαίσιο, συνιστά η προσέγγιση αυτή να έχει ως αφετηρία τα ισχυρά στοιχεία της πολιτικής συνοχής. Η ΕτΠ εννοεί εν προκειμένω την άρση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, τον αντικυκλικό αντίκτυπο για τη σταθεροποίηση και την τόνωση της ανάπτυξης και τη διαχείριση των κρίσεων μέσω της υλοποίησης δημοσίων επενδύσεων, τον σημαντικό ρόλο της επίτευξης κοινών στόχων της ΕΕ, τα κίνητρα και τους μηχανισμούς που προσανατολίζονται στην επίτευξη αποτελεσμάτων, τον θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα των διοικητικών ικανοτήτων επιτόπου, την ευρωπαϊκή και τη διασυνοριακή διάσταση καθώς και την υλοποίησή της στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της ανιούσας προσέγγισης·

45. επισημαίνει ότι η εδαφική διάσταση της πολιτικής συνοχής διευκολύνει την εφαρμογή μέτρων τα οποία, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, δεν μπορούν να υλοποιηθούν μεμονωμένα σε ικανοποιητικό βαθμό από τα κράτη μέλη, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, και αφορούν τομείς όπως η διασυνοριακή, η διακρατική και η διαπεριφερειακή συνεργασία·

46. επισημαίνει ότι η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των κανονιστικών απαιτήσεων συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση για τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των φορέων υλοποίησης των έργων. Η ΕτΠ συνιστά η διαχείριση της πολιτικής συνοχής να επικεντρώνεται στην απόδοση και τα αποτελέσματα. Εξάλλου, η ΕτΠ εκφράζει επιφυλάξεις όσον αφορά τη χρησιμότητα του αποθεματικού επίδοσης, δεδομένου ότι οι διαδικασίες εφαρμογής του δεν λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο σε μακροπρόθεσμη βάση·

47. επαναλαμβάνει την άποψή της ότι, σε αυτό το πλαίσιο, με τη χρήση των μέσων της πολιτικής συνοχής, τα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη μέλη και περιφέρειες θα είναι σε θέση να υλοποιήσουν την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της ολοκλήρωσης και, παράλληλα, οι πιο ισχυρές περιφέρειες θα έχουν εξοπλιστεί για να αντιμετωπίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις παγκόσμιες προκλήσεις· Μέσω της πολιτικής συνοχής, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συνδέονται στενότερα με το ευρωπαϊκό εγχείρημα, και η πολιτική συνοχής προσδίδει νομιμοποίηση στην ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

48. Συνεπώς, ζητεί να υπάρξει μεγαλύτερη προβολή των μέτρων της πολιτικής συνοχής μέσω των κατάλληλων επικοινωνιακών δράσεων, δεδομένου ότι αποτελούν ένα από τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα της ολοκλήρωσης της ΕΕ για τους πολίτες σε τοπικό επίπεδο· Οι περιφέρειες και οι πόλεις μπορούν επίσης να συμβάλλουν καθοριστικά σε αυτό. Πρέπει να επισημαίνονται τα οικονομικά, κοινωνικά, χωροταξικά, περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και πολιτικά επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής και να χρησιμοποιείται το δυναμικό της για την υπέρβαση της κρίσης ταυτότητας της ΕΕ, δεδομένου ότι υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις για τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία αυτής της πολιτικής·

Εδαφική διάσταση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση για την ενίσχυση του ρόλου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών

49. επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής, με την τοπική και περιφερειακή προσέγγισή της, στηρίζει τους δήμους και τις περιφέρειες της Ευρώπης προωθώντας επενδύσεις που είναι προσανατολισμένες στο μέλλον και αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης και της δια βίου μάθησης, καθώς και στη δικτύωση, τη διαπεριφερειακή συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια. Είναι η μόνη πολιτική της ΕΕ που επικεντρώνεται στην περιφέρεια και βασίζεται στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση. Συνεπώς, πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω τόσο η εδαφική διάσταση της πολιτικής συνοχής όσο και ο ρόλος των περιφερειακών αρχών στη διαχείρισή της·

50. πιστεύει ότι, για να ενισχυθεί η συνοχή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ιδίως δε σε διασυνοριακό επίπεδο, απαιτείται ευρύτερο φάσμα επιλογών για τη διαμόρφωση των κατάλληλων λύσεων επιτόπου. Η πολιτική συνοχής πρέπει να περιλαμβάνει ευέλικτο φάσμα δυνατοτήτων, από το οποίο οι αποδέκτες θα μπορούν, στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κανόνων, να επιλέγουν τις πλέον κατάλληλες λύσεις για τις περιφερειακές ή τις τοπικές αρχές τους·

⁽¹⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/eu-added-value-test-to-justify-eu-spending.pdf> (διαθέσιμο μόνο στην αγγλική γλώσσα).

51. ζητεί επιτακτικά να συνεχιστεί και να απλουστευτεί η χρηματοδότηση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, στο πλαίσιο του στόχου για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των υφιστάμενων και των μελλοντικών μακροπεριφερειακών και των θαλάσσιων στρατηγικών, των νησιών, των θαλάσσιων παραμεθόριων περιοχών, καθώς και των εξόχως απόκεντρων περιοχών. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία είναι στην προκειμένη περίπτωση ιδιαίτερα ορατή. Προκύπτει από την άμεση επίτευξη των στόχων που αφορούν τις πολιτικές ολοκλήρωσης και από την προαγωγή μιας καλής γειτονικής συνεργασίας. Σημαντικά στοιχεία για την ολοκλήρωση της ΕΕ αποτελούν οι κοινές προσπάθειες εταιρών από διαφορετικά κράτη μέλη, η δυνατότητα διαμερισμού γνώσεων σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια καθώς και η από κοινού εκπόνηση νέων λύσεων για τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης και της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα. Με δεδομένη την ορατή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της, η εδαφική συνεργασία θα πρέπει να ενισχυθεί, στα πλαίσια του κατάλληλου προϋπολογισμού·

52. εφιστά την προσοχή στο σημαντικό ρόλο της έξυπνης εξειδίκευσης στην ενίσχυση των περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας, με σκοπό την διαπεριφερειακή ανταλλαγή γνώσεων και την προώθηση συνεργειών, ιδίως όσον αφορά τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής έρευνας, και παραπέμπει στη γνωμοδότησή της με θέμα «Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3): αντίκτυπος στις περιφέρειες και στη διαπεριφερειακή συνεργασία» (SEDEC-VI/021)·

53. σημειώνει ότι θα πρέπει να ενισχυθεί περισσότερο η συνεργασία στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, συνδυάζοντας την εδαφική διάσταση της πολιτικής συνοχής με την πολιτική γειτονίας της ΕΕ. Υπό αυτό το πρίσμα, η συνεργασία κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ θα πρέπει να προωθηθεί μέσω της πολιτικής γειτονίας και βάσει των κανόνων της πολιτικής συνοχής·

54. θεωρεί, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι μακροπεριφερειακές και οι θαλάσσιες στρατηγικές παρουσιάζουν σημαντική προστιθέμενη αξία για τις συμμετέχουσες περιφέρειες και τους πολίτες τους, υπό την προϋπόθεση ότι τα υφιστάμενα και τα μελλοντικά χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν με συντονισμένο τρόπο για τις αντίστοιχες στρατηγικές και καλεί, ως εκ τούτου, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να διασφαλίσουν ότι οι στόχοι των μακροπεριφερειακών στρατηγικών συντονίζονται με τα μελλοντικά χρηματοδοτικά μέσα της πολιτικής συνοχής, καθώς και άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της ΕΕ (ΔΣΕ, «Ορίζοντας 2020», ΕΤΣΕ)·

55. συνιστά, οι καιρίες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές αρχές (π.χ. προστασία του περιβάλλοντος κοινωνική ένταξη, μετανάστευση, ψηφιακός μετασχηματισμός, βιώσιμες μεταφορές, κλιματική αλλαγή και αναζωογόνηση) να συνεχίσουν να εξετάζονται με εξειδικευμένο τρόπο στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Η εν λόγω πολιτική πρέπει να αποτελεί το κύριο ευρωπαϊκό μέσο για την προαγωγή της συνεργασίας με σκοπό την ανάπτυξη, ένα βιώσιμο περιβάλλον και την καινοτομία στους δήμους της ΕΕ, για τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών, π.χ. στην ευρυζωνική υποδομή ή την κυκλική οικονομία, και για την αξιοποίηση του αναπτυξιακού δυναμικού των δήμων. Για τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη πρέπει να προβλεφθεί ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα χρηματοδότησης της, από το οποίο θα μπορούν να αναπτυχθούν επιτόπου οι καλύτερες δέσμες μέτρων· Εκτός από τις πόλεις, οι προκλήσεις αυτές αφορούν όλες τις τοπικές αρχές με ποικίλους τρόπους. Συνεπώς, πρέπει και μελλοντικά να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις [π.χ. η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (CLLD) και οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις (ΟΕΕ)] προκειμένου να διαμορφωθούν ειδικά προσαρμοσμένες λύσεις. Προς τούτο, ωστόσο, πρέπει να προβλέπονται επαρκή περιθώρια στις διεργασίες προγραμματισμού, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα διαμόρφωσης ειδικών και ευέλικτων λύσεων·

56. με στόχο μια αρμονική εδαφική ανάπτυξη, ζητεί την ενίσχυση του ρόλου των μητροπολιτικών περιοχών και πόλεων που αντιμετωπίζουν πολυάριθμα συγκεκριμένα προβλήματα, π.χ. όσον αφορά την ποιότητα του περιβάλλοντος, την άτακτη αστική εξάπλωση, τον κοινωνικό αποκλεισμό, τις μεταφορές και τη στέγαση. Για τη βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, πρέπει επίσης να είναι δυνατή η συμμετοχή μικρότερων πόλεων και αγροτικών δήμων. Επιπλέον, οι σχετικοί κανόνες πρέπει να απλοποιηθούν ριζικά. Όπως αναφέρει στη γνωμοδότησή της για το «Αστικό θεματολόγιο της ΕΕ» (COTER-VI/010), η ΕτΠ επισημαίνει ότι οι πολιτικές της ΕΕ δεν πρέπει να ενθαρρύνουν μια ανταγωνιστική σχέση μεταξύ της αστικής, της παράκτιας και της αγροτικής διάστασης. Είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση σε μια ολιστική εδαφική θεώρηση των αστικών και των αγροτικών περιοχών, ως χώρων που λειτουργούν συμπληρωματικά. Ως προς τις αναπτυξιακές δράσεις που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα διάφορα ευρωπαϊκά ταμεία, πρέπει να υπάρξει καλύτερη σύνδεση μεταξύ τους·

57. ζητεί να αναβαθμιστούν και να απλοποιηθούν τα νέα μέτρα για την ενίσχυση της ανιούσας προσέγγισης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, όπως η Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (CLLD) και οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις (ΟΕΕ), προκειμένου να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην ολοκλήρωση σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και να διασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση της περιφερειακής ανάπτυξης. Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί τις αντίστοιχες μεταβολές στις αρχές λήψης αποφάσεων καθώς και την ευρεία συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων επιτόπου·

58. συνιστά να στηριχτεί η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και να προωθηθούν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την ενίσχυση των περιοχών αυτών χάρη στη βελτίωση της συνδεσιμότητας —τόσο των μεταφορικών συνδέσεων όσο και της ευρυζωνικής ψηφιακής σύνδεσης—, σε ισορροπία με την προστασία του περιβάλλοντος, όπως συνιστάται στη Δήλωση του Κορκ 2.0. Επαναλαμβάνει επίσης την έκκλησή της, που διατυπώθηκε στη γνωμοδότηση με θέμα «Καινοτομία και εκσυγχρονισμός της αγροτικής οικονομίας» (NAT-VI/004), για κατάρτιση λευκής βίβλου για τις αγροτικές περιοχές, στην οποία θα πρέπει να μελετηθούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές και να δοθεί ώθηση στις δυνατότητές τους, με στόχο τη διατήρηση της πλούσιας πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής, φυσικής, κοινωνικής, γαστρονομικής και οικονομικής κληρονομιάς που διαφυλάσσουν οι κάτοικοί τους και την οποία απολαμβάνει το σύνολο της ευρωπαϊκής κοινωνίας·

59. ζητεί να προβλεφθεί ειδική αντιμετώπιση για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών και μοναδικών στον ευρωπαϊκό χώρο περιορισμών τους. Επισημαίνει ότι στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ αναγνωρίζονται οι περιορισμοί αυτοί και προβλέπεται ρητά η θέσπιση ειδικών μέτρων υπέρ των συγκεκριμένων περιοχών, ιδίως όσον αφορά τις προϋποθέσεις πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία·

60. αναγνωρίζει επίσης ότι μια ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη πρέπει να προβλέπει κατάλληλη στήριξη των αγροτικών και περιαστικών περιοχών της ενδοχώρας, καθώς των μειονεκτουσών περιοχών (π.χ. ορεινές, παραμεθόριες ή άλλες περιοχές με φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα), έτσι ώστε να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες επενδύσεις για την ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Οι ενδιαφερόμενες περιοχές πρέπει να συμμετέχουν στο σχεδιασμό των εδαφικών μέσων τα οποία θέτουν τις προϋποθέσεις για αποτελεσματικές πολυτομεακές πρωτοβουλίες οι οποίες επιτυγχάνουν την ισχυρότερη ολοκλήρωση των αστικών και των αγροτικών λειτουργικών περιοχών και την ανάδειξή τους σε περιφερειακές οικονομίες·

61. δεδομένων των απαιτήσεων και διεκδικήσεων των αραιοκατοικημένων περιοχών για μεγαλύτερη προβολή, θα πρέπει να δημιουργηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένα φόρουμ, που θα μπορούσε να συνέρχεται σε ετήσια βάση, ώστε να μπορούν οι περιοχές αυτές, όχι μόνο να παρακολουθούν την εφαρμογή ειδικών πολιτικών στους κόλπους τους, αλλά και να διατυπώνουν προτάσεις και να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές μεταξύ τους. Αυτό δεν θα τους προσέδιδε απλώς μεγαλύτερη προβολή: θα τις έβγαζε επίσης από την απομόνωση που τις πλήττει και θα βοηθούσε στο να ακούγεται η φωνή τους άμεσα στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Επίσης, το φόρουμ αυτό θα πρέπει να σέβεται τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας και να εξασφαλίζει την ισότιμη εκπροσώπησή τους·

62. θεωρεί ότι η μελλοντική πολιτική συνοχής πρέπει να αποτελέσει το κύριο μέσο για να διασφαλιστεί η βιώσιμη ανάπτυξη στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιφέρειες με ιδιαίτερη αραιοκατοίκηση και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιφέρειες, μέσω ειδικών παρεμβάσεων με βάση μια ολοκληρωμένη εδαφική προσέγγιση, προκειμένου να αντισταθμίζονται οι διαφορές κόστους που οφείλονται στις δυσμενείς συνθήκες για την εγκατάσταση των πληθυσμών και των επιχειρήσεων. Η εξασφάλιση της ύπαρξης βασικών υπηρεσιών και ποιοτικών υποδομών θα συμβάλει στην καταπολέμηση της τάσης απερίημωσης. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση της γεωργίας, μιας δραστηριότητας που είναι καθοριστική για τη βιωσιμότητα των υπόλοιπων οικονομικών δραστηριοτήτων στις ορεινές περιοχές και για την προστασία των εδαφών από υδρογεωλογικούς κινδύνους, προς όφελος και των πεδινών περιοχών·

63. ζητεί πιο συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής λογοδοσίας και της διαφάνειας των πόρων ΕΔΕ επιτόπου, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση του δημοκρατικού ελέγχου, στο ενδεδειγμένο επίπεδο, των περιφερειακών ή εθνικών προγραμμάτων ΕΔΕ·

Επαρκής χρηματοδότηση για αποτελεσματικές πολιτικές

64. αναγνωρίζει ότι θα υπάρξει, μακροπρόθεσμα, μεγάλη ανάγκη για ενωσιακούς πόρους σε επίπεδο ΕΕ, προκειμένου να τονωθούν οι επενδύσεις. Η σχετική χρηματοδότηση θα συνεχίσει και στο μέλλον να βρίσκεται στο επίκεντρο εντάσεων όσον αφορά την εξυγίανση των εθνικών προϋπολογισμών και την προθυμία των κρατών μελών να χρηματοδοτούν αρμοδιότητες της ΕΕ. Το ζητούμενο για την πολιτική συνοχής είναι να φέρει εις πέρας το έργο της, το οποίο συνίσταται στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, έτσι ώστε να συμβάλει εποικοδομητικά, αφενός, στη συνολική ενδυνάμωση τόσο των ευρωπαϊκών περιφερειών όσο και της ΕΕ συνολικά και, αφετέρου, στην αποδοτική χρήση των πόρων. Επομένως, είναι ουσιώδες να χρηματοδοτείται επαρκώς η πολιτική συνοχής και να κατανέμονται τα κονδύλιά της, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων αιτημάτων των περιφερειών και των δήμων. Εξάλλου, η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στις δυσμενείς επιπτώσεις του Brexit στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Για να διαφυλαχθεί όσο το δυνατόν καλύτερα ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός, ειδικότερα δε ο προϋπολογισμός της πολιτικής συνοχής, η ΕτΠ επαναλαμβάνει το αίτημά της το Ηνωμένο Βασίλειο να εκπληρώσει όλες τις νομικές του υποχρεώσεις που απορρέουν από το τρέχον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο. Παραπέμπει, στο πλαίσιο αυτό, στο ψήφισμά της της 22ας Μαρτίου 2017 (RESOL VI/022) και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υλοποιήσει τις προτάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ίδιους πόρους, όπως αυτές διατυπώνονται στην έκθεσή της για τη μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ·

65. επισημαίνει ότι τα ΕΔΕΤ δεν είναι συγκρίσιμα με κεντρικά διαχειριζόμενες πρωτοβουλίες όπως το ΕΤΣΕ. Ενώ με το ΕΤΣΕ πραγματοποιούνται επενδύσεις σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο με τη μορφή χωριστών έργων, χωρίς εδαφική διάσταση, η χρήση των ΕΔΕΤ, σε συνδυασμό με τις στρατηγικές περιφερειακής καινοτομίας, διασφαλίζει τη βιώσιμη ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές και, ως εκ τούτου, την ισόρροπη και αρμονική ανάπτυξη της ΕΕ συνολικά. Αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των ΕΔΕΤ πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, στο πλαίσιο μιας στρατηγικής προσέγγισης που προάγει τις συνέργειες και δημιουργεί σαφή κίνητρα υπέρ της αποτελεσματικότητας και του προσανατολισμού προς τα αποτελέσματα μέσω ενός κατάλληλου συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης καθώς και στοχευμένων μεθόδων επιλογής. Και τα δύο μέσα —τα ΕΔΕΤ και το ΕΤΣΕ— αλληλοσυμπληρώνονται και δεν επιτρέπεται να αλληλοσυγκρούονται, ούτε και μπορεί το δεύτερο να υποκαταστήσει τα πρώτα·

66. για το θέμα αυτό, παραπέμπει στη γνωμοδότησή της «ΕΤΣΕ 2.0» της 7ης και 8ης Δεκεμβρίου 2016 (COTER-VI/019)·

67. πιστεύει ότι τα χρηματοδοτικά μέσα είναι χρήσιμα και αποτελούν εναλλακτική ή συμπληρωματική δυνατότητα ως προς τις επιχορηγήσεις, ενώ μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής συνοχής χάρη στο μοναδικό μοχλευτικό αποτέλεσμά τους. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να οδηγήσουν σε σταδιακή κατάργηση των επιχορηγήσεων ΕΔΕΤ προς όφελος των δανείων. Τα χρηματοδοτικά μέσα, λόγω των συνεπαγόμενων υψηλών διοικητικών δαπανών, πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο όπου κρίνονται χρήσιμα επιτόπου. Για τους δημόσιους φορείς, ειδικότερα δε τις περιφέρειες, τους δήμους και τις κοινότητες, η αυξημένη και άκριτη προσφυγή σε χρηματοδοτικά μέσα κινδυνεύει να υπονομεύσει τη δημοσιονομική τους σταθερότητα. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ απορρίπτει κάθε υποχρέωση για περαιτέρω αύξηση του μεριδίου των χρηματοδοτικών μέσων κατά την επόμενη περίοδο στήριξης. Οι διατάξεις για τη χρήση των ΕΔΕΤ στα χρηματοδοτικά μέσα είναι απαιτητικές, περίπλοκες και ενδεικτικές των δυσχερειών εφαρμογής των χρηματοδοτικών μέσων. Ως εκ τούτου, πρέπει να απλοποιηθούν ριζικά οι κανόνες εφαρμογής τους σε σύγκριση με την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Επιπλέον, η ΕτΠ φρονεί ότι θα πρέπει να καταστούν ελκυστικότερες οι συνέργειες μεταξύ των επιχορηγήσεων και των χρηματοδοτικών μέσων, ενώ οι όροι λειτουργίας των χρηματοδοτικών μέσων πρέπει να συγκλίνουν όσο το δυνατόν περισσότερο στα ήθη της αγοράς·

68. προτείνει να ενισχυθούν οι αμοιβαίες συνέργειες μεταξύ πολιτικής συνοχής και άλλων μέσων στήριξης και προγραμμάτων, μέσω κοινών στρατηγικών στόχων και κριτηρίων αξιολόγησης. Χωρίς να αλλοιωθούν οι διαφορετικοί στόχοι των μέσων, είναι εφικτός ο καλύτερος συντονισμός των διαδικασιών και των απαιτήσεων που προβλέπονται για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου· με τον τρόπο αυτό, θα βελτιστοποιηθεί η διαφάνεια και η πρόσβαση στις διάφορες δυνατές χρηματοδοτήσεις. Αυτό θα έπρεπε επίσης να συνεκτιμηθεί κατά την αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, έτσι ώστε η αξιολόγηση ερευνητικών έργων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» να δίνει μεγαλύτερη έμφαση σε έργα που προβλέπουν ευρωπαϊκή εταιρική σχέση και χρησιμοποιούν πόρους από τα διαρθρωτικά ταμεία, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί καλύτερη ολοκλήρωση μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων·

69. παραπέμπει επίσης, όσον αφορά τις προτάσεις για την αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, στη γνωμοδότησή της με θέμα «Δημοσιονομικοί κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης» της 11ης και 12ης Μαΐου 2017 (COTER VI/20)·

Επικουρικότητα και αναλογικότητα για την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και τον περιορισμό της γραφειοκρατίας

70. ανησυχεί μήπως η πολιτική συνοχής θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των ιδίων των στόχων της, δεδομένου ότι ο πολύπλοκος χαρακτήρας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου δεν είναι πλέον ανάλογος με την προστιθέμενη αξία του σχεδιασμού. Κατά συνέπεια, υπάρχει κίνδυνος οι δικαιούχοι και οι πολίτες να μην θεωρούν πλέον την πολιτική συνοχής παράγοντα επιτυχίας, αλλά ένα ακόμη σύμβολο της εικασόμενης αποξένωσης της ΕΕ από τον πολίτη. Η εξέλιξη αυτή πρέπει να αποφευχθεί για το συμφέρον όλων. Οι περιττές γραφειοκρατικές ή διοικητικές διατυπώσεις που συνδέονται με τον προγραμματισμό, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή πρέπει να μειωθούν δραστηρικά, όσον αφορά τόσο τις περιφερειακές και τοπικές αρχές όσο και τους τελικούς δικαιούχους·

71. προτείνει οι μελλοντικές μεταρρυθμιστικές διεργασίες να εστιάσουν στην εξάλειψη των γραφειοκρατικών φραγμών, τόσο κατά τη διαμόρφωση των κανόνων της πολιτικής συνοχής όσο και κατά την εφαρμογή και την εκτέλεση των επιμέρους προγραμμάτων και έργων. Ειδικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλες οι υπηρεσίες και οι γενικές διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει να συμβάλουν στην απλούστευση της πολιτικής συνοχής. Η αρχή της επικουρικότητας πρέπει να εφαρμοστεί, στην προκειμένη περίπτωση, με μεγαλύτερη συνέπεια από ό,τι μέχρι σήμερα. Για τον σκοπό αυτό, σημαντικές πτυχές θεωρούνται η έγκαιρη υποβολή του νέου νομικού πλαισίου πριν από την έναρξη της νέας περιόδου χρηματοδότησης, στα μέσα του 2019 το αργότερο, η παραίτηση από την αναδρομική εφαρμογή νέων κανόνων, η ανάπτυξη μιας σταθερής και παγιωμένης νομικής πρακτικής, η εστίαση σε ουσιαστικούς, ακριβείς και αξιόπιστους κανόνες και η ταυτόχρονη εφαρμογή των εθνικών κανόνων, όπου αυτό είναι εφικτό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα πρέπει να δοθεί λύση στις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι διαχειριστικές αρχές κατά την έναρξη κάθε νέας περιόδου προγραμματισμού, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνοχή και συνέχεια και επίσης να αποφευχθούν τυχόν καθυστερημένες πληρωμές. Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια και να μειωθεί η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας, θα πρέπει να ισχύουν οι ίδιοι κανόνες σε παρόμοιες περιστάσεις στα διάφορα ταμεία της ΕΕ και, κατά το δυνατόν, θα

πρέπει να υπάρχει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων. Οι πολυάριθμες νομοθετικές πράξεις και κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο πρέπει να περιοριστούν. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, οι εγκρίσεις πρέπει να ισχύουν για ολόκληρη την περίοδο.

72. τονίζει ότι οι γραφειοκρατικές απαιτήσεις για τα προγράμματα συνεργασίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας πρέπει να μειωθούν σημαντικά, εφόσον επιδιώκεται η ενίσχυση και όχι η αποθάρρυνση της συνεργασίας. Προς τούτο, απαιτείται και στο μέλλον ένας χωριστός κανονισμός. Ωστόσο, αυτός ο κανονισμός θα πρέπει να βασίζεται πολύ περισσότερο στην εμπιστοσύνη και την εταιρική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των περιφερειών και λιγότερο στον έλεγχο και την πρόληψη σφαλμάτων. Επιπλέον, ο πολυμερής χαρακτήρας της ΕΕΣ σημαίνει ότι οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες πρέπει να αποφεύγονται. Ακόμη, κατά τη διαμόρφωση συγκεκριμένων κριτηρίων για τη μέτρηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας της πολιτικής συνοχής, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη στενή συνεργασία που χαρακτηρίζει την ΕΕΣ, καθώς τούτη συμβάλλει στη συνοχή μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, όπως και μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

73. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει μια συνολική εκτίμηση του εδαφικού αντικτύπου των μελλοντικών προτάσεων για τη διαμόρφωση της πολιτικής συνοχής, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει τη μέτρηση του διοικητικού φόρτου· επίσης, προσφέρει τη συνεργασία της στο ζήτημα αυτό σύμφωνα με το σημείο 23 του πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών.

74. επισημαίνει, επίσης, ότι η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής χαρακτηρίζεται από κανονιστικό πληθωρισμό λόγω της αλληλεπίδρασης των ευρωπαϊκών και των εθνικών νομικών συστημάτων και ότι έχει ήδη ξεπεραστεί το όριο του εύλογου διοικητικού φόρτου και ελέγχου όσον αφορά την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Κατά συνέπεια, περιορίζεται συνεχώς το όφελος του θετικού αντικτύπου των ΕΔΕΤ εξαιτίας του κόστους εφαρμογής.

75. επομένως, θεωρεί απολύτως αναγκαία τη συνολική επανεξέταση των απαιτήσεων όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των ΕΔΕΤ. Απαιτείται επίσης μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και νομική σαφήνεια, καθώς και πρόληψη του κανονιστικού υπερθεματισμού κατά την εφαρμογή των ΕΔΕΤ. Κατόπιν τούτου, η ΕτΠ χαιρετίζει κάθε πρωτοβουλία για την απλοποίηση της χρηματοδότησης, καθώς και τη σύγκληση της ομάδας υψηλού επιπέδου ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων για τη διοικητική απλούστευση («High Level Group on Simplification»)· η ΕτΠ προτείνει, για παράδειγμα, να απλουστευθούν οι απαιτήσεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης. Θα ήταν επίσης σκόπιμο να αναπτυχθεί μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διαχειριστικών αρχών, έτσι ώστε να προσαρμοστούν καλύτερα οι έλεγχοι και να αυξηθεί η ασφάλεια των διαχειριστικών αρχών και των φορέων υλοποίησης των έργων. Προς τούτο, απαιτείται η εισαγωγή της αρχής της διαφοροποίησης στην κοινή διαχείριση, η διάκριση μεταξύ απάτης και ακούσιου σφάλματος, καθώς και η αύξηση του αποδεκτού ποσοστού σφάλματος στο 5%.

76. επισημαίνει ότι η συνεπής εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας δεν απαιτεί μόνο τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την απλοποίηση της νομοθεσίας, αλλά και την παροχή στήριξης στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, της ικανότητας διαχείρισης των προγραμμάτων και της εκτέλεσης των σχετικών πρωτοβουλιών και έργων.

77. υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι οι προηγούμενες προσπάθειες για να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι αιτίες της πολυπλοκότητας, του υπερβολικού διοικητικού και ελεγκτικού κόστους, οδήγησαν στην πράξη σε πρόσθετες δυσχέρειες τόσο για τη διοίκηση όσο και για τους δικαιούχους. Συχνά, τα αιτήματα για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου οδήγησαν σε πρόσθετους εφαρμοστικούς κανόνες, μέτρα και κατευθυντήριες γραμμές εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών και αύξησαν εν τέλει ακόμη περισσότερο την πολυπλοκότητα εκτέλεσης του προγράμματος. Επίσης, αυξήθηκαν και τα ποσοστά και οι πιθανότητες σφάλματος.

78. προτείνει, επομένως, να εξεταστεί εάν είναι δυνατή η ουσιαστική αλλαγή πορείας όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος. Στο μέλλον, τα κράτη μέλη και οι διαχειριστικές αρχές θα μπορούν να επιλέγουν εάν η διοικητική εφαρμογή των προγραμμάτων τους πραγματοποιείται με βάση, είτε αμιγώς το ευρωπαϊκό, είτε το εθνικό δίκαιο. Οι σχετικοί κανόνες πρέπει να συμπεριληφθούν στον δημοσιονομικό κανονισμό της ΕΕ. Έτσι, θα εξαλειφθεί η σύγχυση μεταξύ εθνικών και ευρωπαϊκών κανόνων.

79. ζητεί επίσης να ακολουθηθεί στο μέλλον μια συνεκτική προσέγγιση για τη διενέργεια των διαδικασιών επαλήθευσης και λογιστικού ελέγχου, προκειμένου να αποφεύγονται οι πολλαπλές επαληθεύσεις και οι διπλοί έλεγχοι σύμφωνα με τους οποίους ζητούνται επανειλημμένα από τους δικαιούχους οι ίδιες πληροφορίες, να αποκλείονται τυχόν αντικρουόμενες αξιολογήσεις από τις ελεγκτικές αρχές και να μειωθούν οι δαπάνες. Οι έλεγχοι από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να περιορίζονται στην επίτευξη των στόχων καθώς και στην καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς.

80. υποστηρίζει, όσον αφορά το μελλοντικό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων, ότι πρέπει τα ΕΔΕΤ να συμμορφώνονται εξ ορισμού με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, και ότι πρέπει να επεκταθεί η μη εφαρμογή των άρθρων 107 και επόμενα της Συνθήκης, (η οποία ισχύει για το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ), σε όλα τα Ταμεία ή, σε αντίθετη περίπτωση, να απλοποιηθεί σημαντικά η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη χρήση των ΕΔΕΤ, για παράδειγμα μέσω της θέσπισης μιας συμβατότητας με τις κρατικές ενισχύσεις η οποία να συνδέεται με τα ίδια απλά κριτήρια που ισχύουν για τη χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ (π.χ. συμμόρφωση με εγκεκριμένα επιχειρησιακά προγράμματα). Η διαφορετική μεταχείριση ως προς τις κρατικές ενισχύσεις των ενωσιακών πόρων που τελούν υπό άμεση διαχείριση (όπως τα ΕΤΣΕ, η ΔΣΕ και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»), αφενός, και των ΕΔΕΤ, αφετέρου, είναι αδικαιολόγητη, αυξάνει τον διοικητικό φόρτο, εμποδίζει τις συνέργειες μεταξύ των μέσων αυτών και προκαλεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου λόγω της απουσίας ενιαίου κριτηρίου για καίρια ζητήματα, όπως η δημιουργία κινήτρων·
81. θεωρεί ότι χρειάζεται να προωθηθεί, μέσω νομοθεσίας και κινήτρων, ο κοινός προγραμματισμός που αφορά περισσότερες από μία διαχειριστικές αρχές, προκειμένου να διευκολύνονται πρωτοβουλίες σε μακροπεριφερειακή κλίμακα, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων μακροπεριφερειών, και σε διευρωπαϊκή κλίμακα·
82. ζητεί, επίσης, να εξετάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το ενδεχόμενο να απλουστεύσει τις δημόσιες συμβάσεις που κινητοποιούν χρηματοδότηση προερχόμενη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το μέτρο αυτό θα απλοποιήσει την πρόσβαση των τελικών δικαιούχων στις δημόσιες συμβάσεις, τη διαδικασία ανάθεσής τους καθώς και την αντίστοιχη νομολογία·
83. ζητεί, μελλοντικά, στις απαιτήσεις του προγραμματισμού, της εφαρμογής και του ελέγχου των ΕΔΕΤ να εφαρμόζεται η αρχή της διαφοροποίησης, δεδομένου ότι η ύπαρξη ριζικά ετερογενών πλαισίων καθιστά απαραίτητη και μια διαφορετική δομή εφαρμογής. Ιδίως ο όγκος των προγραμμάτων, το προφίλ κινδύνου, η ποιότητα της διοικητικής εκτέλεσης, το ποσοστό συμμετοχής στις δημόσιες δαπάνες και το ύψος της ίδιας συνεισφοράς θα μπορούσαν να αποτελέσουν βασικά κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να τροφοδοτήσουν τον προβληματισμό σχετικά με την αναλογική και διαφοροποιημένη διαμόρφωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου μετά το 2020. Το ίδιο ισχύει ειδικότερα και για την εδαφική συνεργασία·
84. σχετικά με τη διοικητική απλούστευση και την εφαρμογή παραπέμπει επίσης στη γνωμοδότησή της με τίτλο «Απλούστευση των ΕΔΕΤ από τη σκοπιά της τοπικής αυτοδιοίκησης» της 10ης έως 12ης Οκτωβρίου 2016 (COTER VI/012).

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»

(2017/C 306/04)

Εισηγητής:

Ο κ. Paweł Grzybowski (PL/ECR), δήμαρχος Ρίπιν

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης»

COM(2016) 940 final

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Προς ένα Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»

COM(2016) 942 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

1. τονίζει ότι, παρά τις προσπάθειες για τη μείωση της ανεργίας των νέων, αυτή εξακολουθεί όχι μόνο να αποτελεί σημαντική κοινωνικοοικονομική πρόκληση, αλλά και να υπονομεύει τη δικαιοσύνη, την ισότητα και την αλληλεγγύη, που αποτελούν θεμέλια του ευρωπαϊκού εγχειρήματος·
2. επικροτεί την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία απορρέει από την ανησυχία που εξέφρασε ο Πρόεδρος της ως προς τη σημερινή δυσχερή θέση μεγάλου αριθμού νέων που επλήγησαν από την κρίση, και η οποία μετουσιώνεται στις πρωτοβουλίες «Επένδυση στη νεολαία για την Ευρώπη» και «Προς ένα Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»·
3. υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και άλλων φορέων, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα και των οργανώσεων του τριτογενούς τομέα, για την υλοποίηση μέτρων που θα εξασφαλίζουν την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας·
4. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συνεργάζονται με τον ιδιωτικό τομέα και τις οργανώσεις του τριτογενούς τομέα και, επιπλέον, ζητεί τα προγράμματα που αποσκοπούν στην καλύτερη αντιστοίχιση των αναγκών της αγοράς εργασίας με τα προσόντα των εργαζομένων να διαμορφώνονται με τη συμμετοχή τόσο του ιδιωτικού όσο και του τριτογενούς τομέα·
5. υπογραμμίζει ότι η ανεργία των νέων έχει αντίκτυπο σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και επισημαίνει ότι η εκπαίδευση, η επαγγελματική κατάρτιση και η νεολαία emπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων των κρατών μελών· εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΣΛΕΕ, η ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει, να συντονίζει ή να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών, δεδομένου ότι η προώθηση της απασχόλησης αποτελεί ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος. Ως εκ τούτου, η επιτυχία της δράσης της ΕΕ, η οποία πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, εξαρτάται από τη συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

Η επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης

6. επαναλαμβάνει ότι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των νέων στην αγορά εργασίας —σε συνδυασμό με την προώθηση της συμμετοχής των νέων και της εκ μέρους τους οικειοποίησης της εκπαιδευτικής και εργασιακής τους πορείας, τη στήριξη της απασχόλησης των νέων, την κατάργηση των διακρίσεων και τη διαπολιτισμική κατανόηση— θα πρέπει να παραμείνουν στο επίκεντρο των στόχων της ενωσιακής πολιτικής για τη νεολαία· επισημαίνει σχετικά ότι η πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς και η πρόσβαση σε πληροφορίες αποτελούν επίσης σημαντικούς παράγοντες για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και πρέπει, συνεπώς, να ληφθούν υπόψη·
7. τάσσεται υπέρ της ολοκληρωμένης ενθάρρυνσης μιας ενεργού σύμπραξης σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης (κεντρικής και τοπικής) που είναι αρμόδια σε θέματα συνεργασίας με τη νεολαία και τις οργανώσεις της·

8. εκφράζει επίσης την πεποίθηση ότι χρειάζονται μέτρα για τη διασφάλιση της καλύτερης δυνατής εκκίνησης του επαγγελματικού βίου των νέων, επενδύοντας τόσο στις τεχνικές γνώσεις και τις συμπεριφορικές δεξιότητές τους όσο και στις επαγγελματικές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, δεξιότητες και εμπειρίες τους, αλλά και υποστηρίζοντας την προσπάθεια εισόδου τους στην αγορά εργασίας, είτε με την έναρξη δικής τους επαγγελματικής δραστηριότητας, είτε με την πρόσληψή τους σε θέσεις εργασίας συμβατές με το προφίλ τους, ή ακόμη επενδύοντας σε ένα μοντέλο που να προωθεί τη δυνατότητα επανεκπαίδευσης με σκοπό τη διάνοιξη νέων εργασιακών προοπτικών·
9. προτείνει τη θέσπιση ειδικού μέτρου εστιασμένου στην ανάπτυξη και την προώθηση εργαστηρίων μαθητείας για τους νέους, στο πλαίσιο του οποίου οι νέοι θα μπορούσαν να δοκιμάσουν διάφορα είδη επαγγελμάτων και να βρουν ίσως έτσι ένα νέο επαγγελματικό πεδίο που τους ενδιαφέρει·
10. είναι της άποψης ότι οι διάφορες μορφές επενδύσεων προς όφελος της νεολαίας —σε κατάρτιση τόσο τυπική όσο και μη τυπική— είναι ένας από τους θεμέλιους λίθους για την οικοδόμηση μιας δίκαιης, ανοικτής, χωρίς αποκλεισμούς και λειτουργικής δημοκρατικής κοινωνίας, η οποία θα χαρακτηρίζεται από κοινωνική κινητικότητα, διαπολιτισμική ολοκλήρωση, καθώς και βιώσιμη ανάπτυξη και οικονομική μεγέθυνση· είναι επίσης πεπεισμένη ως προς τη σημασία που έχει η δημιουργία ευκαιριών για τους νέους, προκειμένου να διαθέτουν τη δέουσα πρόσβαση στα κοινά αγαθά που εξασφαλίζει η ΕΕ, αλλά και να συμμετέχουν πιο ενεργά τόσο σε προγράμματα αλληλεγγύης όσο και στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης·
11. μολονότι τα τελευταία χρόνια έχει βελτιωθεί σαφώς η κατάσταση των νέων στην αγορά εργασίας σε πολλά κράτη μέλη, τα 4 εκατομμύρια ανέργων νέων εμπνέουν βαθιά ανησυχία, καθώς παρατηρούνται έντονες αποκλίσεις όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και εντός του ίδιου κράτους μέλους· διαπιστώνει ότι, παρά τα μέτρα και τα σχέδια που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο με σκοπό τη βελτίωση της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και την αύξηση των ποσοστών απασχόλησής τους, απαιτείται συνεχής δράση τόσο εκ μέρους των κρατών μελών όσο και της ΕΕ·
12. κρίνει ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι η κατάρτιση πολλών νέων είναι ακατάλληλη για να μπορούν να ανταπεξέρχονται στις προκλήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας, καθώς και το γεγονός ότι δεν υπάρχει επαρκής στήριξη για την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων, έρευνας και καινοτομίας. Συν τοις άλλοις, η εξέλιξη των εκπαιδευτικών συστημάτων στα κράτη μέλη υπολείπεται του δυναμικού ρυθμού των οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών. Ως εκ τούτου, πολλοί νέοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας χωρίς να είναι προετοιμασμένοι να ανταποκριθούν ούτε στις προσδοκίες της κοινωνίας ούτε και στις προσωπικές τους επιδιώξεις·
13. θεωρεί άκρως ανησυχητικά τα αποτελέσματα ερευνών που καταδεικνύουν ότι περισσότεροι από τους μισούς νέους στην Ευρώπη θεωρούν εαυτών αποκλεισμένο από το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι, μολονότι δηλώνουν ταυτόχρονα ότι επιθυμούν σφόδρα να συμμετέχουν σε αυτά τα πεδία δραστηριοτήτων στις χώρες τους· επισημαίνει, συγχρόνως, ότι οι νέοι αντιμετωπίζουν με αυξανόμενη παθητικότητα τα κοινωνικά προβλήματα, την οικονομική κατάσταση και τα πολιτικά δρώμενα·
14. εκφράζει την ικανοποίησή της επειδή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατανοεί την ανάγκη επικέντρωσης των προσπαθειών της σε αυτόν τον τομέα στα κράτη μέλη. Η ΕτΠ συμμερίζεται την άποψη ότι η εξεύρεση κατάλληλων μεθόδων και μέσων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων αναπόκειται πρωτίστως στα κράτη μέλη και στις περιφερειακές και τοπικές αρχές τους. Επομένως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει τη μέγιστη δυνατή στήριξη σε αυτά τα μέτρα και να μεριμνά για τον εποικοδομητικό και αποτελεσματικό συντονισμό των προσπαθειών κάθε κράτους μέλους, έτσι ώστε να πολλαπλασιάζεται η θετική επίδραση των εν λόγω μέτρων σε ολόκληρη την ΕΕ·
15. εν προκειμένω, εφιστά ιδιαίτερος την προσοχή στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην υλοποίηση των προγραμματισμένων μέτρων στα μεμονωμένα κράτη·
16. επισημαίνει ότι η πεποίθηση αυτή απορρέει από το γεγονός ότι, λόγω της εγγύτητάς τους με τα φλέγοντα κοινωνικά ζητήματα, αυτές ακριβώς οι δομές γνωρίζουν καλύτερα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους σε τοπικό, ευρύτερα τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, οι δομές αυτές έχουν συνήθως ήδη στη διάθεσή τους αποτελεσματικά θεσμικά όργανα, τα οποία αντιμετωπίζουν εδώ και χρόνια τέτοιου είδους προκλήσεις. Η συγκέντρωση των προσπαθειών και των μέσων στο πλαίσιο αυτών των —ήδη δοκιμασμένων και δημοκρατικά καταξιωμένων στις τοπικές κοινότητες— θεσμικών οργάνων αποτελεί εγγυημένα την αποτελεσματικότερη λύση για την ταχύτερη δυνατή υλοποίηση των προγραμματισμένων μέτρων·
17. επιδοκιμάζει το εύρος των μέτρων που λαμβάνονται βάσει της πρωτοβουλίας «Εγγύηση για τη νεολαία», του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Προσδοκά ότι η επερχόμενη αναθεώρηση του ΠΔΠ θα συνεχίσει να δίνει και μετά το 2020 τη δέουσα προσοχή στις πολυάριθμες κοινωνικές προκλήσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης των νέων και ότι θα επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 174 της ΣΛΕΕ·

18. ομοίως, επικροτεί τα μέτρα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη στήριξη νέων επιχειρηματιών και υπογραμμίζει τη σημασία της πρόσβασης στη χρηματοδότηση· απευθύνει δε έκκληση για τη συνέχιση αυτών των μέτρων·

19. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της στην πρωτοβουλία «Εγγύηση για τη νεολαία». Λαμβανομένων υπόψη ορισμένων προκλήσεων που αντιμετώπισαν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καλεί το Συμβούλιο να επιδιώξει την απλοποίηση των διαδικασιών για την αμοιβή των περιόδων πρακτικής άσκησης προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες αυτές δεν θα λειτουργούν αποτρεπτικά·

20. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη νεολαία μετά το 2018, να λάβει υπόψη τις απόψεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

21. τονίζει επίσης ότι η βούληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξασφαλίσει υψηλής ποιότητας επαγγελματική εκπαίδευση και να προωθήσει συστήματα κατάρτισης για τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας θα πρέπει επίσης να συνδυαστεί με τη συνεκτίμηση του ζητήματος της απόκτησης γνώσεων και (ιδίως πρακτικών) δεξιοτήτων από τους νέους να αποκτούν μέσω της συμμετοχής τους στη μη τυπική και την άτυπη εκπαίδευση. Επαναλαμβάνει εν προκειμένω το αίτημά της για συνεργασία βασισμένη σε συμπράξεις μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και των οργανώσεων εκπροσώπησής τους, καθώς και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των δεξιοτήτων και των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης⁽¹⁾· είναι επίσης πεπεισμένη ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να εγκριθούν ομοιόμορφα συστήματα επικύρωσης, τα οποία να καθιστούν δυνατή την αναγνώριση και την τυποποίηση των μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης, και να επιδιωχθεί η αναγνώριση της αξίας των εν λόγω δεξιοτήτων από την αγορά εργασίας εκ παραλλήλου με τους τίτλους της τυπικής εκπαίδευσης·

22. διαπιστώνει με εξαίρετική ικανοποίηση ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία του προγράμματος ERASMUS+ ως ενός από τα σημαντικότερα μέσα τόσο για την ανάπτυξη της διεθνούς δραστηριότητας των νέων όσο για την επιμόρφωση και την προσωπική τους καλλιέργεια, αλλά και για τη δέουσα ενημέρωσή τους σχετικά με την Ευρώπη και την παγκόσμια αγορά· επικροτεί τη διεθνή δραστηριότητα όλων των βασικών παραγόντων που συμμετέχουν στην προώθηση των ανταλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων και των ιδρυμάτων επαγγελματικής κατάρτισης· υπογραμμίζει την ανάγκη εντατικοποίησης του εν λόγω προγράμματος, μεταξύ άλλων με την αύξηση των κονδυλίων που διατίθενται σε αυτό το πρόγραμμα βάσει του σημειώνου δημοσιονομικού πλαισίου. Ταυτόχρονα, η ΕτΠ επισημαίνει ότι ένα από τα στοιχεία που επιτείνουν την επίδραση των μέσων προώθησης της κινητικότητας και της (τυπικής και μη τυπικής) κατάρτισης στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS+ πρέπει να είναι η παράλληλη ενδυνάμωση του ρόλου των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των οργανώσεων του τριτογενούς τομέα, ως άμεσα υπεύθυνων για την εφαρμογή αυτού του προγράμματος. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, η ΕτΠ προτείνει την υιοθέτηση λύσεων ικανών να συνδράμουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τις ΜΚΟ με σκοπό τη διαμόρφωση ακόμη αποτελεσματικότερων εργαλείων για την προαγωγή των διεθνών μέσων κινητικότητας και κατάρτισης·

Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης

23. επικροτεί την ιδέα περί σύστασης Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και επιδοκιμάζει ιδιαίτερα τη σύγχρονη μέθοδο επιλογής ατόμων που ενδιαφέρονται για τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης, κατόπιν εγγραφής τους μέσω ειδικού δικτυακού τόπου. Σε αυτό το μέσο εγγραφής θα ήταν σκόπιμο να προστεθούν κάποια συμπληρωματικά εργαλεία που θα εξασφαλίζουν και θα διευκολύνουν τη συμμετοχή όλων των νέων, ιδίως εκείνων που βρίσκονται στην πλέον ευάλωτη θέση. Η μέθοδος αυτή θα πρέπει να χρησιμεύσει στη διάδοση των ιδεών του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και, ιδιαίτερα, της τεράστιας αξίας της αλληλεγγύης που λειτουργεί ως βασικός συνδετικός κρίκος της ΕΕ. Συν τοις άλλοις, η ΕτΠ τονίζει την ανάγκη εξεύρεσης λύσεων που θα εγγυώνται τη δυνατότητα πρόσβασης των νέων στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, ανεξαρτήτως της κοινωνικοοικονομικής τους κατάστασης και του επιπέδου κατάρτισης τους. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να βρεθούν λύσεις που θα επιτρέπουν επίσης τη συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και νέων με περιορισμένη πρόσβαση στο Διαδίκτυο·

24. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θεσπίσει πάραυτα τη νομική βάση του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και να προτείνει έναν βιώσιμο τρόπο χρηματοδότησής του μετά το 2017, ούτως ώστε να αποφευχθεί η υπερβολική επιβάρυνση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, όπως το ERASMUS+, και να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες ενός ταχέως αυξανόμενου αριθμού νέων που υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης·

25. επισημαίνει ότι η πρωτοβουλία αυτή πρέπει, αφενός, να αποφύγει τις περιττές γραφειοκρατικές διαδικασίες για τους νέους που επιθυμούν να συμμετάσχουν και, αφετέρου, να συμπεριλάβει τις οργανώσεις νεολαίας που υπάρχουν ήδη στα κράτη μέλη, καθώς και τα υφιστάμενα θεσμικά όργανα –ιδίως σε τοπικό, ευρύτερα τοπικό και περιφερειακό επίπεδο– που είναι επιφορτισμένα με την εφαρμογή της πολιτικής για τη νεολαία και την υποστήριξη των οργανώσεων νεολαίας·

26. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η προώθηση του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης απαιτεί τη θέσπιση ενός διοικητικού συστήματος ικανού να διευκολύνει τη συμμετοχή σε δραστηριότητες εθελοντισμού, τόσο για τους συμμετέχοντες όσο και για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων» (COR-2016-04094).

27. τονίζει ότι τα δύο σκέλη δραστηριότητας του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης (το εθελοντικό και το επαγγελματικό) πρέπει να είναι συμπληρωματικά, αλλά και σαφώς διαχωρισμένα, προκειμένου να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τους μηχανισμούς που απαιτούνται για την αποφυγή της αδήλωτης εργασίας· εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση της μισθωτής απασχόλησης από μη αμειβόμενη εθελοντική προσφορά·
28. επισημαίνει ότι, στον Χάρτη του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική διάσταση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, η οποία έγκειται στη δημιουργία μακροχρόνιων δεσμών μεταξύ των κοινωνιών που απαρτίζουν την ΕΕ, με ταυτόχρονη ενίσχυση του αισθήματος της ευρωπαϊκής ταυτότητας·
29. επιδοκιμάζει μεν την ανάδειξη των ωφελημάτων της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας, αλλά διευκρινίζει ότι το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης πρέπει να εστιάζεται επίσης στον τοπικό εθελοντισμό. Η μεγάλη πλειονότητα των εθελοντικών δράσεων πραγματοποιείται στον τόπο κατοικίας των εθελοντών. Η έμφαση σε τέτοιου είδους —επωφελείς για τις τοπικές κοινότητες— εθελοντικές δράσεις μπορεί να συντείνει στην οικοδόμηση μιας ισχυρότερης αγοράς εργασίας, στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού και στην αναχαίτιση της αστυφιλίας·
30. συμφωνεί με τον στόχο του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης να βοηθά όσους έχουν ανάγκη. Οι ανάγκες και οι προσδοκίες των τοπικών κοινοτήτων θα πρέπει να αποτελούν σημαντικό κριτήριο κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των σχεδίων·
31. επισημαίνει την ανάγκη διαμόρφωσης κοινού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης, του προγράμματος εθελοντισμού του ΟΗΕ, του Ειρηνευτικού Σώματος των ΗΠΑ (United States Peace Corps) και άλλων παρεμφερών οργανώσεων·
32. υπογραμμίζει ότι οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης πρέπει να έχουν τέτοια μορφή ώστε να επιτρέπουν την αξιοποίηση των υφιστάμενων δυνατοτήτων των ευρωπαϊκών οργανώσεων νεολαίας στην Ευρώπη και του εθελοντικού τους έργου. Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης δεν πρέπει να ερωμισθεί ή να υποκαταστήσει, αλλά μάλλον να συμπληρώσει, το έργο που επιτελούσαν έως τώρα αυτές οι οργανώσεις. Η ΕτΠ σημειώνει ότι η συμμετοχή των οργανώσεων νεολαίας που δραστηριοποιούνται στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και η ενθάρρυνσή τους για συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, θα αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχία του εγχειρήματος του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Επιπλέον, τονίζει ότι, κατά τη χάραξη της στρατηγικής για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, είναι αναγκαίο να αναγνωριστεί ο σημαντικότερος ρόλος της εμπειρίας που έχουν αποκομίσει εδώ και δεκαετίες οι ευρωπαϊκές οργανώσεις νεολαίας στους τομείς της διαχείρισης του εθελοντισμού και της ανάπτυξης των τοπικών κοινοτήτων και, συγχρόνως, να αξιοποιηθεί αυτή η βασική πηγή γνώσεων·
33. υπογραμμίζει την ανάγκη σχεδιασμού εργαλείων παρακολούθησης και υποστήριξης των νέων συμμετεχόντων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ποιότητα του έργου που επιτελεί το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, καθώς και την ανάγκη διασφάλισης της κατάρτισης και της προετοιμασίας των νέων για τη συμμετοχή τους στις διάφορες δραστηριότητες που επωμίζεται το εν λόγω Σώμα. Επιπλέον, οι φιλοξενούσες οργανώσεις που συμμετέχουν στο επαγγελματικό σκέλος —ιδίως όσον αφορά την πρακτική άσκηση και τη μαθητεία— θα πρέπει να σέβονται τις αρχές και τα πρότυπα, ακριβώς όπως αυτά περιγράφονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ποιότητας για την πρακτική άσκηση και τη μαθητεία, για την εξασφάλιση ποιοτικών θέσεων εργασίας·
34. χρειάζεται επίσης να διευκρινιστεί ποια θα είναι η μελλοντική σχέση του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης με την Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία των Νέων για να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις και να εξασφαλιστεί η συνέχεια και η αποτελεσματικότητα των ευκαιριών που παρέχονται από την ΕΕ·
35. επισημαίνει ότι η σύσταση του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης θα πρέπει να συνδυαστεί με τη θέσπιση ενός συστήματος αναγνώρισης των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της εθελοντικής εργασίας στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, τόσο στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα όσο και στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν στοιχείο της άτυπης εκπαίδευσης, η οποία επί του παρόντος δεν αντικατοπτρίζεται δεόντως σε ένα σύστημα επίσημης πιστοποίησης των δεξιοτήτων·
36. τονίζει ότι η παροχή της δυνατότητας στους νέους να αποκτούν πρόσθετες δεξιότητες μέσω της εργασίας και του εθελοντισμού αποβαίνει προς όφελος τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, καθότι ενισχύει την απασχολησιμότητα των νέων, με τη δημιουργία ενός ανταγωνιστικότερου αποθέματος ταλέντων προς πρόσληψη· ζητεί, επομένως, να προαχθεί η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την αναζήτηση ενδεδειγμένων τρόπων βέλτιστης αντιστοίχισης των δεξιοτήτων που αποκτώνται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Βελτίωση της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: ένας κώδικας δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών»

(2017/C 306/05)

Εισηγητής: ο κ. Rob Jonkman (NL/ECR), μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου Opsterland

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕπΠ)

1. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και οι περιορισμοί του

1. Διαπιστώνει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο αποτελεί το βασικό μέσο συντονισμού των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ· κατά τη διάρκειά του, τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζουν τις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές τους με τις συστάσεις που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο επηρεάζει τη χάραξη πολιτικής από τις δημόσιες αρχές σε επίπεδο ενωσιακό, εθνικό, τοπικό και περιφερειακό καθ' όλη τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου· υπογραμμίζει επίσης τη σχέση μεταξύ του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της πολιτικής για τη συνοχή, δεδομένου ότι η πρόσβαση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία υπόκειται στους κανόνες οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ·

2. Θεωρεί ότι η επιτυχία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εξαρτάται επίσης από τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των ενωσιακών, εθνικών και τοπικών δημόσιων μέσων χρηματοδότησης·

3. επισημαίνει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες, όπως προκύπτει τόσο από την ανεπαρκή εφαρμογή των ανά χώρα συστάσεων όσο και από τη μειωμένη οικειοποίηση σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να συνδέσει το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο βρίσκεται αντιμέτωπο με την πολυπλοκότητα και την πληθώρα διαφορετικών πλαισίων αναφοράς·

4. Θεωρεί, εξάλλου, ότι η χρονική στιγμή της μετάβασης προς ένα νέο ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο, που θα διαδεχθεί τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», θα ευνοήσει τις μεταρρυθμίσεις της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Οποιαδήποτε μελλοντική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανάπτυξης θα απαιτήσει επίσης συνοχή των πολιτικών και συνεκτικό πλαίσιο διακυβέρνησης. Επισημαίνει το γεγονός ότι ένα τέτοιο πλαίσιο δεν προβλέπεται ακόμη στην Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη·

5. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, καθώς και οι οργανώσεις που τις εκπροσωπούν στις εθνικές τους κυβερνήσεις, δεν αποτελούν απλό ενδιαφερόμενο μέρος αλλά καίριο θεσμικό παράγοντα στη διαδικασία χάραξης πολιτικής, στο πλαίσιο της πραγματικής κατανομής εξουσιών και αρμοδιοτήτων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος· τονίζει ότι, πάνω από το 40 τοις εκατό των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2016 δεν μπορεί να εφαρμοστεί πλήρως χωρίς τον ενεργό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών οι οποίες είναι υπεύθυνες για πάνω από το 50 τοις εκατό των δημοσίων επενδύσεων· είναι επίσης εν μέρει αρμόδιες για την εφαρμογή των ενωσιακών πολιτικών και του επενδυτικού προγραμματισμού·

6. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται πλησιέστερα στους πολίτες, καθώς και ότι οι γνώσεις τους σχετικά με τις εδαφικές ευκαιρίες και προκλήσεις και η ικανότητά τους για διάλογο με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών είναι ζωτικής σημασίας σε μια εποχή αυξανόμενου σκεπτικισμού έναντι των θεσμών του δημοσίου και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο· επισημαίνει ότι, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου, οι τοπικοί και οι περιφερειακοί πολιτικοί μπορούν να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της Ευρώπης και των πολιτών της⁽¹⁾·

7. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ακόμη και στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, δεν είναι ούτε διαρθρωμένη, ούτε έχει αναγνωριστεί ρητά σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ· σημειώνει ότι οι τρέχουσες πρακτικές, που είναι πολύ διαφορετικές από τη μια χώρα στην άλλη, βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη, όπου οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αναγνωρίζονται ως ενδιαφερόμενα μέρη σε ισότιμη βάση με άλλους φορείς, χωρίς να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι εξουσίες, οι αρμοδιότητες και οι ρόλοι που επωμίζονται ως απολύτως απαραίτητο επίπεδο διακυβέρνησης·

⁽¹⁾ Βλέπε το Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 427 που δημοσιεύθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2015 και βασίστηκε στις απαντήσεις 62 511 ερωτηθέντων.

8. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο βασίζεται σε αναλύσεις που δεν συνεκτιμούν συστηματικά την εδαφική διαφοροποίηση των προκλήσεων και των ευκαιριών στα κράτη μέλη, οι οποίες οφείλονται τόσο στις διαφορετικές καταστάσεις που υφίστανται στις περιφέρειες και τους δήμους όσο και στη διαφοροποιημένη χρηματοδότηση, χωρίς να λησμονείται η θεσμική και η διοικητική ικανότητα της δημόσιας διοίκησης·

II. Βελτίωση της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

9. πιστεύει ότι η εδαφική διάσταση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα συμβάλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της οικειοποίησής του επιτόπου —τόσο σε αναλυτικό επίπεδο (με τον εμπλουτισμό της Ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης, των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων με αναλύσεις των εδαφικών τάσεων και του εδαφικού αντικτύπου των πολιτικών της ΕΕ) όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο (με την ισχυρότερη και συστηματικότερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, με βάση την προσέγγιση της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης). Θα συμβάλει επίσης στην ισχυρότερη σύνδεση της ενωσιακής πολιτικής με τον επενδυτικό προγραμματισμό· η ΕΤΠ επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν ήδη παράσχει εκτενή στοιχεία στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ· επίσης, και άλλες σχετικές πληροφορίες είναι άμεσα διαθέσιμες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενσωμάτωση μιας εδαφικής διάστασης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο·

10. θεωρεί ότι μια ισχυρότερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο σημαίνει ότι αυτές θα πρέπει να συμμετέχουν από την αρχή, μεταξύ άλλων, στον από κοινού σχεδιασμό των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, μέσω μιας μικτής κατιούσας και ανιούσας διαδικασίας σχεδιασμού· πιστεύει ότι η εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει συντονισμένη δράση όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, με βάση την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης⁽²⁾· τονίζει ότι η διαφάνεια και η λογοδοσία είναι σκόπιμο να διασφαλίζονται καθόλη τη διαδικασία, η οποία θα πρέπει να βασίζεται περισσότερο σε τεκμηριωμένα στοιχεία και να χρησιμοποιεί ευρύτερα την αξιολόγηση του εδαφικού αντικτύπου·

11. επίσης, για λόγους επέκτασης της εμβέλειας των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και απαλοιφής ορισμένων υφιστάμενων περιορισμών, κρίνει θεμιλώς να εξαιρούνται οι περιφερειακές/εθνικές επενδύσεις —συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης για τα ΕΔΕΤ— από τους υπολογισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης· πιστεύει δε ότι αυτό θα επιτρέψει τη συνεπή εναρμόνιση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων με τα ΕΔΕΤ, λόγω των κοινών στόχων που υπηρετούν·

12. συνιστά να θεσπιστεί κώδικας δεοντολογίας για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, προκειμένου να του προσδώσει εδαφική διάσταση τόσο με την ενσωμάτωση εδαφικών αναλύσεων στα βασικά έγγραφα όσο και με την εξασφάλιση διαρθρωμένης και συνεχούς συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του·

13. συνιστά ο προτεινόμενος κώδικας δεοντολογίας να καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις που οφείλουν να πληρούν όλα τα αρμόδια επίπεδα διακυβέρνησης· σημειώνει ότι ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να συνεκτιμά, αφενός, την πείρα που αποκτήθηκε από τον Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ και της πολιτικής για τη συνοχή⁽³⁾ και, αφετέρου, τις υφιστάμενες ορθές πρακτικές για την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, σε ορισμένες χώρες·

14. επισημαίνει τη μεγάλη ποικιλομορφία θεσμικών ρυθμίσεων, αρμοδιοτήτων, παραδόσεων και πόρων σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο και τονίζει ότι ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να σέβεται τις υφιστάμενες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις συνταγματικές δομές και την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ εθνικών και υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης· πιστεύει, ως εκ τούτου, ότι η έμπρακτη εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα διατάξεων του κώδικα δεοντολογίας θα πρέπει να επαφίεται στα κράτη μέλη·

15. ζητεί ο κώδικας δεοντολογίας να σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας· πιστεύει ότι ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να εμπνέεται και να αποτελεί τμήμα μιας προσέγγισης για καλύτερη διακυβέρνηση και μιας συνολικής προσπάθειας για ένα πιο ορθολογικό και απλούστερο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, επικεντρωμένο σε μικρότερο αριθμό σημαντικών ζητημάτων και με τρόπο λιγότερο πολύπλοκο. Τούτο σημαίνει σεβασμό των αρμοδιοτήτων της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, αποφυγή της επιβάρυνσης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών με περιττό διοικητικό φόρτο, καθώς και όσο το δυνατόν μεγαλύτερη χρήση υφιστάμενων δομών και διαδικασιών, όπως αυτές που έχουν θεσπιστεί με βάση τη νομοθεσία για την πολιτική συνοχής·

⁽²⁾ Χάρτης για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην Ευρώπη <http://cor.europa.eu/en/activities/governance/Pages/charter-for-multiLevel-governance.aspx>.

⁽³⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 240/2014 σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.

16. χαιρετίζει την αποδοχή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρότασης της ΕτΠ όσον αφορά τον κώδικα δεοντολογίας —στο ψήφισμά του της 26ης Οκτωβρίου 2016 με θέμα την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου— καθώς και την αναγνώριση —στο ψήφισμά του της 15ης Φεβρουαρίου 2017 σχετικά με την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2017— του γεγονότος ότι, για την καλύτερη εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων, απαιτείται η θέσπιση σαφών προτεραιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η πραγματοποίηση πραγματικού δημόσιου διαλόγου σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, σε συνδυασμό με τη διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

17. επιδοκιμάζει τις πρόσφατες προσπάθειες για τη βελτίωση της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου μέσω των αρμόδιων υπαλλήλων της Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο που είναι τοποθετημένοι σε κάθε κράτος μέλος και τονίζει την προστιθέμενη αξία που προσδίδουν οι υπάλληλοι αυτοί ως σημεία επαφής για όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και τους ενδιαφερόμενους φορείς· υπογραμμίζει την ανάγκη να συμπληρωθούν οι εν λόγω προσπάθειες με ισχυρότερη συμμετοχή της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης σε τομείς του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους·

III. Βασική δομή και κύριο περιεχόμενο του κώδικα δεοντολογίας

18. συνιστά ο κώδικας συμπεριφοράς να περιλαμβάνει τα ακόλουθα δύο τμήματα και βασικά στοιχεία, τα οποία απευθύνονται στους αρμόδιους θεσμικούς φορείς σε όλα τα επίπεδα· προτείνει να διαμορφωθεί το περιεχόμενο του κώδικα δεοντολογίας στο πλαίσιο σύμπραξης των αρμόδιων οργάνων της ΕΕ, καθώς και να διασφαλιστεί πλήρης δυνατότητα προσαρμογής των ειδικών ανά χώρα διατάξεων στις εκάστοτε συγκεκριμένες εθνικές και υποεθνικές συνθήκες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Τμήμα 1: Διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου με βάση μια χρηστή εδαφική ανάλυση

19. προκειμένου να εξασφαλιστεί μια χρηστή εδαφική βάση για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, η οποία να επιτρέπει σαφέστερη εστίαση σε σημαντικά ζητήματα για κάθε επίπεδο διακυβέρνησης, συνιστά να προβλέπει ο κώδικας δεοντολογίας τα εξής:

- 1) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμπληρώνει την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με ανάλυση σε υποεθνικό επίπεδο· οι εκθέσεις ανά χώρα θα περιλαμβάνουν κεφάλαιο για τις περιφερειακές ανισότητες και θα αναγνωρίζουν το ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·
- 2) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ζητεί, αφενός, να εξετάζονται στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών οι περιφερειακές ανισότητες και άλλα εδαφικά ζητήματα που περιλαμβάνονται στις ανά χώρα εκθέσεις και, αφετέρου, να αξιολογείται η πρόοδος που σημειώνεται για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και σε υποεθνικό επίπεδο·
- 3) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναγνωρίζει και θα συνεκτιμά τον ρόλο της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων·
- 4) το Συμβούλιο, ειδικότερα με την υποστήριξη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, θα εξετάζει την εδαφική διάσταση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, πριν από την αποδοχή και την επίσημη έγκριση της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων·

Τμήμα 2: Εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

20. όσον αφορά τη συμμετοχή των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης, συνιστά να προβλέπει ο κώδικας δεοντολογίας τα εξής:

- 1) κάθε κράτος μέλος θα θέτει σε εφαρμογή μόνιμες ρυθμίσεις για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο σύνολο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ανάλογα με τις αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με τις εκάστοτε συνταγματικές διατάξεις και συνηθισμένες πρακτικές· κάθε κράτος μέλος θα διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο οι ρυθμίσεις αυτές θα λειτουργούν στην πράξη, το χρονοδιάγραμμά τους, καθώς και τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των οργάνων που εκπροσωπούν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, κατ' αναλογία με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση ο οποίος εγκρίθηκε στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή της ΕΕ·
- 2) οι μόνιμες ρυθμίσεις που προαναφέρθηκαν θα παρέχουν, πιο συγκεκριμένα, στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να επανεξετάζουν την εκάστοτε ανά χώρα έκθεση και να διατυπώνουν τα συμπεράσματα και τις πολιτικές προτάσεις τους· να λαμβάνουν μέρος στη διαμόρφωση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων· να επανεξετάζουν και να διατυπώνουν παρατηρήσεις επί των σχεδίων των ειδικών ανά χώρα συστάσεων·

- 3) οι ρυθμίσεις αυτές θα περιλαμβάνουν επίσης διατάξεις σχετικά με τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή των σχετικών πολιτικών μέτρων των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και των ανά χώρα συστάσεων·
- 4) οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως συνομιλητές για την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας, θα συναντώνται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τις ανά χώρα επισκέψεις και τις διαβουλεύσεις κατά την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· οι κεντρικές οργανώσεις που εκπροσωπούν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σε επίπεδο ΕΕ θα λαμβάνουν μέρος σε διαρθρωμένο διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατ' αναλογία με τον «διαρθρωμένο διάλογο» μεταξύ των εταίρων των ΕΔΕΤ⁽⁴⁾·
- 5) η ΕτΠ θα μπορούσε να συμβάλει στην παρακολούθηση και στην εδαφική διάσταση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, παρέχοντας τόσο εδαφική ανάλυση των βασικών εγγράφων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, εκθέσεις ανά χώρα, ειδικές ανά χώρα συστάσεις και εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων) όσο και πολιτικές εκτιμήσεις κατά την έναρξη και τη λήξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·
- 6) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις πολιτικές εκτιμήσεις που παρέχει κατά την έναρξη και τη λήξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, θα συνεκτιμά την εδαφική του διάσταση· το Κοινοβούλιο θα συνεργάζεται με την ΕτΠ για την παρακολούθηση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: προς το σκοπό αυτό, θα απευθύνει πρόσκληση στην ΕτΠ για τη συμμετοχή της στη διακοινοβουλευτική εβδομάδα στην αρχή του έτους, καθώς και σε ακρόαση προτού το Κοινοβούλιο δημοσιεύσει το φθινόπωρο την τελική αξιολόγησή του για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο·

IV. Εγκαινίαση και εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας

21. θεωρεί ότι ο κώδικας δεοντολογίας πρέπει να εφαρμοστεί σε επίπεδο ΕΕ αμέσως μόλις υιοθετηθεί και σε επίπεδο χώρας εντός δύο ετών, ώστε να δοθεί στα εθνικά και τα υποεθνικά επίπεδα διακυβέρνησης η δυνατότητα να τον εντάξουν και να τον προσαρμόσουν κατάλληλα στα εκάστοτε συγκεκριμένα πλαίσια·
22. προτείνει στα όργανα της ΕΕ, εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, να δρομολογήσουν το συντομότερο δυνατό τον κώδικα δεοντολογίας, μέσω διοργανικής συμφωνίας που να συμπεριλαμβάνει την ΕτΠ·
23. συνιστά, εν τω μεταξύ, να προτείνει η Επιτροπή —καταρχήν δυνάμει του άρθρου 121 της ΣΛΕΕ— μια τροποποίηση των νομοθετικών ρυθμίσεων που διέπουν το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, με στόχο να παρασχεθεί μια ρητή νομική βάση προκειμένου να καταστεί ο κώδικας δεοντολογίας νομικά δεσμευτικός στο μέλλον·
24. επισημαίνει ότι η εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας θα διευκολυνθεί με τη χρήση και την επέκταση των ήδη υφιστάμενων δομών και δραστηριοτήτων, όπως π.χ. οι εξής: η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα των Περιφερειών και των Πόλεων, η επανέναρξη του εδαφικού διαλόγου μεταξύ της ΕτΠ και εκπροσώπων τόσο των δήμων και των περιφερειών όσο και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ ή τη χρήση ήδη διαθέσιμων δεδομένων της Eurostat και των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
25. προτρέπει σθεναρά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, ιδίως σε υποεθνικό επίπεδο, προκειμένου να μην παρεμποδίζει την πλήρη εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων· για τον σκοπό αυτό, επαναλαμβάνει το αίτημά της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκδώσει ενιαίο έγγραφο στρατηγικής που θα καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές και αρχές συντονισμού για το σύνολο της τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτεί η ΕΕ με στόχο τη δημιουργία ικανοτήτων·
26. ζητεί να ληφθούν μέτρα που να ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τον κώδικα δεοντολογίας·
27. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να δρομολογήσουν τις εργασίες για τον κώδικα δεοντολογίας σε συνεργασία με την ΕτΠ, με συνεκτίμηση της δομής και του βασικού περιεχομένου που προαναφέρθηκαν και με πλήρη σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽⁴⁾ Με βάση το άρθρο 5 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (κανονισμός περί κοινών διατάξεων).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η κοινωνική καινοτομία ως νέο εργαλείο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινωνίας»

(2017/C 306/06)

Εισηγητής: ο κ. Marcelle Hendrickx (NL/ALDE), δημοτικός σύμβουλος Tilburg

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. Διαπιστώνει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει μείζονες κοινωνικές προκλήσεις: οι άνθρωποι είναι αβέβαιοι για το μέλλον τους, το ποσοστό ανεργίας εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από ό,τι πριν από τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, ειδικά στην περίπτωση του ποσοστού απασχόλησης των νέων, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής γίνονται ολοένα και πιο εμφανείς, ο πληθυσμός γηράσκει και η άφιξη προσφύγων, αιτούντων άσυλο και μεταναστών φέρνει την τοπική και την περιφερειακή διοίκηση αντιμέτωπες με νέα ζητήματα.
2. Η ΕτΠ βλέπει την κοινωνία να αλλάζει. Σήμερα, οι πολίτες έχουν υψηλότερα επίπεδα απαιτήσεων, σύμφωνα με τις ανώτερες δεξιότητες τους· ως εκ τούτου, ολοένα και συχνότερα, επιθυμούν να καθορίζουν οι ίδιοι την πορεία της ζωής τους, να βελτιώσουν τα πρότυπα της ποιότητας διαβίωσης και να συμμετέχουν περισσότερο στη διαδικασία αντιμετώπισης των σημαντικών κοινωνικών ζητημάτων. Ταυτόχρονα, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές γνωρίζουν ότι τα συμφέροντα των πολιτών μπορεί να ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό.
3. Επιπλέον, η πολυπλοκότητα των κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε αυξάνεται: αυτές οι προκλήσεις δεν παγιδούνται σε πολιτικά πλαίσια, δεν σέβονται τα διοικητικά όρια και ξεπερνούν τις περιόδους διοικητικής διαχείρισης. Απαιτούν άμεση δράση και μια μακροσκοπική προοπτική/αντιμετώπιση, σε συνδυασμό με μια ουσιαστική αλλαγή προτύπου όσον αφορά την κοινωνική διάσταση των πολιτικών της ΕΕ, μεταξύ άλλων στην περίπτωση της ΟΝΕ, με στόχο την προσέγγιση του συνόλου των πολιτών και την ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των λαών και των κρατών μελών.
4. Ταυτόχρονα, μειώνονται οι πόροι που διαθέτουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές για να αντιμετωπίσουν αυτές τις νέες και περίπλοκες προκλήσεις σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον και, συνεπώς, η όποια παρέμβαση στο πεδίο αυτό θα απαιτήσει αντικειμενικό, ρεαλιστικό και αποτελεσματικό συνδυασμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης.
5. Η ΕτΠ επισημαίνει τους περιορισμούς που θέτει η τρέχουσα προσέγγιση και τα μέσα πολιτικής όσον αφορά τη διαμόρφωση λύσεων για τις κοινωνικές προκλήσεις του σήμερα. Ταυτόχρονα, οι εξελίξεις αυτές δημιουργούν και ευκαιρίες για μια εκσυγχρονιστική και καινοτόμο Ευρώπη.
6. Η ΕτΠ διαβλέπει ότι η κοινωνική καινοτομία αποτελεί ευκαιρία, με τη συμμετοχή του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και τρίτων τομέων για την αντιμετώπιση των σημερινών προκλήσεων της κοινωνίας και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ευρωπαίων πολιτών. Τα καινοτόμα από κοινωνική άποψη έργα έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στην κοινωνία —και στην οικονομία γενικότερα— όταν συνδυάζονται με τεχνολογική υποστήριξη, γιατί έτσι προσφέρουν καλύτερες λύσεις για τους Ευρωπαίους συμπολίτες μας.

Χαρακτηριστικά της κοινωνικής καινοτομίας

7. Η ΕτΠ συμφωνεί με τον ορισμό της κοινωνικής καινοτομίας ως νέες ιδέες (προϊόντα, υπηρεσίες και μοντέλα) που πληρούν ταυτόχρονα τις κοινωνικές ανάγκες (πιο αποτελεσματικά από ό,τι εναλλακτικές λύσεις) και δημιουργούν νέες κοινωνικές σχέσεις και συνεργασίες ⁽¹⁾.
8. Η κοινωνική καινοτομία μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση όλων των κοινωνικών προκλήσεων. Αυτό ισχύει π.χ. για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, για την προώθηση της φροντίδας και της αυτονομίας των ηλικιωμένων ατόμων, για την ένταξη ατόμων που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας, και για την αναζωογόνηση των πιο απόκεντρων περιοχών, των περιοχών που καλούνται να αντιμετωπίσουν διάφορες δημογραφικές προκλήσεις και των μειονεκτουσών αστικών περιοχών.

⁽¹⁾ Παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες και προώθηση αλλαγών: η κοινωνική καινοτομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, BEPA (Bureau of European Policy Advisers/Σώμα συμβούλων ευρωπαϊκής πολιτικής) — 2011.

9. Η ΕτΠ πιστεύει ότι χαρακτηριστικά της κοινωνικής καινοτομίας είναι μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, με την από κοινού αναζήτηση λύσεων κοντά στους πολίτες⁽²⁾, με την προσφορά εξατομικευμένων λύσεων, νέων δεσμών, και με τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών, επιχειρήσεων, ερευνητικών ιδρυμάτων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και εκπροσώπων των συμφερόντων αυτών⁽³⁾.

10. Η ΕτΠ θα ήθελε να αναφέρει τις ομάδες καταναλωτών ως ένα καλό παράδειγμα προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή. Οι ομάδες καταναλωτών παρέχουν ένα σημείο επαφής με τους καταναλωτές που είναι εξοικειωμένοι με ορισμένες υπηρεσίες. Οι ομάδες καταναλωτών ενδείκνυται για τη συλλογή των παρατηρήσεων των πελατών (για παράδειγμα, οι εμπειρίες των χρηστών), την ανάπτυξη υπηρεσιών και προϊόντων καθώς και για την έκφραση και δοκιμή νέων ιδεών (από τη βάση προς την κορυφή). Οι ομάδες καταναλωτών προάγουν τη συμμετοχή και παρέχουν στους πελάτες μια πραγματική ευκαιρία επιρροής.

11. Η κοινωνική καινοτομία είναι ένας άλλος τρόπος εργασίας για τις δημόσιες αρχές. Ζητεί από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να τηρούν ανοικτή στάση απέναντι σε πρωτοβουλίες και ιδέες των πολιτών, των επιχειρήσεων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών. Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι για πολλά ερωτήματα η απάντηση δεν μπορεί να βρεθεί μόνο από τις δημόσιες αρχές. Ωστόσο, ανοικτή στάση δεν σημαίνει παθητική στάση. Η προαγωγή της κοινωνικής καινοτομίας απαιτεί συχνά την ηγεσία και τον συντονισμό των τοπικών αρχών σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων, τη σύνδεση των ενδιαφερόμενων μερών, τη δημιουργία καινοτόμων οικοσυστημάτων, την προώθηση καλών πρωτοβουλιών των πολιτών και των τοπικών κοινοτήτων, τη δημιουργία ευέλικτων νομικών πλαισίων, την εξασφάλιση της ανταλλαγής γνώσεων και την ενθάρρυνση του διαλόγου.

12. Η ΕτΠ συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η ΕΕ πρέπει να αποφέρει απτά αποτελέσματα που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις ανησυχίες των πολιτών της. Υποστηρίζοντας και διευκολύνοντας την κοινωνική καινοτομία κατά την ανάπτυξη πολιτικής και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, θα επιτύχουμε λύσεις που θα είναι καλύτερες και θα χαιρούν μεγαλύτερης στήριξης.

13. Η στήριξη των πολιτών είναι σημαντική σε μια εποχή στην οποία η εμπιστοσύνη στους θεσμούς της δημοκρατίας τελεί υπό πίεση. Η κοινωνική καινοτομία ξεκινά από τους πολίτες και τις τοπικές κοινότητες. Αυτό ισχύει από τη διαβούλευση με τους πολίτες ώστε να εντοπιστούν οι ανάγκες της κοινωνίας μέχρι τον εντοπισμό των λύσεων και της υλοποίησής τους μέσα από μια διαδικασία ενσωμάτωσης, ανταλλαγής, συνυπευθυνότητας, αμοιβαιότητας, καθώς και με τη δημιουργία δικτύων πολλαπλών ενδιαφερόμενων φορέων. Αυτή η διάσταση θα πρέπει να ενσωματωθεί στην εδαφική διάσταση, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στις ανάγκες των μεμονωμένων ατόμων, των οικογενειών και της κοινότητας

Αξιοποίηση των δυνατοτήτων, άρση των εμποδίων

14. Χαιρετίζει την αναγνώριση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της κοινωνικής καινοτομίας — ιδίως του δυναμικού της Πύλης για την Κοινωνική Καινοτομία και του ετήσιου Ευρωπαϊκού Διαγωνισμού Κοινωνικής Καινοτομίας. Η ΕτΠ τονίζει ότι η κοινωνική καινοτομία δεν αφορά μόνο την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί η κοινωνική καινοτομία ως μέσο που πρέπει να εφαρμοστεί σε διάφορους τομείς πολιτικής, μεταξύ των οποίων η καταπολέμηση της φτώχειας και της οικονομικής περιθωριοποίησης, και το οποίο μπορεί να οδηγήσει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ευρωπαίων πολιτών.

15. Πράγματι, τα επιτυχημένα έργα κοινωνικής καινοτομίας εξασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης και αλληλεγγύης και της δημιουργίας ανάπτυξης και θέσεων εργασίας. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη να ενσωματωθεί η κοινωνική καινοτομία στις τοπικές και τις περιφερειακές στρατηγικές ανάπτυξης.

16. Επιπλέον, η κοινωνική καινοτομία οδηγεί στη βελτίωση της καινοτομίας εν γένει. Οι τεχνολογικές εξελίξεις συντελούνται όλο και πιο γρήγορα. Τάσεις όπως η ψηφιοποίηση και η αυτοματοποίηση αναδιαμορφώνουν με θεμελιώδη τρόπο την αγορά εργασίας και την ευρύτερη οικονομία στις πόλεις και τις περιφέρειες: από τη μία πλευρά εξαφανίζονται θέσεις εργασίας μέσω της αυτοματοποίησης και της ρομποτικής, ενώ, από την άλλη, θα προκύψουν άλλες νέες θέσεις εργασίας σε αντάλλαγμα, τα *big data* (μαζικά δεδομένα) αγγίζουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής των πολιτών και δεν είναι όλοι σε θέση να παρακολουθήσουν και να εξοικειωθούν με τις εξελίξεις στην τεχνολογία. Οι κοινωνικές καινοτομίες μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινωνιών μας. Κατά την άποψη της ΕτΠ, υπάρχουν σε όλη την ΕΕ ορισμένα καλά παραδείγματα κοινωνικών καινοτομιών που εφαρμόζονται από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων της ΕΕ για τις κοινωνικές επενδύσεις», CDR1999-2013_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των πόλεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση», COR-2013-06902.

⁽⁴⁾ Για παράδειγμα, η πρωτοβουλία Proeftuin Dementie (Dementia Testbed — πιλοτικό πρόγραμμα για την άνοια) στο Tilburg, Κάτω Χώρες. Σε αυτό συνεργάζονται επιχειρήσεις, ιδρύματα γνώσης και εκπαίδευσης, νοσοκομίοι, ασθενείς και οι οικογένειες αυτών με σκοπό να μπορούν οι ασθενείς να ζουν στο σπίτι τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με πιο ευχάριστο τρόπο. Οι τεχνικές καινοτομίες που εφαρμόζονται έχουν αναπτυχθεί μαζί με αυτές τις διάφορες ομάδες.

17. Θα χανόταν μια ευκαιρία αν οι επιτυχημένες κοινωνικές καινοτομίες δεν διαδίδονταν και παρέμεναν τοπικά περιορισμένες. Οι καινοτομίες συχνά ξεκινούν σε τοπική και μικρή κλίμακα, μπορεί όμως να αποδειχτούν πολύτιμες και να επωφελεί για όλους τους πολίτες στην Ευρώπη. Προκειμένου να αξιοποιηθεί το πλήρες δυναμικό της κοινωνικής καινοτομίας, χρειάζεται ένα περιβάλλον που να επιτρέπει την κλιμάκωση και τη διάδοση.

18. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα ορθών πρακτικών κοινωνικής καινοτομίας που βοηθούν τόσο γυναίκες όσο και ανηλίκους σε κατάσταση κινδύνου. Οι πρακτικές αυτές θα πρέπει να αξιοποιηθούν, ώστε να μπορέσουν να διαδοθούν πανευρωπαϊκά στους πολίτες που βρίσκονται σε τέτοιες καταστάσεις, με την παροχή χρηματοδότησης μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, εφόσον κριθεί απαραίτητο.

19. Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό κοινωνικής καινοτομίας, χρειάζεται απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου της πολιτικής για τη συνοχή. Η σημερινή πολυπλοκότητα και η έκταση του πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων αποτρέπουν τους ενδιαφερόμενους αιτούντες. Η ΕτΠ έχει επανειλημμένα ζητήσει από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να μεριμνήσουν για την πραγματική απλούστευση της νομοθετικής δέσμης για την πολιτική συνοχής⁽⁵⁾.

20. Η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής δυσχεραίνει την εργαλειακή χρήση της κοινωνικής καινοτομίας. Τα έργα μικρής κλίμακας, η συμμετοχή μικρών και μη παραδοσιακών εταιρών και η μη συμπερίληψη της κοινωνικής καινοτομίας ως κριτηρίου σε περίπτωση αίτησης για ευρωπαϊκή χρηματοδότηση παρεμποδίζει την χρηματοδότηση έργων κοινωνικής καινοτομίας από την ΕΕ.

21. Ως εκ τούτου, δεν είναι όλα τα ευρωπαϊκά ταμεία και προγράμματα κατάλληλα για τις κοινωνικές καινοτομίες. Όπως και στην περίπτωση των τεχνολογικών καινοτομιών, οι κοινωνικές καινοτομίες χρειάζονται χώρο για πειραματισμό και προθυμία για την αποδοχή τυχόν αποτυχίας καινοτομιών που δοκιμάζονται.

22. Η κοινωνική καινοτομία μπορεί να προωθηθεί, μεταξύ άλλων, μέσω της κοινωνικής οικονομίας. Η ΕτΠ επισημαίνει στο πλαίσιο αυτό ότι οι πρωτοβουλίες της κοινωνικής οικονομίας, καθώς βασίζονται στη συνεργασία και τη συμμετοχή των πολιτών που αποτελούν μέλη τοπικών κοινοτήτων, συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής και στην αύξηση της εμπιστοσύνης σε ολόκληρη την ΕΕ. Είναι, συνεπώς, ζωτικής σημασίας να υποστηριχθεί η κοινωνική καινοτομία και μέσω της αξιοποίησης του δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας με τη βελτίωση της πρόσβασης των παραγόντων της στα διάφορα μέσα χρηματοδότησης, καθώς και με την εξασφάλιση επαρκών χρηματοδοτικών πόρων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο⁽⁶⁾.

Καινοτομία έναντι κοινωνικής καινοτομίας

23. Η ΕτΠ αναγνωρίζει τη σημασία που έχει η καινοτομία προκειμένου οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να χαιρούν καλύτερης εκπαίδευσης, να υπάρχουν επαρκείς θέσεις εργασίας, να είναι εφικτή η αντιμετώπιση των σημερινών κοινωνικών προκλήσεων και να διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα η ευημερία και η ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Σε αυτό το πλαίσιο, τονίζει τη σημασία της πρωτοβουλίας «Ένωση καινοτομίας», προκειμένου η ΕΕ να γίνει πιο φιλική προς την καινοτομία, με αποτέλεσμα να εξασφαλιστεί η ταχύτερη μετατροπή καλών ιδεών σε προϊόντα και υπηρεσίες.

24. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις διάφορες προσπάθειες που έχουν αναληφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας στους τομείς του προγράμματος της ΕΕ για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία («EaSI»), τα μοντέλα συνεργατικής οικονομίας, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», τις πλατφόρμες πολιτιστικής ευαισθητοποίησης και τα προγράμματα του μηχανισμού για τις ΜΜΕ.

25. Ωστόσο, η ΕτΠ πιστεύει ότι, μολονότι το πρόγραμμα «EaSI» προτείνει, μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, δεν υπάρχουν ακόμη μηχανισμοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ικανοί να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε αυτές τις κοινές προκλήσεις.

26. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η ΕτΠ θεωρεί ότι στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», παρατηρείται μια υπερβολικά μονόπλευρη επικέντρωση του ενδιαφέροντος στην τεχνολογική πλευρά της καινοτομίας και δεν τονίζεται επαρκώς η κοινωνική διάσταση αυτής. Η ΕτΠ τονίζει ότι η κοινωνική και η τεχνολογική καινοτομία αλληλοσυμπληρώνονται και ότι η τόνωση ακριβώς της συμπληρωματικότητας αυτής μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα που θα έχουν σημαντική επίδραση στην κοινωνία.

⁽⁵⁾ Βλ. μεταξύ άλλων τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Απλούστευση των ΕΔΕΤ από τη σκοπιά της τοπικής αυτοδιοίκησης», (COR-2016-00008).

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η σημασία της κοινωνικής οικονομίας για την ανάκτηση της οικονομικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της ανεργίας» (COR-2015-01691)

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συστάσεις

27. Οι τρέχουσες κοινωνικές προκλήσεις έχουν διασυνωριακό χαρακτήρα και, συχνά, αντιμετώπιζονται με αυτές βρίσκονται οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην Ευρώπη. Η κοινωνική καινοτομία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για την επίτευξη της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής. Εδώ θα ήταν σκόπιμο να αναλάβει η ΕΕ ρόλο τόνωσης, διευκόλυνσης και δημιουργίας δεσμών.

28. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όταν χαράσσει την πολιτική της, να συνεκτιμά ρητώς τη δυνατότητα εφαρμογής αυτής σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτό συνάδει με την εφαρμογή του αστικού θεματολογίου της ΕΕ, όπου η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τα αστικά κέντρα καταγράφουν τη δυνατότητα υλοποίησης των πολιτικών και της νομοθεσίας της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό για τα έργα κοινωνικής καινοτομίας, τα οποία συχνά στηρίζονται από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές καθ' όλη τη διαδικασία καινοτομίας (ανάδυση, πειραματισμός, διάδοση και αξιολόγηση).

29. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναγνωρίσει και να εφαρμόσει την κοινωνική καινοτομία ως εργαλείο για την αντιμετώπιση ενός ευρέος φάσματος κοινωνικών προκλήσεων και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της

30. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας, στην ανταλλαγή γνώσεων και στη διάδοση ορθών πρακτικών, για παράδειγμα εκείνων που έχουν αναπτυχθεί από τις οντότητες κοινωνικής οικονομίας, και θα πρέπει να εξασφαλίσει την υιοθέτηση πολιτικών, μεταξύ άλλων στον τομέα της υγείας, της κοινωνίας, της κατοικίας και της ενεργού αναζήτησης εργασίας, που θα προωθούν την κοινωνική καινοτομία στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, στηρίζοντας, ταυτοχρόνως, τη δημιουργία μιας γνήσιας ευρωπαϊκής κοινότητας κοινωνικής καινοτομίας

31. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να άρει τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν, να συμπεριλάβει την κοινωνική καινοτομία στα απαιτούμενα κριτήρια κατά την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης με κονδύλια της ΕΕ, να επιτρέψει την πρόσβαση σε κονδύλια και προγράμματα σε μη παραδοσιακούς οργανισμούς ή ομάδες και να προσφέρει περιθώρια πειραματισμού με τρόπο που να επιτρέπει την αποδοχή μιας ενδεχόμενης αποτυχίας ενός πειράματος.

32. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει διαδικασία παρακολούθησης και μέτρησης των αποτελεσμάτων -με βάση σαφείς δείκτες- καθώς και μία αξιολόγηση των διαδικασιών κοινωνικής καινοτομίας στα διάφορα κράτη μέλη, ειδικά της κοινωνικής οικονομίας. Έτσι, τα αποτελέσματα της κοινωνικής καινοτομίας μπορούν να μετρηθούν και, με τον τρόπο αυτό, να προσδιοριστεί και ο αντίκτυπος των κοινωνικών καινοτομιών, να διαδοθούν οι πληροφορίες αυτές καθώς και τα επιτυχημένα παραδείγματα. Αυτό διευκολύνει την προσέλκυση χρηματοδοτικών πόρων.

33. Η ΕτΠ προτιμάται να συμβάλει όσο μπορεί στην προσπάθεια να αξιοποιηθεί το πλήρες δυναμικό της κοινωνικής καινοτομίας: καλεί τα μέλη της να πειραματιστούν με την τοπική κοινωνική καινοτομία, να προωθήσουν τη συμμετοχή άλλων δημόσιων φορέων, επιχειρήσεων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των κατοίκων, και να μοιραστούν μαζί τους τις εμπειρίες τους.

34. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία των κοινωνικών ρητρών κατά την αξιολόγηση των προσφορών για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων και ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσο αυτές μεταφέρονται στο εθνικό δίκαιο και εφαρμόζονται ορθά από τα κράτη μέλη. Απευθύνει επίσης έκκληση για ευελιξία όσον αφορά τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να προαχθεί η κοινωνική καινοτομία. Επιπλέον, προτείνει να διερευνηθεί το δυναμικό που παρουσιάζουν η συμμετοχή στο κεφάλαιο και η συμμετοχική καινοτομία για τα υφιστάμενα προγράμματα κοινωνικής καινοτομίας και κοινωνικών επενδύσεων, τα οποία συνήθως βασίζονται σε μοντέλα που καθοδηγούνται από τους επενδυτές.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η τοπική και η περιφερειακή διάσταση της βιοοικονομίας και ο ρόλος των περιφερειών και των πόλεων»

(2017/C 306/07)

Εισηγήτρια: η κ. Katrin Budde (DE/PES), μέλος του κοινοβουλίου του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας-Άνχαλτ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Κύρια μηνύματα

1. επικροτεί τις μέχρι σήμερα προσπάθειες που κατέβαλαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες προκειμένου να ενθαρρύνουν τη βιοοικονομία σε περιφερειακό επίπεδο μέσα από μια αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των χερσαίων πόρων, καθώς και των εσωτερικών και των θαλάσσιων υδάτων, και ζητεί την εντατικοποίηση αυτών των προσπαθειών·
2. πιστεύει ότι η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, ιδίως στις αγροτικές και δασικές περιοχές της ΕΕ, συνιστά πολύ μεγάλο δυναμικό για την ανάπτυξη και την απασχόληση και τονίζει ότι το δυναμικό αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί μόνον εάν οι παράγοντες που δραστηριοποιούνται επιτόπου στις περιφέρειες και τους δήμους συνεργάζονται στενά και επιδιώκουν κοινούς στόχους·
3. προτείνει επομένως, σε περίπτωση μελλοντικής επικαιροποίησης της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για τη βιοοικονομία, να δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση του δυναμικού και των πλεονεκτημάτων της βιοοικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της βιοτεχνολογίας και της βιομάζας, προς όφελος της τοπικής και της περιφερειακής ανάπτυξης, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές·
4. είναι πεπεισμένη ότι θα πρέπει να ενισχυθούν οι συνέργειες μεταξύ ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών πρωτοβουλιών για τη βιοοικονομία στο πνεύμα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, προκειμένου να διαμορφωθούν οι βέλτιστες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας στην Ευρώπη·
5. ζητεί, πρωτίστως, να αξιοποιηθούν οι περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης που εστιάζονται στη βιοοικονομία, και η πτυχή αυτή να συνυπολογιστεί στην αξιολόγηση της στρατηγικής για τη βιοοικονομία·
6. προτείνει την επανεξέταση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για βελτίωση της νομοθεσίας, ούτως ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη των εμποδίων στις επενδύσεις που περιέχονται στους κανονισμούς της ΕΕ·
7. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις ευρωπαϊκές περιφέρειες να εκπονήσουν προορατικές στρατηγικές επικοινωνίας προκειμένου να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση όσον αφορά το δυναμικό της βιοοικονομίας στις περιφέρειες. Προτείνει, στο πλαίσιο αυτό, να χρησιμοποιηθούν οι όροι «βιοπεριφέρειες» και «βιοκοινότητες» για τις αναφορές στις αγροτικές περιοχές, τις πόλεις και τις περιφέρειες που αποδίδουν ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας·
8. τάσσεται υπέρ της στενής σύνδεσης των πρωτοβουλιών για την προώθηση της βιοοικονομίας με την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο και προτρέπει να υποστηριχθούν οι βιοπεριφέρειες και οι βιοκοινότητες, καθώς και οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις που χρησιμοποιούν τους τοπικούς βιολογικούς τους πόρους για τη δημιουργία νέων αλυσίδων αξίας, ακόμη και μέσω της άμεσης χρηματοδότησης των δικών τους περιφερειακών κέντρων ερευνών που δραστηριοποιούνται στους διάφορους τομείς της βιοοικονομίας, συμπεριλαμβανομένου του αγροδιατροφικού τομέα·
9. ζητεί να τροποποιηθεί η πολιτική της ΕΕ και των κρατών μελών προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στην επίλυση των υφιστάμενων τοπικών προβλημάτων και προκλήσεων και οι προϋποθέσεις για την προώθηση της βιοοικονομίας από την ΕΕ να σχεδιαστούν κατά τρόπο ώστε να μπορούν να υποστηριχθούν οι προσαρμοσμένες στις ανάγκες της εκάστοτε περιφέρειας λύσεις, λαμβανομένων επίσης υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές ή οι απομακρυσμένες περιφέρειες·

10. υπογραμμίζει ότι οι επενδύσεις στον τομέα της βιοοικονομίας μπορούν να αυξηθούν μόνον εάν εξασφαλιστεί καλύτερη πρόσβαση στους κύριους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της ΕΕ, όπως το ΕΤΣΕ, τα ΕΔΕΤ, το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και το COSME, μεταξύ άλλων·
11. προτείνει να εφαρμοστούν νέοι συνδυασμοί μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων χρηματοδότησης της ΕΕ, έτσι ώστε να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας [προώθηση της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΑΚ) και των επενδύσεων, εγγυήσεις]·
12. προτρέπει να διευκολυνθεί η συνεκτίμηση των συμφερόντων των περιφερειών στην κοινή επιχείρηση βιομηχανιών βιοπροϊόντων (ΚΕ ΒΒΙ/Bio-based Industries Joint Undertaking), έτσι ώστε να βελτιωθεί η συνοχή των μέτρων, να αξιοποιηθούν σε βέλτιστο βαθμό οι συνέργειες και να προωθηθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την τόνωση των επενδύσεων στη βιοοικονομία·
13. καλεί την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες χρηματοδότησης της βιοοικονομίας που διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ 2.0 και να επιδιώξει με προορατικό τρόπο τη δημιουργία επαφών με τις βιοπεριφέρειες και τις βιοκοινότητες·
14. επικροτεί την περαιτέρω στήριξη της προώθησης της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της συγκριτικής μάθησης (*benchmarking*) μεταξύ των περιφερειών βιοοικονομίας και των βιοκοινοτήτων μέσα από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», το INTERREG, καθώς και από άλλα προγράμματα. Προτείνει, στο πλαίσιο αυτό, την αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) ως νομικού μέσου για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των βιοπεριφερειών και των βιοκοινοτήτων·
15. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει εγκαίρως μέτρα, ήδη πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου χρηματοδότησης, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η συντονισμένη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως στους τομείς της αγροτικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του αγροδιατροφικού και τον δασικού τομέα, και στον τομέα και της πολιτικής για τη συνοχή, μέσω ενδεδειγμένων διασφαλίσεων και ουσιαστικού συντονισμού του περιεχομένου των επιχειρησιακών προγραμμάτων για τις βιοπεριφέρειες στην Ευρώπη·
16. συνιστά να καταρτιστούν προτάσεις για την καθιέρωση, για περιορισμένη χρονική διάρκεια, συναφών συστημάτων παροχής κινήτρων για τα βιοπροϊόντα με γνώμονα τη ζήτηση, προκειμένου να αντισταθμιστεί το υψηλό αρχικό κόστος κατά την εισαγωγή τους στην αγορά. Καλεί εν προκειμένω τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ να θεσπίσουν τους δικούς τους κανόνες για την ενθάρρυνση των βιοϊλικών στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων·
17. είναι πεπεισμένη ότι το τεράστιο δυναμικό των περιφερειών της Ευρώπης στον τομέα της βιοοικονομίας μπορεί να αξιοποιηθεί καλύτερα προσδίδοντας στις περιφέρειες και τις πόλεις, καθώς και στις διαπεριφερειακές τους ενώσεις, ευρύτερο ρόλο στο πλαίσιο της επιτροπής ενδιαφερόμενων φορέων στον τομέα της βιοοικονομίας (*Bioeconomy Stakeholders Panel*) και προτείνει, ως εκ τούτου, να διοργανώνεται ετήσιο «Ευρωπαϊκό φόρουμ των βιοπεριφερειών, των βιοδήμων και των βιοκοινοτήτων» (*European Forum of Bio-regions, Biomunicipalities & Biocommunities*), κάθε φορά σε διαφορετική ευρωπαϊκή βιοπεριφέρεια ή βιοκοινότητα, στο οποίο θα συμμετέχουν εκπρόσωποι από τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
18. τονίζει ότι, για να επιτευχθεί η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, χρειάζεται να προσαρμοστούν τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών, ενώ οι κύκλοι των μαθημάτων κατάρτισης, η επαγγελματική επιμόρφωση και τα επαγγελματικά προσόντα, καθώς και τα προγράμματα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να παρέχουν στους πολίτες τα κατάλληλα μέσα για να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων. Η ΕτΠ προτείνει, επομένως, αυτές οι απαιτήσεις να συνεκτιμηθούν στο Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση·
19. επισημαίνει ότι η βιοοικονομία αποτελεί επίσης ευκαιρία για τον τομέα της υγείας εφόσον, μέσω προηγμένων τεχνολογιών μελέτης και έρευνας, είναι δυνατόν σήμερα να αναπτυχθούν καινοτόμα θεραπευτικά προϊόντα που βασίζονται σε σύνθετες φυσικές ουσίες, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα και προς όφελος του οικοσυστήματος. Η παραγωγή υψηλής ποιότητας τροφίμων και λειτουργικών τροφίμων συμβάλλει επίσης στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού·
20. προτείνει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας στο προσεχές πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα καθώς και κατά την κατάρτιση της κοινής γεωργικής πολιτικής και της μελλοντικής πολιτικής για τη συνοχή από ό, τι μέχρι σήμερα και θεωρεί επίσης ότι θα πρέπει να αναγνωριστεί η συμβολή της βιοοικονομίας στην εδαφική συνοχή της ΕΕ·

21. φρονεί ότι μια ολοκληρωμένη εκτίμηση των εδαφικών επιπτώσεων είναι κρίσιμη σημασίας για την επανεξέταση του σχεδίου δράσης για τη βιοοικονομία και ότι, στο πλαίσιο του επόμενου σχεδίου δράσης, η πρόοδος θα πρέπει να αξιολογείται σε τακτική βάση με τη μορφή μιας έκθεσης εφαρμογής·

Το δυναμικό της βιοοικονομίας

22. φρονεί ότι για να αντιμετωπιστούν οι παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η αύξηση του πληθυσμού, η εξάντληση ή η συρρίκνωση των πόρων και η κλιματική αλλαγή, πρέπει να υιοθετηθούν νέες προσεγγίσεις προκειμένου να διαφυλαχθούν και στο μέλλον η βιώσιμη ανάπτυξη και η αποδοτική χρήση των πόρων που είναι ζωτικής σημασίας για τους λαούς και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και των περιφερειών της. Η ανάπτυξη περιβαλλοντικά υγιών γεωργικών πρακτικών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο υπό αυτό το πρίσμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) εκφράζει την πεποίθηση ότι μια βιοοικονομία που βασίζεται στη γνώση, με πλήρη σεβασμό του περιβάλλοντος, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη αυτού του στόχου. Η βιοοικονομία αποτελεί έναν κλάδο ζωτικής σημασίας για το μέλλον, διότι το ιδιαίτερο δυναμικό της εντοπίζεται, μεταξύ άλλων, στην προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας καθώς ενθαρρύνει την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και συμβάλλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής μέσω της ουδετερότητας ως προς τις ανθρακούχες εκπομπές. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παράγονται με βιώσιμο τρόπο χρησιμοποιώντας βιολογικούς πόρους μπορούν να συγκεράσουν τις τρεις πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης, ήτοι την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος·

23. αυτό δεν σημαίνει ότι η χρησιμοποίηση των βιοτεχνολογικών διεργασιών δεν ενέχει επίσης κινδύνους. Παραδείγματος χάρη, η χρήση της βιομάζας ως σημείου εκκίνησης για τα προϊόντα βιολογικής προέλευσης ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ανταγωνισμού για χερσαίους και υδατινούς πόρους (η γνωστή συζήτηση «τροφήμα έναντι καυσίμων»). Ακριβώς για αυτόν τον λόγο, οι διαθέσιμες πρώτες ύλες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με βιώσιμο, οικονομικό και διαφοροποιημένο τρόπο. Μια έξυπνη ανακύκλωση της βιομάζας σύμφωνα με το σύστημα της κλιμακωτής χρήσης, η οποία επαναλαμβάνεται και εφαρμόζεται όσο το δυνατόν συχνότερα, μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Αυτή η προσέγγιση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση των στρατηγικών κατευθύνσεων για την περαιτέρω προώθηση της βιοοικονομίας· Η χρήση της βιοτεχνολογίας μπορεί επίσης να πλήξει τη βιοποικιλότητα, εξαιτίας και της χρήσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών. Σε όλα τα εγχειρήματα, κρίνεται σκόπιμη η αυστηρή εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας όπως ορίζονται στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·

24. διαπιστώνει ότι η μέγιστη δυνατή χρήση βιολογικών προϊόντων σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανικών τομέων έχει επίσης ως στόχο να εξασφαλίσει και να δημιουργήσει βιώσιμες θέσεις εργασίας σε νέες, αειφόρες αγορές, ειδικά στις μέχρι σήμερα μειονεκτούσες και λιγότερο εκβιομηχανισμένες περιφέρειες, καθώς και στις αγροτικές, τις ορεινές και τις παράκτιες περιφέρειες. Τα συστατικά υψηλής τεχνολογίας των βιολογικών χημικών και των βιοτεχνολογικών φαρμάκων, πέραν της ικανότητας αναγέννησης αποβιομηχανοποιημένων περιοχών ή περιοχών που διέρχονται σοβαρή κρίση, αποφέρουν οφέλη για την υγεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Η βιοοικονομία διαθέτει επίσης και μια κοινωνική διάσταση, δεδομένου ότι αποτελεί τον κινητήριο μοχλό και τροφοδοτεί τις ευκαιρίες για τοπικές και περιφερειακές διαρθρωτικές μεταβολές·

25. θέτει ως στόχο να αυξηθεί σημαντικά το μερίδιο των καινοτόμων βιομηχανιών που στηρίζονται στη βιοοικονομία στο ΑΕγχΠ, κατά την επόμενη δεκαετία, και είναι πεπεισμένη ότι αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μόνον με τη συμβολή των περιφερειών·

26. σημειώνει ότι, για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας, τόσο οι περιφερειακές συνθήκες (παρουσία φυσικών πόρων, βαθμός της οικονομικής τους χρήσης, ανάπτυξη των αλυσίδων αξίας, παρουσία καινοτόμου περιβάλλοντος) όσο και οι στρατηγικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι τοπικοί φορείς είναι ζωτικής σημασίας. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι στους ακόλουθους τομείς υπάρχουν δυνατότητες άσκησης επιρροής για την περαιτέρω ανάπτυξη της βιοοικονομίας, οι οποίες θα πρέπει να αξιοποιηθούν: έρευνα, βιομηχανική τεχνολογία, πρωτογενής παραγωγή και υποδομές, ζήτηση και συστήματα παροχής κινήτρων, συνήθειες των καταναλωτών και ευαισθητοποίηση, πολιτισμός, πολιτικές και νομοθεσία·

Εμπόδια στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας.

27. επικροτεί το γεγονός ότι, σε πολλές περιφέρειες της ΕΕ, καταβάλλονται προσπάθειες για να αναπτυχθεί η βιοοικονομία, υπογραμμίζει, ωστόσο, τις τεράστιες διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά την ανάπτυξη της βιοοικονομίας και εντοπίζει στο πεδίο αυτό σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης. Στις περιφέρειες της ΕΕ υπάρχουν ήδη εξαιρετικά αποκλίνοσες ερμηνείες ως προς το τι σημαίνει «βιοτεχνολογία». Ως εκ τούτου, η ΕτΠ θεωρεί ότι χρειάζονται πιο ενδεδειγμένες στρατηγικές επικοινωνίας, προκειμένου να αυξηθεί η πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει η βιοοικονομία και να ενισχυθεί η σχετική ευαισθητοποίηση. Η ΕτΠ καλεί επίσης την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ να αναλάβουν ενεργό δράση ή να εντατικοποιήσουν τις υφιστάμενες προσπάθειές τους. Είναι αναγκαία μια ανοιχτή και διαφανής συζήτηση σχετικά με τους στόχους, τις προκλήσεις και τους τρόπους υλοποίησης της βιοοικονομίας, καθώς και με τις δυσμενείς επιπτώσεις ή τις ζημιές που μπορούν να προκύψουν από την μη υλοποίησή της, με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες επιτόπου. Ομοίως, οι πολίτες θα πρέπει επίσης να ενημερώνονται σχετικά με τη βιοοικονομία και να τους εξασφαλιστούν δυνατότητες ανάληψης ενεργού δράσης στον τομέα της βιοτεχνολογίας·

28. εντοπίζει εμπόδια στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας στους ακόλουθους τομείς: αβεβαιότητα ως προς την ανάπτυξη των αγορών και των τεχνολογιών, συναφείς υψηλοί κίνδυνοι για τα προτεινόμενα έργα και εκτενείς περίοδοι αποπληρωμής σε ό,τι αφορά την κατασκευή των υποδομών, υψηλό κόστος στους τομείς έρευνας και ανάπτυξης, υψηλότερο κόστος για τα βιοπροϊόντα τα οποία, παρά τη βιωσιμότητα που τα χαρακτηρίζει, είναι δύσκολο να προωθηθούν στον τελικό καταναλωτή, πολλοί μεμονωμένοι παράγοντες (παραγωγοί, πολιτικοί, επιστήμονες), ρυθμιστικά πλαίσια και έλλειψη μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την υποστήριξη όλων των σταδίων ανάπτυξης και τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος προκειμένου να περιοριστεί ο υψηλός επιχειρηματικός κίνδυνος του κλάδου·

Επενδύσεις και χρηματοδοτήσεις

29. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» διατέθηκαν 3,85 δισ. ευρώ για επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης της βιοοικονομίας, το ότι αποφασίστηκε η σύσταση της κοινής επιχείρησης βιομηχανιών βιοπροϊόντων (KE BBI/Bio-based Industries Joint Undertaking), καθώς και το γεγονός ότι χορηγούνται επίσης χρηματοδοτικοί πόροι από το ΕΤΣΕ 2.0 για έργα στον τομέα της βιοοικονομίας·

30. υπογραμμίζει ότι χρειάζεται αύξηση των επενδύσεων για την ανάπτυξη και την επέκταση της βιοοικονομίας και απευθύνει έκκληση να βελτιωθεί η πρόσβαση στους διάφορους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς (ΕΔΕΤ, ΕΤΣΕ, «Ορίζοντας 2020», ΚΠΠ) αξιοποιώντας τις δυνατότητες συμπληρωματικότητας και τις συνέργειες. Προτρέπει να αναπτυχθούν νέες δυνατότητες συνδυασμού μεταξύ των διαφόρων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ (προώθηση της καινοτομίας, τόνωση των επενδύσεων, εγγυήσεις), προκειμένου να περιοριστούν οι κίνδυνοι για τους ιδιώτες επενδυτές και να στηριχθούν οι ΜΜΕ να εισαγάγουν τα βιοπροϊόντα στην αγορά·

31. τάσσεται υπέρ της εξασφάλισης καλύτερων χρηματοδοτικών δυνατοτήτων και επαρκών κεφαλαίων κινδύνου και καινοτομίας για την ανάπτυξη εμπορικά αξιοποιήσιμων λύσεων για τη σειριακή διαδικασία παραγωγής, προκειμένου να μειωθούν οι οικονομικοί κίνδυνοι, ιδίως για τις ΜΜΕ, κατά τα στάδια εισαγωγής στην αγορά και εμπορικής προώθησης·

32. επισημαίνει ότι οι περιφερειακές συνθήκες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας είναι πολύ ετερογενείς και ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις σχετικά με το πώς μπορούν να ενσωματωθούν, σε πρώιμο στάδιο, οι περιφερειακές προσεγγίσεις στον πολιτικό σχεδιασμό για τη διαμόρφωση της χρηματοδότησης. Ο στόχος είναι να εξευρεθούν μέθοδοι, προκειμένου οι δυνατότητες χρηματοδότησης να διαμορφωθούν κατά τρόπο ώστε να εφαρμοστούν με επιτυχία υπό τις ετερογενείς περιφερειακές συνθήκες, να αντιμετωπιστούν με επιτυχία γεωγραφικές προκλήσεις που σχετίζονται με τον νησιωτικό ή απομακρυσμένο χαρακτήρα και να βελτιωθεί η σύνδεσή τους με τα εθνικά, περιφερειακά και τοπικά προγράμματα·

33. ζητεί να εξεταστεί ποια κίνητρα για την προώθηση της βιοοικονομίας και ποια μέσα υπέρ των βιοπροϊόντων μπορούν να εισαχθούν στην πλευρά της ζήτησης. Φρονεί ότι η εφαρμογή προγραμμάτων παροχής κινήτρων υπέρ της αγοράς των βιοπροϊόντων μπορεί εν μέρει να αντισταθμίσει τα μειονεκτήματα όσον αφορά το κόστος για τους καταναλωτές, στοιχείο που θα ενθαρρύνει, μακροπρόθεσμα, τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά για τα προϊόντα βιολογικής προέλευσης·

Στήριξη των περιφερειών και των περιφερειακών παραγόντων — Νομοθεσία

34. υπογραμμίζει ότι οι περιφέρειες και οι πόλεις διαδραματίζουν ιδιαίτερο και ολοένα σημαντικότερο ρόλο στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας, καθώς οι πρώτες ύλες βιολογικής προέλευσης συνιστούν την αφετηρία για τις αλυσίδες αξίας της βιοοικονομίας·

35. υπογραμμίζει ότι οι περιφέρειες της ΕΕ χρειάζονται μεγαλύτερη στήριξη προκειμένου να εκπονήσουν και να υλοποιήσουν περιφερειακές στρατηγικές για τη βιοοικονομία και, ως εκ τούτου, επιδοκιμάζει πρωτοβουλίες όπως π.χ. η «European Sustainable Chemicals Support Service» (ESCSS — Ευρωπαϊκή υπηρεσία στήριξης των βιώσιμων χημικών προϊόντων). Προτείνει, επίσης, την επέκταση τέτοιου είδους πρωτοβουλιών σε άλλους βιομηχανικούς κλάδους της βιοοικονομίας (π.χ. φαρμακευτική βιομηχανία, αυτοκινητοβιομηχανία, κατασκευαστικός κλάδος, ενεργειακός τομέας, βιοτεχνολογία, αγροδιατροφικός και δασικός τομέας, μηχανολογικός εξοπλισμός, τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών)·

36. ζητεί να ενισχυθεί ο ρόλος που διαδραματίζουν τα χωριά, οι πόλεις και οι περιφέρειες καθώς και οι διαπεριφερειακές τους ενώσεις προκειμένου να προσδιοριστούν πρότυπα βέλτιστων πρακτικών και να ενθαρρυνθεί η συγκριτική μάθηση (*benchlearning*) μεταξύ των περιφερειών· επιπλέον, υποστηρίζει την υιοθέτηση ενδεδειγμένων μέτρων με στόχο την ενίσχυση του ρόλου των δήμων στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας, επίσης στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που διοργανώνουν οι ίδιες. Κρίνεται σκόπιμο να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι διαδικασίες βιοοικονομίας ξεκινούν συχνά στο τοπικό επίπεδο και σε μικρή κλίμακα και, συνεπώς, είναι ζωτικής σημασίας η υποστήριξη αυτών των πρωτοβουλιών·

37. τονίζει ότι διαπεριφερειακά δίκτυα όπως ο *European Bioeconomy Intercluster 3BI* (Ευρωπαϊκός συνεργατικός σχηματισμός για τη βιοοικονομία), η πρωτοβουλία *Vanguard* ή το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Περιφερειών της Χημικής Βιομηχανίας (*European Chemical Regions Network — ECRN*), καθώς και άλλα, που αφορούν τη γεωργία και το αγροτικό περιβάλλον (π.χ. *Euromontana*, *AREPO*, *ERIAFF*...), συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας και αποτελούν σημαντικούς μηχανισμούς για την ανάπτυξη στρατηγικών και την ανταλλαγή γνώσεων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Στον συγκεκριμένο τομέα, τα δίκτυα αυτά συχνά λειτουργούν ως «μάντλας μετάδοσης» μεταξύ τοπικού, περιφερειακού, εθνικού και ενωσιακού επιπέδου·

38. υποστηρίζει πρωτοβουλίες όπως, για παράδειγμα, η δήλωση των βιοπεριφερειών⁽¹⁾ στο Λοτζ (η οποία υιοθετήθηκε από περιφέρειες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, καθώς και από εκπροσώπους επιχειρήσεων, πανεπιστημίων, ΜΚΟ και γεωργικών οργανώσεων, κατά το Ευρωπαϊκό συνέδριο για τη βιοοικονομία που πραγματοποιήθηκε στο Λοτζ το 2016) και εκφράζει την ικανοποίησή της για την αυξημένη διαπεριφερειακή δικτύωση των βιοπεριφερειών χάρη στις διασυνοριακές αλυσίδες αξίας και την μακροπεριφερειακή συνεργασία·

39. είναι πεπεισμένη ότι η ανάπτυξη της βιοοικονομίας απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση η οποία θα συνδυάζει διάφορους τομείς πολιτικής και φρονεί ότι οι συνεργατικοί σχηματισμοί, τα δίκτυα και άλλες πλατφόρμες με παγκόσμιο δυναμικό θα πρέπει να υποστηριχθούν περισσότερο, ούτως ώστε να συντονιστεί η μεταφορά γνώσης και ο διάλογος σε όλο το μήκος των αλυσίδων αξίας·

40. θεωρεί ότι εξακολουθεί να απαιτείται επειγόντως η βελτίωση του συντονισμού των διαφόρων πολιτικών και εθνικών επιπέδων διακυβέρνησης έτσι ώστε να προωθηθεί η βιοοικονομία, ιδίως σε ό,τι αφορά το νομικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Τα 28 κράτη μέλη εφαρμόζουν επί του παρόντος διαφορετικούς κανόνες για τη χρήση της βιομάζας ως σημείου αφετηρίας των αλυσίδων προστιθέμενης αξίας της βιοοικονομίας. Ομοίως, πολλά από τα τελικά προϊόντα της βιοοικονομίας υπόκεινται σε διαφορετική μεταχείριση στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ΕτΠ φρονεί ότι είναι απαραίτητη η εναρμόνιση και η απλούστευση της νομοθεσίας, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Έρευνα και ανάπτυξη, κατάρτιση

41. υπογραμμίζει ότι καθοριστικής σημασίας για την περαιτέρω ανάπτυξη της βιοοικονομίας είναι η διάδοση της βάσης γνώσεων σχετικά με τη βιώσιμη χρήση της βιομάζας ως σημείου εκκίνησης για την αλυσίδα προστιθέμενης αξίας της βιοοικονομίας. Η ενίσχυση της έρευνας, η ανάπτυξη νέων προϊόντων και η εισαγωγή τους στην αγορά αποτελούν μια μακροχρόνια διαδικασία, η οποία δεσμεύει εκτεταμένους ανθρώπινους και χρηματοοικονομικούς πόρους.

42. θεωρεί ότι θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η στήριξη των ερευνητικών δικτύων και της συνεργασίας μεταξύ φορέων των διαφόρων αλυσίδων αξίας, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων και των μη πανεπιστημιακών ερευνητικών ιδρυμάτων, και να υπάρξει στενότερη διασύνδεση μεταξύ του δυναμικού της επιστήμης, της παραγωγής και της βιομηχανίας. Ειδικότερα, πρέπει να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες συνεργατικών σχηματισμών σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο με στόχο τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της καινοτομίας από το εργαστήριο στην αγορά, μέσα από την ανάπτυξη ενός δικτύου αλληλεπιδράσεων και συνεργειών μεταξύ των παραγωγών, των ερευνητών, των επιχειρηματιών, των επενδυτών και των φορέων χάραξης πολιτικής·

43. ζητεί να πραγματοποιηθεί συνεκτική επισκόπηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών στον τομέα της βιοοικονομίας. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται ολοένα και περισσότερο η χρηματοδότηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων —πλοτικών, επίδειξης και παραγωγής— του τομέα αναφοράς στις περιφέρειες της ΕΕ, με στόχο την ανάπτυξη παραγωγικών και βιομηχανικών διεργασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και την προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και της τεχνογνωσίας. Η στρατηγική αυτή έχει ως στόχο την αποφυγή επικαλύψεων και την οικονομικότερη ανάπτυξη των διεργασιών και των προϊόντων.

44. επισημαίνει ότι η ανάπτυξη της βιοοικονομίας συνεπάγεται μεταβολή στη δομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ότι είναι απαραίτητο να ενδυναμωθεί ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης και ότι τα αναλυτικά εκπαιδευτικά προγράμματα θα πρέπει να ενσωματώσουν νέα προγράμματα σπουδών.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ https://media.wix.com/ugd/32bd65_afadb83292a0452fa58289575d1e5eaf.pdf

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η υγεία στις πόλεις ως κοινό αγαθό»

(2017/C 306/08)

Εισηγητής: ο κ. Roberto Pella (IT/EPP), δήμαρχος του Valdenigo**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. αναγνωρίζει ότι η έννοια της υγείας είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία της κοινωνίας· αφορά δε, όχι μόνο τη φυσική επιβίωση ή την απουσία ασθένειας, αλλά και τις ψυχολογικές πτυχές, τις φυσικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές και στεγαστικές συνθήκες, τον επαγγελματικό βίο, και τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες διαβίωσης, όπως ορίζεται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ).
2. τονίζει ότι οι πόλεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της υγείας, ως αποτέλεσμα της αστικοποίησης, δεδομένου ότι το 70 % του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει σε αστικές περιοχές.
3. επαναλαμβάνει ότι τα μέτρα της ΕΕ, καθώς και οι ρυθμίσεις και οι προτεραιότητες χρηματοδότησης συχνά είναι προσανατολισμένες στις μεγάλες πόλεις· σημειώνει δε ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη σημαντική σωρευτική επίδραση των μικρού και μεσαίου μεγέθους πόλεων και κωμοπόλεων με πληθυσμό 5 000 έως 100 000 κατοίκους, στις οποίες διαβίει πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού της ΕΕ ⁽¹⁾, καθώς και στη σημαντική τους επιρροή όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κανόνων για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας στην ΕΕ.
4. επισημαίνει ότι ο όρος «υγιής πόλη» (*healthy city*, πβ. ΠΟΥ) προϋποθέτει μια κοινότητα με επίγνωση της σημασίας της υγείας ως δημόσιου αγαθού, ικανής να προωθεί και να θέτει σε εφαρμογή σαφείς πολιτικές με σκοπό την προστασία και τη βελτίωση των υφιστάμενων υποστηρικτικών μορφών του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και την πρόληψη για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και το προσδόκιμο υγιούς ζωής και τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης της αναπηρίας, η οποία, συγχρόνως, προωθεί τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.
5. επισημαίνει ότι, αν και πολλές από τις 12 εταιρικές σχέσεις που δρομολογήθηκαν με το Σύμφωνο του Άμστερνταμ του 2016 για την υλοποίηση του θεματολογίου για το αστικό περιβάλλον της ΕΕ αφορούν ζητήματα υγείας, δεν έχει συναφθεί ακόμη εταιρική σχέση ειδικά αφιερωμένη στην υγεία. Εκφράζει, εξάλλου, τη λύπη της για το γεγονός ότι το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ θα έπρεπε να προβλέπει μια ευρεία διασταυρούμενη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων διοικητικών επιπέδων για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην υγεία· Για τον λόγο αυτό ζητά να συμπεριληφθεί ο ορισμός της υγείας στο περιεχόμενο του αστικού θεματολογίου της ΕΕ, προβάλλοντας τις επιπτώσεις του στην υγεία.
6. σημειώνει ότι η δημόσια υγεία είναι εθνική αρμοδιότητα και ο ρόλος της ΕΕ εν προκειμένω είναι να συμπληρώνει τις πολιτικές των κρατών μελών της ΕΕ, παρέχοντας βοήθεια στις κυβερνήσεις να επιτυγχάνουν κοινούς στόχους και να δημιουργούν οικονομίες κλίμακας.
7. τονίζει την ανάγκη μελέτης και ανάλυσης των καθοριστικών παραγόντων της υγείας, ιδιαίτερα όσον αφορά την υγεία στις πόλεις και εκτίμησης των ευκαιριών και των προβλημάτων που προκύπτουν λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής.
8. επισημαίνει την ανάγκη αναθεώρησης των μηχανισμών του κράτους πρόνοιας βάσει των στοιχείων αναφορικά με τις διαφορετικές ανάγκες και τα διαφορετικά πλαίσια που χαρακτηρίζουν τις διάφορες πληθυσμιακές ομάδες, από τα οποία συνάγονται η αύξηση των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων λόγω της ανόδου του προσδόκιμου ζωής, της αύξησης των ανισοτήτων μεταξύ των κοινωνικών ομάδων και λόγω του παράλληλου φαινομένου της εισροής μεταναστών, στοιχείο το οποίο αποτελεί μια πρόσθετη πρόκληση, καθώς και μια ευκαιρία για τις υπηρεσίες δημόσιας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.
9. υποδεικνύει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ως εγγυητές της ύπαρξης ενός ισότιμου δικτύου πολυεπίπεδης συνδιαχείρισης, στο οποίο τα θεσμικά όργανα, οι επιχειρήσεις, οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών και οι απλοί πολίτες θα μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός κοινού, δίκαιου και αρμονικού πλέγματος αστικής ανάπτυξης.

⁽¹⁾ CDR 7987/2013.

10. σημειώνει τη δυνατότητα πρότασης και χρήσης αποτελεσματικών μέσων υπέρ της υγείας στις πόλεις ως κοινού αγαθού στα ακόλουθα πεδία πολιτικής προτεραιότητας:

- πολεοδομικός σχεδιασμός
- κινητικότητα και μεταφορές
- περιβάλλον και υγιεινή διατροφή
- αθλητισμός, σωματική άσκηση και εκπαίδευση
- διοίκηση

Πολεοδομικός σχεδιασμός

11. ζητά να συμπεριληφθεί η υγεία και ο ορισμός της στο περιεχόμενο του αστικού θεματολογίου της ΕΕ με σκοπό την εμπέδωση μιας νέας αντίληψης περί σχεδιασμού από κοινού· μιας αντίληψης που θα είναι δυνατόν να συμβάλλει στην προαγωγή της υγείας και στη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού για την υγεία περιβάλλοντος, στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού·

12. καλεί τις τοπικές αρχές να αξιοποιήσουν τις «Αστικές καινοτόμους δράσεις» –μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με συνολικό προϋπολογισμό (υπό το ΕΤΠΑ) ύψους 372 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020 (ακόμη και αν δεν γίνεται ρητή αναφορά στην υγεία ως τομέα προτεραιότητας)– έτσι ώστε να παρέχονται στις αστικές περιοχές τα μέσα να ελέγχουν νέες και μη δοκιμασμένες λύσεις σε αστικά ζητήματα και να διερευνήσουν ρηξικέλευθες δράσεις ως απάντηση σε ορισμένες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στον τομέα της υγείας·

13. ζητεί να ακολουθηθούν πολιτικές υπέρ της ολοκλήρωσης της κοινωνικής υγείας και της βελτίωσης των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών συνθηκών των υποβαθμισμένων ή μειονεκτικών συνοικιών·

14. εφιστά την προσοχή στην προστασία της καλής διαβίωσης των ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού και ιδίως των γυναικών, των παιδιών και των ομάδων με κλονισμένη υγεία λόγω προβλημάτων ψυχικής υγείας, ασθένειας ή αναπηρίας. Όσον αφορά την κοινωνική ένταξη, πρόκειται για μια προτεραιότητα στην προσπάθεια περιορισμού του κοινωνικοοικονομικού χάσματος και των αυξανόμενων ανισοτήτων στις πόλεις. Πράγματι, ιδίως ο συσχετισμός μεταξύ δεικτών υγείας και κοινωνικών δεικτών (όπως η γενική θνησιμότητα, η αναπηρία και η υγεία του κάθε ατόμου) καταδεικνύει ότι από τις ανισότητες αυτές συνάγεται ότι υπάρχει μια διαβάθμιση (συντελεστής Gini): τα άτομα κάθε κοινωνικής βαθμίδας έχουν χειρότερη υγεία απ' ό,τι αυτά της ανώτερης βαθμίδας και καλύτερη από όσους ανήκουν σε χαμηλότερη βαθμίδα. Με άλλα λόγια, προκειμένου τα αντισταθμιστικά μέτρα που λαμβάνονται να έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα ως προς την υγεία, δεν αρκούν επιλεκτικές λύσεις επικεντρωμένες στα άτομα υψηλής ευπάθειας, αλλά πρέπει να αφορούν το σύνολο της βαθμίδας·

15. κρίνει απαραίτητη την χάραξη πολιτικών που θα εγγυώνται την υγιή ενεργό γήρανση ποιότητας (health and active ageing) όσον αφορά την ευημερία, τόσο σωματική όσο και ψυχική, κοινωνική/σχεσιακή, με την ενθάρρυνση της συμμετοχής σε δραστηριότητες αναψυχής στην πόλη και σε προγράμματα μεταξύ των γενεών για την καταπολέμηση της μοναξιάς και της απομόνωσης·

16. υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι στρατηγικές προώθησης της υγείας, οι πολιτικές πρόληψης και κοινωνικής και ιατροφαρμακευτικής ένταξης για τους μετανάστες ως ύψιστη προτεραιότητα υπέρ της κοινωνικής ένταξης, με τη βοήθεια και πολιτιστικών διαμεσολαβητών που υπάρχουν στις πόλεις (π.χ. το πρόγραμμα RE-HEALTH ⁽²⁾) και αποδίδοντας ξεχωριστή έμφαση σε θύματα που έχουν υποστεί τραυματικές εμπειρίες, ιδίως παιδιά·

17. προτείνει την εκτίμηση των πιθανών οφελών και κόστους της εγκαθίδρυσης στα μεγάλα αστικά κέντρα ενός Παρατηρητηρίου καθοριστικών παραγόντων της υγείας, βάσει των εναρμονισμένων ευρωπαϊκών ορισμών και των μεθόδων· με άλλα λόγια ενός κέντρου πληροφόρησης (HiAP focal points) χάρη στο οποίο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα έχουν ενδεχομένως πρόσβαση σε συναφείς θετικές πρακτικές, περιπτωσιολογικές μελέτες, διασυνδέσεις, χρηματοδοτικές δυνατότητες κ.τ. λ·

18. εισηγείται οι πόλεις που δεν διαθέτουν ακόμη αυτή την υπηρεσία να εξετάσουν τα πιθανά οφέλη και το πιθανό κόστος της καθιέρωσης ενός διαχειριστή υγιούς πόλης, ο οποίος θα αναλύει τις ανάγκες που θα κοινοποιούν οι πόλεις και θα κατευθύνει τη διαδικασία βελτίωσης σε συνεργασία με τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, θα συντονίζει τις πολιτικές τους και θα μεριμνά για την εφαρμογή τους·

⁽²⁾ Εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης: <http://re-health.eea.iom.int/>

19. πιστεύει ότι ένας υγιής και χωροταξικός σχεδιασμός, με στόχο τη βελτίωση της υγείας των πολιτών πρέπει να περιλαμβάνει όχι μόνο τον εντοπισμό περιοχών και χώρων πρασίνου, αλλά και να παρέχει μια γενική αξιολόγηση του οικοσυστήματος των πόλεων και των περιφερειών·

Κινητικότητα και μεταφορές

20. υπογραμμίζει τη σημασία της ανάπτυξης των τοπικών πολιτικών σχεδιασμού των δημοσίων αστικών συγκοινωνιών, των ενεργητικών μεταφορών και της αστικής κινητικότητας με γνώμονα τη βιωσιμότητα και τη δημόσια υγεία. Εν προκειμένω, εφιστά την προσοχή στο αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασίας για την περίοδο 2016-2017 του «Ορίζοντα 2020» όσον αφορά τις «Έξυπνες, περιβαλλοντικά φιλικές και ολοκληρωμένες μεταφορές» (με έναν προϋπολογισμό άνω των 6,3 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020) –και συγκεκριμένα τη γραμμή προϋπολογισμού του «Αστική κινητικότητα»– και συνιστά στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής να εξετάσουν τις επενδυτικές δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα για τα έργα τους τοπικής κινητικότητας·

21. επαναλαμβάνει τη στήριξή της προς το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και ενθαρρύνει τη χάραξη των πολιτικών μεταφορών και του σχεδιασμού και της χρήσης γης σύμφωνα με την ιεράρχηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας με προτεραιότητα αφ' ενός μεν σε κίνητρα και μέτρα για να καταστούν ασφαλέστεροι και πιο ελκυστικοί οι πιο ενεργητικοί τρόποι μετακίνησης (πεζή και με ποδήλατο), αφ' ετέρου δε στην προαγωγή των πολυτροπικών δημοσίων συγκοινωνιών·

22. προτρέπει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να υποστηρίξουν μια ευρωπαϊκή πολιτική που θα ενθαρρύνει τη χρήση των ηλεκτρικών και ηλεκτροκίνητων –δημόσιων και ιδιωτικών– μέσων μεταφοράς, ενώ σταδιακά θα αποθαρρύνει τη χρήση αυτών που κινούνται με ορυκτά καύσιμα και θα ευνοεί την επιλογή οικολογικών μέσων·

23. σημειώνει ότι είναι δυνατή η υλοποίηση υγιών πόλεων μόνο εάν οι ίδιες οι πόλεις είναι βιώσιμες. Τονίζει ότι η ποιότητα ζωής, καθώς και οι γενικές περιβαλλοντικές συνθήκες εξαρτώνται από την κατάσταση του αστικού περιβάλλοντος και, ως εκ τούτου, υπογραμμίζει ότι μια ολιστική και αειφόρος προσέγγιση θα αποτελέσει προαπαιτούμενο για τη μελλοντική ανάπτυξη του αστικού περιβάλλοντος ⁽³⁾·

24. ζητά νέες ολοκληρωμένες πολιτικές μεταφορών έτσι ώστε όλες οι πόλεις να ευθυγραμμίζονται με τις υψηλότερες προδιαγραφές προσιτότητας και χρηστικότητας των χώρων και των αστικών υπηρεσιών για ΑμεΑ·

25. ζητά να ληφθούν μέτρα ευαισθητοποίησης των πολιτών ως προς την επιλογή μορφών μετακίνησης στην πόλη που θα είναι πιο αποδοτικές από οικονομικής και περιβαλλοντικής άποψης, καθώς και όσον αφορά την επίδρασή τους στη δημόσια υγεία·

26. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεκτιμήσει τη χρήση βιώσιμων μέσων μεταφοράς κατά την αναθεώρηση των κριτηρίων για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ στον τομέα των μεταφορών ή να ενθαρρύνει τόσο την ανάπτυξη εργαλείων τεχνολογικής καινοτομίας στον τομέα των μεταφορών όσο και τη διάδοσή τους στα κράτη μέλη·

27. επικροτεί ανεπιφύλακτα θετικές περιπτώσεις όπως η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ —μια καθιερωμένη πλέον εκστρατεία ενημέρωσης, η οποία ξεκίνησε το 2002 (μάλιστα το 2016 σημειώθηκε ο υψηλότερος αριθμός συμμετοχών, 2 427) με μικρές και μεγάλες πόλεις να οργανώνουν ενημερωτικές δραστηριότητες από τις 16 έως τις 22 Σεπτεμβρίου κάθε έτους το ενωσιακής χρηματοδότησης έργο PASTA (Σωματική Δραστηριότητα Μέσω Βιώσιμων Τρόπων Μεταφοράς/*Physical Activity Through Sustainable Transport Approaches*) ⁽⁴⁾, ένα πρόγραμμα στο οποίο αναγνωρίζεται σαφώς η σύνδεση της υγείας με τις μετακινήσεις στις πόλεις, και οι ΣΔΠ υπέρ της ανάπτυξης υπηρεσιών προς τους πολίτες·

28. τονίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν τη νομική αρμοδιότητα να οριοθετούν προστατευόμενες περιοχές, να υποστηρίζουν τα δίκτυα Natura 2000 της ΕΕ και να μερμινούν για τη συνεκτίμηση των ζητημάτων της βιοποικιλότητας στον αστικό και χωροταξικό σχεδιασμό. Επίσης, επισημαίνει τις ολοένα και περισσότερες επιστημονικές έρευνες, σύμφωνα με τις οποίες η φύση μπορεί να συντείνει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στην κοινωνία και στον τομέα της υγείας, μέσω του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, της προαγωγής της σωματικής άσκησης και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και μέσω της μείωσης του άγχους·

⁽³⁾ COR/07987/2013

⁽⁴⁾ <http://pastaproject.eu/home/>

Περιβάλλον, στέγαση και υγιεινή διατροφή

29. επιδοκιμάζει την απόφαση που εξέδωσε στις 7 Δεκεμβρίου 2016 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτυχθεί ένα σχέδιο δράσης υπέρ της καλύτερης εφαρμογής των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους και της αναγνώρισης της σημασίας της ολοκληρωμένης διοίκησης και σχεδιασμού των πόλεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων της διατήρησης της βιοποικιλότητάς τους⁽⁵⁾.
30. επαναλαμβάνει το αίτημα –και τη δέσμευσή– της όσον αφορά την αύξηση του προϋπολογισμού του προγράμματος LIFE για τη Φύση και τη βιοποικιλότητα μετά το 2020. Το εν λόγω πρόγραμμα αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής, των κλιματικών και ενεργειακών στόχων της ΕΕ για την περίοδο 2020-2030, της Συμφωνίας του Παρισιού, των θεματολογίων του ΟΗΕ και του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και των ΣΒΑ· υπό αυτό το πρίσμα, ζητεί να στηριχθούν περισσότερο οι πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο για την κλιματική προσαρμογή του αστικού περιβάλλοντος⁽⁶⁾, ενόψει του 8ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (για την περίοδο 2020-2027).
31. ζητά να γίνουν ενέργειες επί περιβαλλοντικών και κλιματικών παραγόντων, για την προαγωγή της υγείας στις πόλεις. Σε σχετικές μελέτες που έχουν ανατεθεί καταδεικνύεται η επίδραση του αστικού περιβάλλοντος στην εκδήλωση παθήσεων, όπως λ.χ. οι καρδιαγγειακές και οι αναπνευστικές παθήσεις, αλλά και νόσων όπως η παχυσαρκία και ο διαβήτης τύπου 2. Ζητεί, ως εκ τούτου, να πραγματοποιηθούν σχετικές μελέτες της σχέσης κόστους — οφέλους της αδράνειας σε ό,τι αφορά την ατμοσφαιρική ρύπανση και την ηχορύπανση, που επηρεάζουν και καθορίζουν την κατάσταση της υγείας στις πόλεις, με σκοπό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να επιλεγεί η πλέον εφικτή οικονομικά δημόσια πολιτική⁽⁷⁾.
32. ενθαρρύνει πρωτοβουλίες υπέρ της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των τομέων της υγείας και του περιβάλλοντος και υπέρ της βελτίωσης της υγείας και της καλής διαβίωσης των πολιτών· τούτα δε μέσω της σύνδεσης των πολιτών με τη φύση, έτσι ώστε να έχουν τη δυνατότητα τακτικής επίσκεψης σε περιοχές φυσικού κάλλους πλησίον τους, μέσω της προαγωγής της τακτικής σωματικής άσκησης και της χρήσης περιοχών φυσικού κάλλους για ιαματικούς σκοπούς και άλλες θεραπείες.
33. επικροτεί θερμά θετικά παραδείγματα όπως το βραβείο «Πράσινης πρωτεύουσας της Ευρώπης» και το νεόκοπο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, τα οποία θα προσφέρουν ευκαιρίες σε νέους Ευρωπαίους να συμβάλλουν άμεσα στη διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 μέσω εθελοντικών δραστηριοτήτων και, συνακόλουθα, θα τους δίνουν τη δυνατότητα να έρχονται πιο κοντά στη φύση, να καλλιεργούν την οικολογική τους συνείδηση και να απολαμβάνουν τα υγιεινά οφέλη της φύσης και της βιοποικιλότητας.
34. ζητεί να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες στέγασης και τα θέματα υγείας που συνδέονται με τη στέγαση, καθώς και η υγεία και η ασφάλεια κατά την κατασκευή και συντήρηση δημόσιων κτιρίων όπως είναι τα σχολεία και τα νηπιαγωγεία, σε σχέση μεταξύ άλλων με την ποιότητα του αέρα των εσωτερικών χώρων.
35. ζητά να δοθεί η μεγαλύτερη δυνατή προσοχή στη σημασία της υγιεινής διατροφής, μέσω συγκεκριμένων κατευθυντήριων γραμμών στις οποίες θα συνεκτιμώνται τα διαφορετικά πλαίσια και ομάδες-στόχος του πληθυσμού (σχολικά γεύματα, κατάλογοι εστιατορίων, κατάλληλοι κοινωνικοί χώροι εστίασης). Με αυτά κατά νου, επιδοκιμάζει τη δημοσίευση της τεχνικής έκθεσης με θέμα τις δημόσιες συμβάσεις για το υγιεινό φαγητό στα σχολεία και συνιστά σε όλες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που καταβάλλουν χρήματα για τρόφιμα και συναφείς υπηρεσίες στα ή για τα σχολεία να χρησιμοποιούν αυτό το υποστηρικτικό έγγραφο, έτσι ώστε να συνεκτιμάται καλύτερα η υγεία και η διατροφή στις προδιαγραφές των δημόσιων συμβάσεων για τα τρόφιμα.
36. συνιστά την πρόωθηση πολιτικών που να αποσκοπούν στην επιβράβευση της περιβαλλοντικής ευθύνης στον παραγωγικό τομέα, με στόχο τόσο τους παραγωγούς όσο και τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των αποβλήτων.
37. προτείνει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη των διατροφικών διαταραχών και των επιβλαβών μορφών κατανάλωσης οινοπνεύματος, καπνού και άλλων εξαρτήσεων με συγκεκριμένες λύσεις, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όχι μόνο με τη βοήθεια της προαγωγής της καινοτόμου και υψηλής ποιότητας έρευνας, της ανταλλαγής στοιχείων και δεδομένων και της αξιολόγησης των ρυθμιστικών μέτρων, αλλά και με την υιοθέτηση πολιτικών ελέγχου και πρόληψης σε δημόσιους χώρους.

⁽⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-4308_en.htm: «Το σχέδιο δράσης θα συνίσταται σε μια σειρά συγκεκριμένων μέτρων όπως η διοργάνωση τακτικών συνεδριάσεων με δημάρχους και άλλες τοπικές αρχές για να αξιολογούνται τα ζητήματα εφαρμογής και να βοηθούνται τα κράτη μέλη στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων. Επίσης, στο σχέδιο χαράσσονται –σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους λοιπούς συναρμοδίους– οι κατάλληλες εφαρμοστικές κατευθυντήριες γραμμές υπόψη των περιφερειακών φορέων, με σκοπό τόσο τη μείωση του περιττού φόρτου και των δικαστικών διαφορών όσο και την παροχή κινήτρων για εθνικές και περιφερειακές επενδύσεις στη βιοποικιλότητα. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα συμμετέχει ενεργά στη συνέχεια της σημερινής συζήτησης προσανατολισμού.»

⁽⁶⁾ «Ενδίαμεση αξιολόγηση του προγράμματος LIFE» (βλ. COR-2016-04126).

⁽⁷⁾ Προς μια νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή — Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση (βλ. COR-2016-02430).

Αθλητισμός, σωματική άσκηση και εκπαίδευση

38. υπενθυμίζει ότι η σωματική άσκηση είναι ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους πρόληψης μη μεταδιδόμενων ασθενειών, καταπολέμησης της παχυσαρκίας και διατήρησης ενός υγιούς τρόπου ζωής. Δεδομένων των ολοένα και περισσότερων στοιχείων που πιστοποιούν ότι η σωματική άσκηση είναι ευθέως ανάλογη με την πνευματική υγεία και τις γνωστικές διεργασίες, καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να καταγράψουν και να ανταλλάσσουν ενθαρρυντικά και διδακτικά παραδείγματα προς μίμηση·

39. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει τον ρόλο των δήμων και των περιφερειών στην εφαρμογή καλύτερων πολιτικών υπέρ της σωματικής δραστηριότητας για τη βελτίωση της υγείας σε κάθε τομέα της ζωής των πολιτών, από το σχολείο έως τον εργασιακό χώρο, τον χώρο αναψυχής και τις μεταφορές· πολιτικών με τις οποίες θα εμπεδώνεται η νοοτροπία περί σωματικής άσκησης και θα δοθεί απάντηση στα πρόσφατα αιτήματα του Συμβουλίου και το Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για ανάληψη δράσης υπέρ του υγιεινού τρόπου ζωής·

40. επαναλαμβάνει την ανάγκη να προαχθούν η εκπαίδευση και η ανάπτυξη ικανοτήτων σε θέματα υγείας στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, δεδομένου ότι έχει αποδειχθεί πόσο αποτελεσματική είναι η εν λόγω εκπαίδευση που παρέχεται στα σχολεία για τον περιορισμό επικίνδυνων τάσεων για την υγεία των νέων·

41. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή –κατά την έγκριση του περιεχομένου της πρώτης έκδοσης όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας (*Health-Enhancing Physical Activity* — HEPA) την οποία υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2016⁽⁸⁾, και την οποία υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή– να θέσει ως στόχο τη μείωση του κόστους της έλλειψης σωματικής άσκησης, το οποίο περίπου ανέρχεται σε περισσότερα από 80 δισ. ευρώ ετησίως στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ⁽⁹⁾, μέσω της περαιτέρω προαγωγής της σωματικής δραστηριότητας για τη βελτίωση της υγείας και με τη βοήθεια των μέσων που είναι διαθέσιμα σε τοπικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο·

42. επικροτεί σαφώς και ενθαρρύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε τοπικό επίπεδο όπως οι εξής: η δημιουργία προϋποθέσεων για την αύξηση των ποδηλατοδρόμων και των πεζοδρόμων για τρέξιμο και περπάτημα, καθώς και για τις αστικές μετακινήσεις που να εγγυώνται επαρκώς την ασφάλεια· η χρήση δημόσιων χώρων πρασίνου διαμορφωμένων ως υπαίθριων γυμναστηρίων· η ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση στο σχολικό πρόγραμμα των ωρών της φυσικής αγωγής «για όλους»· η αξιοποίηση των σχολικών αθλητικών υποδομών και από άλλους πολίτες (πέραν των μαθητών) στις ώρες μη λειτουργίας των σχολείων· υποστηρίζει δε πρωτοβουλίες όπως η ετήσια ανάδειξη μιας ευρωπαϊκής πρωτεύουσας και άλλων ευρωπαϊκών πόλεων αθλητισμού υπό την αιγίδα της ACES Europe (Ένωση Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών και Πόλεων του Αθλητισμού/Association of European Capitals and Cities of Sport)·η «Ευρωπαϊκή εβδομάδα Αθλητισμού», η οποία το 2017 θα τιτλοφορείται «Αθλητισμός και υγεία» («Sport and Health»)· το πρόγραμμα «Erasmus+ Sport» με στόχο την πιο αποτελεσματική προαγωγή της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας (*Health-Enhancing Physical Activity* — HEPA)·

43. αναγνωρίζει τις δραματικές επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης στην ικανότητα των δημόσιων συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης να παρέχουν επαρκείς υπηρεσίες, επίσης υπό το πρίσμα της αυξανόμενης ζήτησης λόγω, μεταξύ άλλων, του γηράσκοντος πληθυσμού. Υπενθυμίζει ότι οι ΤΠΕ μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στη διατήρηση μιας αποδοτικής από άποψη κόστους και, συγχρόνως, υψηλής ποιότητας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθότι παρέχουν σε ανθρώπους κάθε ηλικίας τη δυνατότητα να διαχειρίζονται καλύτερα την υγεία και την ποιότητα ζωής τους, τόσο στις αστικές περιοχές όσο και στις αγροτικές·

Διοίκηση

44. προτείνει να εξετάσει, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συγκεκριμένα μέσα πρόσκλησης των τοπικών και περιφερειακών αρχών να συμμετάσχουν ενεργά σε δίκτυα όπως αυτό των «Έξυπνων πόλεων» (Smart Cities) ή το «Σύμφωνο των Δημάρχων» ή σε δίκτυα πρόληψης και προαγωγής της υγείας που προωθεί η ΠΟΥ (WHO Healthy Cities Network, WHO Healthy Ageing Task Force, WHO Age-Friendly Cities Project, WHO Regions for Health Network, Schools for Health in Europe Network, κλπ.), σε βασικά πεδία εφαρμογής της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους»⁽¹⁰⁾, όπως η βιοποικιλότητα και οι χρήσεις γης, η διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων ή η ατμοσφαιρική ρύπανση·

45. διατυπώνει το αίτημα να υποστηριχθούν περισσότερο οι τοπικές πρωτοβουλίες υπέρ της ενημέρωσης και της συμμετοχής των πολιτών σε προγράμματα πρωτογενούς πρόληψης, με ειδική αναφορά στις ασθένειες που συνδέονται με τον τρόπο ζωής, στις χρόνιες –μεταδιδόμενες και μη– παθήσεις, οι οποίες αποτελούν στις μέρες μας τον κυριότερο κίνδυνο για την υγεία και την ανάπτυξη του ατόμου. Ζητά να δοθεί υποστήριξη στα –επιστημονικά ελεγμένα– δευτερογενή προγράμματα πρόληψης για τους πολίτες μέσω της συμμετοχής διάφορων θεσμικών οργάνων και εκπαιδευτικών φορέων·

⁽⁸⁾ eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/?qid=1483950644221&uri=CELEX:52016DC0768

⁽⁹⁾ Έρευνα του 2015 της Διεθνούς Ένωσης Αθλητισμού και Πολιτισμού (ISCA) και του Κέντρου Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ερευνών (CEBR) υπό τη μορφή έκθεσης με τίτλο: «The state of physical activity in Europe», σ. 37; έργο PASS fr.calameo.com/read/000761585fb41d432c387.

⁽¹⁰⁾ CdR140/2011.

46. προτείνει τη σύμπληξη μιας ισχυρής συμμαχίας κοινοτήτων, περιφερειών, πανεπιστημίων, επιχειρήσεων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ερευνητικών κέντρων, επιχειρήσεων, επαγγελματιών, εθελοντικών οργανώσεων, κοινοτικών οργανώσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό τη μελέτη και την εποπτεία, σε επίπεδο πόλης, των καθοριστικών παραγόντων της δημόσιας υγείας, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια πιο αποτελεσματική και ανταποκρινόμενη πολυεπίπεδη διοίκηση που θα βελτιώσει την πολιτική για την υγεία·

47. τονίζει ότι είναι ευθύνη όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης, αλλά και των ίδιων των πολιτών, να συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση των συνεπειών των μεταδιδόμενων νοσημάτων με την προώθηση και την παροχή κινήτρων υπέρ προγραμμάτων εμβολιασμού, της προφύλαξης και του ορθού τρόπου ζωής, καθώς και με τη μελέτη των πλέον κατάλληλων μορφών αστικού περιβάλλοντος (ιατρικά κέντρα, χώροι εργασίας, αναψυχής, αθλητικές εγκαταστάσεις, εικονικοί χώροι όπως οι ιστότοποι αυτών των αρχών) με στόχο την ενημέρωση των πολιτών και την παροχή των απαραίτητων κινήτρων·

48. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η αξιολόγηση των επιπτώσεων της κυκλικής οικονομίας στην υγεία υπήρξε έως τώρα μάλλον περιορισμένη. Κατά την εφαρμογή και την επεξεργασία της δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κυκλική οικονομία, καθώς και των εθνικών προγραμμάτων προώθησης της κυκλικής οικονομίας, θα πρέπει να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις στην υγεία και να ενισχυθεί ο διάλογος μεταξύ των αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση των αποβλήτων, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της υγείας (π.χ. σχετικά με τη χρήση των αποβλήτων στις χωματοургικές εργασίες ή την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, κλπ.)·

49. προτείνει να ενσωματωθεί η προώθηση της ευημερίας και της υγείας στις τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές. Με τον τρόπο αυτό θα συνεκτιμάται καλύτερα κατά τη λήψη αποφάσεων στους διάφορους τομείς. Η εφαρμογή θα μπορούσε να παρακολουθείται με ηλεκτρονικές εκθέσεις ευημερίας με δείκτες που θα έχουν καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ 2016-2017»

(2017/C 306/09)

Εισηγητής:	ο κ. Rait Pihelgas (ΕΕ/ALDE), δήμαρχος Ambla
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Ανακοίνωση του 2016 για την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ
	COM(2016) 715 final
	Στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ 2016-2017

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. δηλώνει ότι η στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ και η προσχώρηση νέων μελών στην ΕΕ αποτελούν εγγύηση για την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ και την επιτυχία της Ευρώπης στο σύνολό της και τονίζει ότι η διεύρυνση αποτελεί το ισχυρότερο εργαλείο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ·
2. σημειώνει ότι η προσέγγιση της σημερινής Ευρωπαϊκής Επιτροπής — παρόλο που κατά τη διάρκεια της θητείας της (2014-2019) δεν θα υπάρξει νέα διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εν εξελίξει διαδικασία διεύρυνσης θα συνεχιστεί — έχει πλέον φτάσει σε ένα σημείο όπου οι συζητήσεις διεύρυνσης με την Τουρκία έχουν παγώσει για διάφορους πολιτικούς λόγους. Ταυτόχρονα, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που περιβάλλονται από κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αρχίσει να συμμετέχουν άμεσα στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθότι, εκτός από τη διαδικασία διεύρυνσης, συμμετέχουν εξίσου ενεργά στη μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ (η διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων) και στους συναφείς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ασφάλειας·
3. επισημαίνει ότι οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που φιλοδοξούν να ενταχθούν στην ΕΕ έχουν υιοθετήσει μια εποικοδομητική προσέγγιση για τη διαχείριση των προκλήσεων (στις οποίες περιλαμβάνονται έντονες απόπειρες από το εξωτερικό να ανακοπεί η ευρωπαϊκή πορεία) σε συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και χαιρετίζει την ετοιμότητά τους να αποτελέσουν μέρος της λύσης στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στους τομείς της μετανάστευσης και της ασφάλειας·
4. τονίζει ότι οι νέες σχέσεις συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων απαιτούν μια πιο υπεύθυνη προσέγγιση, ούτως ώστε να εκπληρωθούν οι δεσμεύσεις και οι προϋποθέσεις για τη διεύρυνση της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να ακολουθούν αντικειμενική αξιολόγηση της ετοιμότητας και της προόδου των υποψηφίων χωρών προς την επίτευξη των πολιτικών και οικονομικών κριτηρίων και ότι οι προϋποθέσεις δεν πρέπει να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προκειμένου να ανταποκριθούν στις ευαισθησίες της μίας ή της άλλης διαπραγματευτικής πλευράς·
5. θεωρεί ζωτικής σημασίας τα αποτελέσματα και η πρόοδος που επιτεύχθηκαν από τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο της διαδικασίας διεύρυνσης να προβληθούν στο κοινό ως επιβεβαίωση του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ανοικτή σε όλους εκείνους που επιθυμούν να επιτύχουν τους ίδιους στόχους και να μοιραστούν τις ίδιες αξίες·
6. επικροτεί την αναφορά της Επιτροπής στον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών· επισημαίνει, ωστόσο, ότι οι μελλοντικές ανακοινώσεις και εκθέσεις πρέπει να επικεντρώνονται περισσότερο και λεπτομερέστερα στην τοπική και την περιφερειακή διακυβέρνηση, ακόμη και όταν δεν προβλέπεται ξεχωριστό κεφάλαιο για το κεκτημένο ούτε κάποιο θεσμοθετημένο ενωσιακό πρότυπο για την αποκέντρωση και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·
7. επισημαίνει ότι, υπό το φως των νέων παγκόσμιων προκλήσεων και των μειζόνων μεταβολών που συντελούνται στο διεθνές πλαίσιο, ιδίως στην άμεση γειτονία των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, απαιτείται μια συνεχής, δημόσια συζήτηση σχετικά με τη διεύρυνση της ΕΕ (μέσα από συνεδριάσεις, διασκέψεις κ.λπ.) σε περιφερειακό και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών αυτών θα παραμείνει στην ημερήσια διάταξη·

8. φρονεί ότι, όπως και στην περίπτωση των αποφάσεων της Επιτροπής με άμεση ενωσιακή διάσταση, στις συζητήσεις και τις αποφάσεις σχετικά με τη στρατηγική για τη διεύρυνση θα πρέπει να υπογραμμίζεται ρητά η προοπτική των νέων, προκειμένου να μεταδοθεί στις νέες γενεές το μήνυμα ότι η σημερινή και η μελλοντική μας «κατοικία» — η Ευρωπαϊκή Ένωση — εξασφαλίζει σε όλους τους νέους ευκαιρίες για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την απασχόληση.

9. επικροτεί την απόφαση που ελήφθη κατά τη σύνοδο κορυφής του Παρισιού (4 Ιουλίου 2016) σχετικά με τη σύσταση ενός περιφερειακού οργανισμού για τη συνεργασία των νέων και την έναρξη της λειτουργίας του και καλεί τις οργανώσεις νέων από τα νέα και επιτυχημένα κράτη μέλη να συμμετέχουν ενεργά σε αυτές τις δράσεις.

10. υποστηρίζει σθεναρά τη θέσπιση ετήσιων προγραμμάτων οικονομικών μεταρρυθμίσεων και συνιστά, με βάση τις αποκτηθείσες εμπειρίες στην εν λόγω διαδικασία, να προωθηθεί η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς και των πολιτών, στην κατάρτιση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και έργων, καθότι, σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, γίνεται απτά αισθητός ο τρόπος εφαρμογής και υλοποίησής τους.

11. υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές κατά τη διαδικασία διεύρυνσης ως συνόλου, για την οποία μπορεί να εξασφαλιστεί ευρεία δημόσια στήριξη εάν οι πολίτες ενημερώνονται σχετικά με τα οφέλη της διεύρυνσης.

Κράτος δικαίου και θεμελιώδη δικαιώματα

12. υπογραμμίζει ότι το κράτος δικαίου, τα ουσιαστικά θεμελιώδη δικαιώματα και μια ειλικρινής και διαφανής πολιτική συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για τη διεύρυνση. Αναμένει από τις υποψήφιες χώρες και από τις δυνάμει υποψήφιες χώρες να καταβάλλουν καθοριστικές προσπάθειες για την εκπλήρωση αυτών των στόχων.

13. επικροτεί την εστίαση της στρατηγικής διεύρυνσης στην αρχή «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» — αυτό συνεπάγεται ότι σε όλες τις υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες θα πρέπει να επιτευχθεί ταχύτερη πρόοδος σε ό,τι αφορά την οικοδόμηση του κράτους δικαίου και του δικαστικού συστήματος, την εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ελευθερίας και της ασφάλειας, καθώς και την εδραίωση της προστασίας των μειονοτήτων και της ισότητας των δύο φύλων. Υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης (ΣτΕ), τόσο στο εσωτερικό του όσο και με το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, το κράτος δικαίου και την τοπική δημοκρατία.

14. επικροτεί την επικέντρωση των στόχων στην ελευθερία της έκφρασης, τονίζει, ωστόσο, ότι αυτή πρέπει να συνοδεύεται από ένα ενισχυμένο γενικότερο πολιτικό πνεύμα, δεδομένου του γεγονότος ότι η παραδειγματική συμπεριφορά των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής, κυρίως σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, συνιστά την καλύτερη εγγύηση για την επίτευξη προόδου στον συγκεκριμένο τομέα (απουσία συγκρούσεων και προκλητικών στάσεων απέναντι στις γειτονικές χώρες, αποφυγή αρνητικών παρατηρήσεων, ευαισθησία ως προς τις ανάγκες των ευάλωτων και μειονεκτουσών ομάδων, συνεκτίμηση της κατάστασης των μειονοτήτων, κ.λπ.).

15. θεωρεί ότι η ελευθερία του τύπου είναι ουσιώδης για τη διασφάλιση της πολυφωνίας μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μέσων ενημέρωσης συνιστά σοβαρό πρόβλημα. Πράγματι, εάν το εν λόγω καθεστώς δεν διασφαλίζει το δικαίωμα των πολιτών σε ανεξάρτητη πληροφόρηση, θα μπορούσε να δυσχεράνει την καθιέρωση μιας πολιτικά ουδέτερης και διαφανούς διακυβέρνησης, καθώς και τις προσπάθειες να προαχθεί η δημοκρατία.

16. καλωσορίζει τη σύσταση Γραφείου καταπολέμησης της διαφθοράς στο Μαυροβούνιο ως παράδειγμα για όλες τις χώρες της περιοχής και αναδεικνύει τη σημασία της καταπολέμησης της διαφθοράς στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής οργάνωσης.

17. υπογραμμίζει ότι ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, ο εξτρεμισμός, η ριζοσπαστικοποίηση και η τρομοκρατία πρέπει να καταπολεμηθούν, διότι θέτουν υπό αμφισβήτηση τις αξίες και τα δικαιώματα όλων των ανθρώπων. Οι δράσεις πρόληψης μεταξύ των νέων είναι καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να ενισχυθεί η αντίληψή τους ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να προσφέρουν στους νέους ανθρώπους έναν πιο ασφαλή κόσμο με καλές προοπτικές εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Οικονομική ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

18. επικροτεί τη στήριξη και τους πόρους που χορηγούνται στις υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, θεωρεί, εντούτοις, ότι αυτή η συνδρομή πρέπει να είναι αναλογική και θα πρέπει να χρησιμοποιείται και να την διαχειρίζονται με αποδοτικό και διαφανή τρόπο.

19. επιδοκιμάζει την προτεραιότητα που αποδίδεται στο θεματολόγιο διασυνδεσιμότητας και στις περιφερειακές πρωτοβουλίες (Διαδικασία Βερολίνου), οι οποίες θα πρέπει να είναι πιο περιεκτικές. Υπογραμμίζει την ανάγκη να προωθηθεί η συμμετοχή των τοπικών, των περιφερειακών, καθώς και των εθνικών αρχών στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες. Ζητεί να αξιοποιηθούν οι εμπειρίες από τα νέα κράτη μέλη και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή εμπειρογνομόνων της ΕΕ, ιδίως από αυτές τις χώρες στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των επενδυτικών σχεδίων (στους τομείς: μεταφορές, ενέργεια, ψηφιακές τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, νεολαία και σε άλλους τομείς που συνδέονται με την ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών).

20. υποστηρίζει τις εθνικές επιτροπές επενδύσεων από τις δικαιούχους χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στις προσπάθειες που καταβάλλουν για τη δημιουργία ενός ενιαίου θεματολογίου έργων και απευθύνει έκκληση για καλύτερο συντονισμό των διαρθρωτικών μέσων και πιστεύει ότι αυτό αποτελεί μια δυνατότητα να δρομολογηθούν τα έργα ψηφιακής ανάπτυξης στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

Περιφερειακή συνεργασία μεταξύ των χωρών διέυρυνσης

21. επικροτεί και στηρίζει όλες τις θετικές εξελίξεις στις αμοιβαίες σχέσεις των υποψήφιων και των δυνάμει υποψήφιων χωρών, ιδίως τη συμφιλίωση και την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης. Ζητεί, ωστόσο, την επίτευξη απτής προόδου για την επίλυση εκκρεμών θεμάτων και την επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων, τηρώντας την αρχή των σχέσεων καλής γειτονίας. Προτρέπει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να προβάλλουν αποτελεσματικότερα στο ευρύ κοινό την πρόδοό τους και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν στην εν λόγω διαδικασία και χαιρετίζει τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών.

22. εφιστά την προσοχή στο δυναμικό των τοπικών και των διακρατικών μορφών συλλογικής δράσης, όπως η εκστρατεία με τίτλο «Let's do it together!» (Ας το πράξουμε λοιπόν όλοι μαζί!) για τη διατήρηση ενός καθαρού περιβάλλοντος.

23. καλεί τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες να αξιοποιήσουν τα υφιστάμενα προγράμματα εταιρικής σχέσης και το πρόγραμμα TAIEΧ, να διερευνήσουν νέες μορφές συνεργασίας και να δρομολογήσουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες.

24. επικροτεί τα θετικά αποτελέσματα των πρόσφατων συνεδριάσεων των μικτών συμβουλευτικών επιτροπών (ΜΣΕ) και των ομάδων εργασίας (ΟΕ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με αυτές τις χώρες. Επαινεί την δεύτερη «Ημέρα διέυρυνσης» (1-2 Ιουνίου 2016) και συνιστά τη διοργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων σε τακτική βάση.

25. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διοργάνωση διασκέψεων με τίτλο «Speak Up!», καθώς και την εκστρατεία για τη διοργάνωση ημερών για τα μέσα ενημέρωσης στην περιοχή. Οι εκδηλώσεις αυτές αποτελούν μια ευκαιρία ανάπτυξης των μέσων ενημέρωσης — συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης — τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, συγκριτικής παρουσίασης της προόδου που έχει επιτευχθεί σε καθμία από τις υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο της διαδικασίας διέυρυνσης, καθώς και βέλτιστης αξιοποίησης των αποτελεσμάτων που έχουν επιτύχει οι γειτονικές τους χώρες.

26. θεωρεί ότι η συμμετοχή ολόκληρης της περιοχής στην ίδια, ενιαία διαδικασία θα προσδώσει μια ιδιαίτερη δυναμική και στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων και οι πολίτες μπορούν να πιστούν ότι η επιτυχία μιας χώρας συνιστά επιτυχία όλων των χωρών. Μέχρι σήμερα, η παράμετρος αυτή έχει ενεργοποιήσει το ενδιαφέρον για τις γειτονικές χώρες και τη συνεργασία μαζί τους και έχει συμβάλει στην προώθηση ενός υγιούς ανταγωνισμού και μιας αμοιβαίας συνδρομής.

Μετανάστευση

27. επαινεί την αποφασιστική δράση της Επιτροπής στα ζητήματα μετανάστευσης και στις αποφάσεις που ελήφθησαν το 2015 και το 2016, δεδομένου του γεγονότος ότι η τρέχουσα κατάσταση των προσφύγων και των οικονομικών μεταναστών επηρεάζει ολόκληρη την περιοχή, ιδίως τις διαδρομές μέσω των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, οι οποίες αναπτύχθηκαν ταχέως. Χωρίς κοινές προσπάθειες, αλληλεγγύη και κοινή ανάληψη ευθυνών δεν μπορούν να εξευρεθούν λύσεις.

28. χαιρετίζει σθεναρά την πρωτοβουλία της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (δεύτερη δέσμη μέτρων, 13 Ιουλίου 2016), στην οποία προβλέπονται λεπτομερείς λύσεις (ασφαλής τρίτη χώρα, πρώτη χώρα ασύλου, ασφαλής χώρα προέλευσης) για όλες τις πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται από τη μεταναστευτική κρίση και, μεταξύ άλλων, εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους που ζητούν άσυλο, καθώς και ένα σύστημα νομικής συνδρομής για τους αιτούντες άσυλο.

29. επικροτεί τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη και ιδιαίτερα οι υποψήφιες χώρες προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κρίση και να παράσχουν πόρους. Επισημαίνει ότι υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω στήριξη εκ μέρους της ΕΕ και περαιτέρω επενδύσεις σε συνδυασμό με την υποδοχή και την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές απασχόλησης σε αυτές.

30. εκφράζει τις ευχαριστίες της σε όλους τους δήμους κατά μήκος της μεταναστευτικής οδού για την πολύτιμη βοήθεια και τη συνεργασία που προσέφεραν μέχρι σήμερα και τους ενθαρρύνει να συγκεντρώσουν και να μεταδώσουν τις εμπειρίες τους, καθώς και να προβάλλουν τις βέλτιστες πρακτικές και τις γνώσεις τους, οι οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε περίπτωση απρόσμενης άφιξης ατόμων που χρήζουν βοήθειας. Προτρέπει τις τοπικές αρχές να υποστηρίζουν τις προσπάθειες καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων. Συγχρόνως, υπογραμμίζει ότι οι ικανότητες των τοπικών κοινοτήτων είναι περιορισμένες και ότι πρέπει να εξασφαλιστεί πρόσθετη στήριξη·

31. επιβεβαιώνει ότι — λαμβανομένων υπόψη των προτεραιοτήτων και των μέτρων που καθορίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2015 — εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη να ληφθούν προληπτικά μέτρα και οι προσπάθειες να εστιαστούν πρωτίστως στους πρόσφυγες που έχουν θεμιτή ανάγκη διεθνούς προστασίας·

32. αναμένει επίσης ότι η ΕΕ θα εντατικοποιήσει την ενεργό συμμετοχή της σε πρωτοβουλίες και σε δράσεις πολιτικής, οι οποίες επικεντρώνονται στις χώρες προέλευσης των μεταναστών και επιδιώκουν να ανακόψουν τη ροή των μεταναστών που είναι αναγκασμένοι να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και των οικονομικών μεταναστών προς την Ευρώπη. Ταυτοχρόνως, οι ειρηνευτικές διαδικασίες στις εμπόλεμες ζώνες πρέπει να στηριχθούν αποτελεσματικότερα μέσω διπλωματικών πρωτοβουλιών·

Τουρκία

33. λαμβάνει υπό σημείωση την έκβαση του δημοψηφίσματος της 16ης Απριλίου σχετικά με τις αλλαγές στο σύνταγμα της Τουρκίας και τα συμπεράσματα της διεθνούς αποστολής παρακολούθησης του δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τα οποία οι δύο πλευρές της εκστρατείας δεν είχαν ίσες ευκαιρίες και οι ψηφοφόροι δεν έλαβαν αντικειμενική πληροφόρηση·

34. υπενθυμίζει την καθιερωμένη διεθνή πρακτική σε τοπικό επίπεδο όπου οι διαφωνίες σχετικά με την καταμέτρηση ψήφων μπορούν να επιλυθούν μέσω μερικής επανακαταμέτρησης, και συνιστά αυτού του είδους τις ενέργειες, όταν κρίνεται σκόπιμο και χρήσιμο·

35. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία εγείρουν αμφιβολίες σχετικά με την πλήρη δέσμευση της τουρκικής κυβέρνησης στο σύνολο των αξιών και των αρχών στις οποίες βασίζεται η ΕΕ, και ιδίως στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και σημειώνει ότι η συνέχιση της ενταξιακής διαδικασίας βρίσκεται, επομένως, υπό αμφισβήτηση·

36. καλεί την τουρκική κυβέρνηση να απορρίψει κατά τρόπο σαφή και απερίφραστο τη θανατική ποινή, να διαβεβαιώσει και να αποδείξει με τεκμήρια ότι σέβεται πλήρως το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα των μελών της τουρκικής αντιπολίτευσης, καθώς και την ελευθερία και την ανεξαρτησία των τουρκικών και των διεθνών μέσων ενημέρωσης·

37. καλεί τις τουρκικές εθνικές αρχές να μεριμνήσουν ώστε η εφαρμογή κάθε μελλοντικής συνταγματικής αναθεώρησης δεν θα υπονομεύει την αρχή της επικουρικότητας, ούτε την αυτονομία ή τις ικανότητες των τουρκικών τοπικών αρχών·

38. εκτιμώντας το επίσημο καθεστώς της Τουρκίας ως υποψήφιας για ένταξη στην ΕΕ, υπενθυμίζει το μεγάλο αριθμό εκκλήσεων και ενθάρρυνσης προς την τουρκική κυβέρνηση όσον αφορά τη σύσταση Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής (ΜΣΕ) με την Επιτροπή των Περιφερειών, στην οποία αιρετοί εκπρόσωποι των τοπικών και των περιφερειακών αρχών από τις δύο πλευρές συναντώνται τακτικά και διατηρούν μόνιμο διάλογο· πιστεύει ότι, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης διαδικασίας προσχώρησης, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της Τουρκίας και της ΕΕ μπορούν να επωφεληθούν σημαντικά από μια επίσημη σχέση μέσω μιας ΜΣΕ·

39. υπενθυμίζει τη δυσχερή θέση των σχεδόν τριών εκατομμυρίων Σύριων προσφύγων που βρίσκονται επί του παρόντος στην Τουρκία και εκφράζει την αναγνώριση και την αλληλεγγύη της στους πολίτες και τους δημάρχους, ιδίως κατά μήκος των τουρκικών συνόρων με τη Συρία, οι οποίοι αναγκάζονται να εφευρίσκουν πρακτικές λύσεις για να υποδεχθούν εξαιρετικά μεγάλο αριθμό προσφύγων, μερικές φορές αντίστοιχο με τον πληθυσμό του εκάστοτε δήμου. Επισημαίνει ότι για κάθε δήμο, τέτοιες προκλήσεις έχουν τεράστιο αντίκτυπο στις διάφορες υπηρεσίες, όπως στη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, τα σχολεία, τις υπηρεσίες υγείας, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις, καθώς και στις τοπικές υποδομές, και τονίζει ότι η κατάσταση αυτή δεν είναι βιώσιμη·

40. σημειώνει τις καταγγελίες της τουρκικής κυβέρνησης ότι η ΕΕ δεν έχει εκπληρώσει τις δικές της δεσμεύσεις που απορρέουν από τη συμφωνία του 2016 για τη διαχείριση των ροών μεταναστών και προσφύγων που ταξιδεύουν προς την Ευρώπη μέσω Τουρκίας, ενώ σημειώνει επίσης ότι πολλές επαρχίες και δήμοι έπρεπε να παρέχουν βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες χωρίς τη χρηματοδοτική συνδρομή της ΕΕ. Ωστόσο, η ΕτΠ επισημαίνει ότι η ΕΕ έχει παράσχει πολύ σημαντική χρηματοδοτική βοήθεια, μέσω συνεργαζόμενων ανθρωπιστικών οργανώσεων, για τους Σύριους πρόσφυγες που βρίσκονται στην Τουρκία και ότι οι πόροι εκταμιεύονται με βάση τις πραγματικές ανάγκες και την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που έχουν τεθεί. Λαμβάνει υπό σημείωση τις προκλήσεις ένταξης που αντιμετωπίζει το τοπικό επίπεδο και υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η εκπαίδευση για την απόκτηση δεξιοτήτων στη διευκόλυνση της ένταξης·

41. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι ελπιδοφόρες συνομιλίες για την Κύπρο φαίνεται να έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο και πιστεύει ότι η επιτυχής ολοκλήρωση αυτών των συνομιλιών θα συμβάλει σημαντικά στην ανάκτηση μέρους της εμπιστοσύνης μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ·

42. πιστεύει ακράδαντα ότι μια αποτελεσματική σχέση συνεργασίας μεταξύ τοπικών και των περιφερειακών αρχών και από τις δύο πλευρές μπορεί επίσης να συμβάλει -μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών για πρακτικά θέματα- στην ανάκτηση μέρους της εμπιστοσύνης μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ·

43. επιβεβαιώνει την πρόθεσή της να συνεχίσει να αναπτύσσει διάλογο με τους Τούρκους δημάρχους στο εσωτερικό των αρμοδίων οργάνων της ΕτΠ με σκοπό την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την υπεράσπιση της επικουρικότητας·

44. καταδικάζει την απόπειρα πραξικοπήματος και την απώλεια ζωών και εκφράζει την αλληλεγγύη της στους δημοκρατικούς θεσμούς· ωστόσο, ανησυχεί για την ευρεία κλίμακα των μέτρων που ελήφθησαν μετά την απόπειρα πραξικοπήματος, όπως εκτεταμένες απολύσεις, συλλήψεις και κρατήσεις, ιδίως κρατήσεις και παύση καθηκόντων των εκλεγμένων δημάρχων και αντικατάστασή τους από μη εκλεγμένους «δημάρχους διορισμένους από τις κεντρικές αρχές», γεγονός που αποδυναμώνει την πλουραλιστική δημοκρατία σε τοπικό επίπεδο·

45. αναμένει ότι η Τουρκία -ιδίως ως υποψήφια προς ένταξη χώρα-, θα σεβαστεί τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα δημοκρατίας, το κράτος δικαίου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες· είναι ιδιαίτερα προβληματισμένη για τη συνεχιζόμενη οπισθοδρόμηση όσον αφορά τόσο την ανεξαρτησία και τη λειτουργία της δικαιοσύνης όσο και την ελευθερία της έκφρασης· ανησυχεί για τους περιορισμούς και τα μέτρα κατά δημοσιογράφων, ακαδημαϊκών, και προασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και για τις συχνές και δυσανάλογες απαγορεύσεις λειτουργίας μέσω ενήμερωσης και κοινωνικής δικτύωσης·

46. ζητεί να υπάρξει πλήρης και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή του «Πρόσθετου πρωτοκόλλου της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Τουρκίας» απέναντι στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Δημοκρατίας της Κύπρου· καλεί την Τουρκία να δεσμευθεί απεριφραστα όσον αφορά την τήρηση σχέσεων καλής γειτονίας με όλους τους γείτονές της και την ειρηνική επίλυση διαφορών σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών· στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει σοβαρές ανησυχίες και καλεί την Τουρκία να αποφυγή κάθε είδους απειλή ή ενέργεια κατά κράτους μέλους· τονίζει την ανάγκη σεβασμού του δικαιώματος όλων των κρατών μελών να συνάπτουν διμερείς συμφωνίες και να ερευνούν και να αξιοποιούν τους φυσικούς τους πόρους, σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο, περιλαμβανομένης της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας· τονίζει επίσης την ανάγκη σεβασμού της εθνικής κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων των κρατών μελών επί των ΑΟΖ, των χωρικών υδάτων και του εναέριου χώρου τους·

47. καλεί την Τουρκία να αρχίσει να αποσύρει τις δυνάμεις της από την Κύπρο και να μεταβιβάσει την περικλειστή περιοχή της Αμμοχώστου στη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με το ψήφισμα 550 (1984) του ΣΑΗΕ· υπογραμμίζει ότι τέτοια μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης αποτελούν ευκαιρία για την οικονομική, κοινωνική και περιφερειακή ανάπτυξη και των δύο κοινοτήτων· σημειώνει ότι ο διάλογος εντός της κοινωνίας των πολιτών στις τοπικές κοινότητες μπορεί να ενισχύσει τη συμφωνία·

Μαυροβούνιο

48. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο έχει δεσμευτεί να καταβάλλει προσπάθειες για την προσχώρησή του στην ΕΕ, έχει επιτύχει πρόοδο προς αυτήν την κατεύθυνση και έχει υπογράψει το πρωτόκολλο προσχώρησης στο ΝΑΤΟ από το 2017 και μετά· επικροτεί επίσης την υπογραφή συνοριακών συμφωνιών με την Βοσνία και Ερζεγοβίνη και με το Κοσσυφοπέδιο·

49. επαινεί το υψηλό επίπεδο δραστηριότητας των ψηφοφόρων και των πολιτικών κομμάτων στις κοινοβουλευτικές εκλογές του Οκτωβρίου 2016· Η επιτυχημένη διεξαγωγή των εκλογών υπό δυσχερείς συνθήκες οφείλεται στη συνεπή εδραίωση του κράτους δικαίου και η έκβασή τους επιβεβαιώνει τις ισχύουσες εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές·

50. υπογραμμίζει ότι είναι πλέον σημαντικό να εδραιωθούν σταθερά το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε τοπικό επίπεδο· Αναμένει ότι η σύσταση μιας Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Διαφθοράς θα εξασφαλίσει νέα δυναμική στην εφαρμογή των τοπικών σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς και ότι θα δημιουργηθεί ένα νέο σύστημα αποτελεσματικής παρακολούθησης·

51. χαιρετίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωση των προσόντων των υπαλλήλων της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά τονίζει την ανάγκη περαιτέρω προόδου (π.χ. κατάρτιση και πιο διαφανείς διαδικασίες προσλήψεων με βάση την αρχή της αξιοκρατίας)· επικροτεί τις τροποποιήσεις του νόμου για τη χρηματοδότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης και ενθαρρύνει την ανάληψη περαιτέρω προσπαθειών για να καταστεί η τοπική αυτοδιοίκηση οικονομικά αυτόνομη·

Σερβία

52. σημειώνει ότι, το 2016, η Σερβία όχι μόνο διοργάνωσε τοπικές και περιφερειακές εκλογές, αλλά διεξήχθησαν και πρόωρες κοινοβουλευτικές εκλογές, οι οποίες επιβεβαίωσαν την αυξανόμενη πολιτική πολυμορφία που επικρατεί στην κοινωνία, καθώς και την απαιτούμενη στήριξη της πλειοψηφίας που πρέπει να διαθέτει το κυβερνών κόμμα, το οποίο, ως νικητής των εκλογών εξακολουθεί να θεωρεί την προσχώρηση στην ΕΕ ύψιστη προτεραιότητα εν μέσω μιας περίπλοκης κατάστασης στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής·

53. ενθαρρύνει τη Σερβία να προωθήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την προσχώρηση και να αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή στο νομικό σύστημα και στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Χαιρετίζει την εκπόνηση συγκεκριμένου σχεδίου δράσης για την εφαρμογή των μεμονωμένων κεφαλαίων καθώς και το γεγονός ότι η Σερβία αποτελεί την πρώτη υποψήφια χώρα που εισήγαγε τον δείκτη ισότητας των φύλων που ισχύει στην ΕΕ, παράμετρος η οποία εκτιμάται ιδιαίτερα·

54. εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε ό,τι αφορά το σχέδιο δράσης της κυβέρνησης για τις εθνικές μειονότητες. Επιδιοκίμαζε επίσης το γεγονός ότι, στις επίσημες δημόσιες δηλώσεις τους, τα ανώτατα κυβερνητικά στελέχη εξέφρασαν εκτεταμένη ανοχή απέναντι στις εθνοτικές και τις λοιπές μειονότητες·

55. επικροτεί την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ Σερβίας και Κροατίας καθώς και του διαλόγου Βελιγραδίου-Πρίστινας (άνοιγμα της γέφυρας της Μίτρονίτσα), η οποία αποφέρει απτά αποτελέσματα για τον σερβικό λαό. Ζητεί να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος σε ό,τι αφορά την υλοποίηση των δεσμεύσεων και την εφαρμογή των συμφωνιών, προκειμένου να ενισχυθούν η συνεργασία και η εμπιστοσύνη. Καλεί τις διοικητικές αρχές και τους διαμορφωτές της κοινής γνώμης να συμβάλλουν ενεργά στην εξομάλυνση των σχέσεων·

56. χαιρετίζει τη στρατηγική για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τη στρατηγική για την κατάρτιση στην τοπική αυτοδιοίκηση. Αξιολογεί θετικά το έργο της Εθνικής Σύμβασης Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και τις διαβουλεύσεις που διεξάγονται σε τοπικό επίπεδο·

Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ)

57. υπενθυμίζει ότι η χώρα αυτή ήταν η πρώτη που υπέγραψε Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) και, υπό το πρίσμα αυτό, εκφράζει την ανησυχία της για το αδιέξοδο στην ενταξιακή διαδικασία και την υλοποίηση των δεσμεύσεων καθώς και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων. Η ΕτΠ εκφράζει την ανησυχία της για την παρατεταμένη πολιτική κρίση στην ΠΓΔΜ και ζητεί από την εν λόγω χώρα να επιδείξει ανανεωμένη πολιτική βούληση για προσχώρηση στην ΕΕ, με τήρηση των δεσμεύσεών της·

58. σημειώνει ότι, βάσει της πολιτικής συμφωνίας που επιτεύχθηκε την περίοδο Ιουνίου-Ιουλίου 2015 χάρη στη διεθνή διαμεσολάβηση και των νέων συμφωνιών που συνήφθησαν τον Ιούλιο-Αύγουστο 2016, τον Δεκέμβριο του 2016 διενεργήθηκαν πρόωρες κοινοβουλευτικές εκλογές (με επαναληπτικές εκλογές σε δύο περιφέρειες, οι οποίες ήταν ένα θετικό βήμα για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης). Εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί η πολιτική που εφαρμοζόταν μέχρι σήμερα, ιδίως η συμφωνία για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων επείγουσας προτεραιότητας. Η ΠΓΔΜ θα πρέπει να εφαρμόσει πλήρως την πολιτική συμφωνία Ιουνίου-Ιουλίου 2015 και να λάβει άμεσα και απτά μέτρα για την προώθηση και για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων επείγουσας προτεραιότητας·

59. τονίζει ότι η απόφαση σχετικά με το κατά πόσο η ΠΓΔΜ θα προσκληθεί να ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις προκειμένου να ολοκληρωθεί η πρόοδος που έχει επιτύχει μέχρι σήμερα εξαρτάται από την εκπλήρωση των κριτηρίων που έχει θέσει η ΕΕ, σύμφωνα με τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ του Δεκεμβρίου 2015 και τα Συμπεράσματα της Σλοβακικής Προεδρίας στο ΣΓΥ [Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων] (13/12/16)

60. λαμβάνει υπό σημείωση τις προσπάθειες που κατέβαλε μέχρι σήμερα η χώρα προκειμένου να αντιμετωπίσει την μεταναστευτική κρίση και υπογραμμίζει ότι όλα τα συναφή προβλήματα θα πρέπει να επιλυθούν σε συνεργασία με την ΕΕ και άλλες διεθνείς οργανώσεις. Τονίζει με έμφαση ότι παραμένει ουσιώδους σημασίας η διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας, συμπεριλαμβανομένης της εξεύρεσης αμοιβαία αποδεκτής λύσης στο θέμα του ονόματος, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ·

Αλβανία

61. σημειώνει με θετικό τρόπο τη σχετική πρόοδο που έχει σημειώσει η Αλβανία όσον αφορά τις βασικές προτεραιότητες από πλευράς μεταρρυθμίσεων. Ωστόσο, η Αλβανία θα πρέπει να προωθήσει περαιτέρω την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς που σχετίζονται με τις πέντε κείμενες προτεραιότητες, κατά τρόπο βιώσιμο, συνολικό και συμπεριληπτικό, με έμφαση στον τομέα του κράτους δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων. Οι μεταρρυθμίσεις όσον αφορά το δικαστικό σύστημα, οι οποίες υιοθετήθηκαν ομόφωνα στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου στις 22 Ιουλίου 2016 είναι ιδιαίτερα σημαντικές στο πλαίσιο αυτό, καθότι παρέχουν νέες ευκαιρίες για ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων της πολιτικής μη διακρίσεων, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και της εφαρμογής των περιουσιακών δικαιωμάτων, σε όλη την αλβανική επικράτεια), για αποσαφήνιση των ιδιοκτησιακών σχέσεων, βελτίωση του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος και καταπολέμηση της σκιάδους οικονομίας. Επικροτεί επίσης τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς και προτρέπει να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος στα μέτρα πολιτικής και στα νομοθετικά μέτρα και τη δέουσα εφαρμογή τους, καθώς και στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, περιλαμβανομένων της παραγωγής και διακίνησης ναρκωτικών, ιδίως της κάνναβης και υπογραμμίζει την σπουδαιότητα για την Αλβανία να επιτύχει απτά και διατηρήσιμα αποτελέσματα στους τομείς αυτούς·

62. παρατηρεί ότι η πρόοδος που σημειώσει η Αλβανία στην ενταξιακή διαδικασία διευκολύνθηκε και από την προσχώρησή της στο ΝΑΤΟ, τον Μάιο του 2009, γεγονός το οποίο επηρέασε θετικά τη διαδικασία εσωτερικών μεταρρυθμίσεων και τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ Αλβανίας και Ελλάδας·

63. σημειώνει το γεγονός ότι οι τοπικές εκλογές, οι οποίες διεξήχθησαν το 2015 μετά την ολοκλήρωση της διοικητικής μεταρρύθμισης, πραγματοποιήθηκαν χωρίς σοβαρά προβλήματα, αλλά απευθύνει έκκληση για μεγαλύτερη αμεροληψία και περισσότερο επαγγελματισμό· χαιρετίζει, επιπλέον, την ειδική επιτροπή που συνέστησε το Κοινοβούλιο σχετικά με την εκλογική μεταρρύθμιση. Υπογραμμίζει τις σχετικές συστάσεις του ΟΑΣΕ-ΓΔΘΔΑ, καθώς και τις συστάσεις που διατύπωσε η αποστολή παρακολούθησης εκλογών του Κογκρέσου του Συμβουλίου της Ευρώπης και της ΕτΠ ζητώντας την αποπολιτικοποίηση της δημόσιας διοίκησης και τη διασφάλιση της αμεροληψίας. Υπό το πνεύμα αυτό, αναμένουμε οι ανωτέρω συστάσεις να εφαρμοσθούν στις προσεχείς κοινοβουλευτικές εκλογές οι οποίες θα πρέπει να είναι ελεύθερες, δίκαιες και αξιόπιστες και να διεξαχθούν σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα·

64. τάσσεται υπέρ μιας ευρέως ενωτικής μεταρρυθμιστικής διαδικασίας και στο μέλλον, με τη συμμετοχή όλων των πολιτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων και των μειονοτήτων και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της αντιπολίτευσης και των συναφών ενδιαφερόμενων φορέων, και αναδεικνύει το έργο του Εθνικού Συμβουλίου για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, διότι αποτελεί θετικό παράδειγμα προς αυτήν την κατεύθυνση·

65. χαιρετίζει, επίσης, το γεγονός ότι τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου της κοινωνίας των πολιτών εξελέγησαν και το συμβούλιο έχει ήδη αναλάβει τα καθήκοντά του από το Συμβούλιο·

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

66. επικροτεί το γεγονός ότι η εν λόγω χώρα έχει επανέλθει σε τροχιά ένταξης και η ευρωπαϊκή προοπτική αποτελεί ισχυρό κίνητρο για αυτήν· ενθαρρύνει την περαιτέρω υλοποίηση των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων, δεδομένου ότι η έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) καταδεικνύει ότι οι δεσμεύσεις μπορούν να φέρουν αποτελέσματα·

67. ως εκ τούτου, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη υπέβαλε αίτηση για ένταξη στην ΕΕ στις 15 Φεβρουαρίου 2016, η οποία αποτελεί θετικό βήμα τόσο για τη χώρα όσο και τη διαδικασία διευρύνσης. Συνεπώς, τονίζει την ανάγκη να διατηρηθεί η υπάρχουσα δυναμική, προκειμένου να υλοποιηθεί η απαραίτητη πρόοδος στην εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, έτσι ώστε να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση·

68. σημειώνει ότι η δημοσίευση, στις 30 Ιουνίου 2016, των αποτελεσμάτων της απογραφής του Οκτωβρίου 2013 βοήθησαν την κοινή γνώμη να κατανοήσει καλύτερα τις μεταβολές που επέφεραν στο πολιτικό σκηνικό οι τοπικές εκλογές του Σεπτεμβρίου 2016, το οποίο υψίσταται διαρκείς πιέσεις προερχόμενες και εκτός της περιοχής·

69. παρακινεί τους υπεύθυνους λήψης πολιτικών αποφάσεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να αξιοποιήσουν τον χρόνο μετά τις εκλογές προκειμένου να δρομολογήσουν μια νέα ανταλλαγή απόψεων με την ΕΕ και τα συναφή διεθνή θεσμικά όργανα, με την προοπτική να επιλύσουν τα ιστορικά προβλήματα και να διαμορφώσουν μια νέα, θετική ατμόσφαιρα στις σχέσεις μεταξύ των εθνικών ομάδων. Υπογραμμίζει ότι, στο νέο πολιτικό περιβάλλον, το παράδειγμα που θέτουν και οι πρωτοβουλίες που επιδεικνύουν οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων και οι διαμορφωτές γνώμης μπορούν να συμβάλλουν καταλυτικά στην προώθηση της ανάπτυξης επιτόπου·

70. υπογραμμίζει τη σημασία του συντονισμού μεταξύ όλων των κυβερνητικών και διοικητικών επιπέδων, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια στη λειτουργία του κράτους, στην αποτελεσματική εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, στην κινητικότητα, τις επενδύσεις και τις συνδέσεις σε διάφορους τομείς πολιτικής, καθώς και στη δημιουργία ενός ενιαίου οικονομικού χώρου. Επισημαίνει ότι η αποκέντρωση δεν σημαίνει κατακερματισμό και ότι υπάρχει επίσης ανάγκη για συντονισμένες στρατηγικές πλαίσιοι, δεδομένου ότι οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να προχωρήσουν σε όλα τα επίπεδα. Προς τούτο, ενθαρρύνει τον καθορισμό κοινών στόχων οι οποίοι να είναι συμβατοί με τα εκατέρωθεν συμφέροντα, αλλά και να τα υπερβαίνουν·

71. είναι πεπεισμένη ότι ο μηχανισμός συντονισμού για θέματα που αφορούν την ΕΕ, ο οποίος συστάθηκε τον Αύγουστο του 2016, θα συνδράμει στην ενίσχυση της συνεργασίας της χώρας και των οντοτήτων της με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, εξασφαλίζοντάς της τη δυνατότητα να επωφεληθεί πλήρως από την ενωσιακή χρηματοδότηση·

Κοσσυφοπέδιο ⁽¹⁾

72. χαιρετίζει την υπογραφή και κύρωση της ΣΣΣ και την έναρξη ισχύος της την 1η Απριλίου 2016, η οποία σηματοδοτεί ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις του Κοσσυφοπεδίου με την ΕΕ· χαιρετίζει επίσης τη δημιουργία των ειδικών δικαστηρίων· ενθαρρύνει το Κοσσυφοπέδιο να συνεχίσει την εφαρμογή των σχετικών με την ΕΕ μεταρρυθμίσεων (π.χ. υιοθέτηση της νομοθετικής δέσμης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, έναρξη εφαρμογής Ευρωπαϊκής Μεταρρυθμιστικής Ατζέντας) και άλλων θετικών μέτρων (π.χ. διαδικασία εξομάλυνσης)·

73. χαιρετίζει τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί όσον αφορά την ελευθέρωση των θεωρήσεων και υπογραμμίζει τη σημασία της εκπλήρωσης όλων των συναφών προϋποθέσεων που έχουν καθοριστεί και ενθαρρύνει την περαιτέρω πρόοδο·

74. τονίζει τη σημασία ενός πιο ειρηνικού και περισσότερο πολυδιάστατου διαλόγου στο Κοινοβούλιο και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, ούτως ώστε να βελτιωθεί η διεθνής εικόνα του Κοσσυφοπεδίου·

75. επικροτεί και υποστηρίζει τις θετικές εξελίξεις στον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας (άνοιγμα της γέφυρας της Mitrovica, συμφωνία για τις τηλεπικοινωνίες), οι οποίες οδήγησαν στην επίτευξη απτών αποτελεσμάτων για τους πολίτες και ενθαρρύνει την περαιτέρω πρόοδο με την υλοποίηση των δεσμεύσεων και την εφαρμογή των συμφωνιών, ενισχύοντας έτσι τη συνεργασία και την εμπιστοσύνη. Καλεί τις αρχές, τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και τους παράγοντες διαμόρφωσης της κοινής γνώμης να προωθήσουν την εξομάλυνση των σχέσεων με την προβολή ορθών παραδειγμάτων, ούτως ώστε να προχωρήσει ομαλά η ενταξιακή διαδικασία.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νησιωτική επιχειρηματικότητα: συμβάλλοντας στην εδαφική συνοχή»

(2017/C 306/10)

Εισηγήτρια: η κ. Marie-Antoinette Maupertuis (FR/AE), μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της περιφερειακής διοίκησης της Κορσικής

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

Εισαγωγή: Οι ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές περιφέρειες

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για το αίτημα που της απηύθυνε η μαλτέζικη Προεδρία προκειμένου να συμμετάσχει στον εντοπισμό πιθανών λύσεων για την τόνωση του επιχειρηματικού πνεύματος και την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης των νησιών·

2. υπενθυμίζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναπτύσσει δράσεις για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·

3. υπενθυμίζει ότι στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ οι νησιωτικές περιοχές ορίζονται ως περιοχές που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής από την Ένωση, η οποία οφείλει να μεριμνά για τη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών εντός των κρατών μελών και μεταξύ αυτών·

4. υπενθυμίζει ότι στην Ένωση υπάρχουν 362 νησιά με περισσότερους από 50 κατοίκους, ήτοι συνολικά 17,7 εκατομμύρια άτομα (εκ των οποίων 3,7 εκατομμύρια στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες)· το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) στις περιοχές αυτές ανέρχεται (για το 2010) στο 79,2% του μέσου όρου της Ένωσης περίπου, ενώ μεγάλο μέρος από αυτές εξακολουθούν να υπάγονται στην κατηγορία των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών·

5. σημειώνει ότι οι περισσότερες από τις νησιωτικές περιοχές δεν γνώρισαν διαδικασία οικονομικής σύγκλισης κατά τη δεκαετία του 2000, σύμφωνα με τη μελέτη EUROISLAND (ESPON 2013), και μάλιστα ότι η κατάσταση επιδεινώθηκε έκτοτε σε πολλές από αυτές, λόγω της οικονομικής κρίσης, της μεταναστευτικής κρίσης, των διακυμάνσεων της τουριστικής κίνησης ή της έλλειψης καινοτομίας·

6. τονίζει ότι οι νησιωτικές περιοχές παρουσιάζουν γεωγραφικά, οικονομικά, δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά που, αφενός, είναι ιδιαίτερα σε σύγκριση με τις ηπειρωτικές περιοχές ενώ, αφετέρου, είναι κοινά στα διάφορα νησιά. Τα χαρακτηριστικά αυτά δημιουργούν μοναδικές προκλήσεις κατά την εφαρμογή των σχετικών ευρωπαϊκών πολιτικών:

— μικρό μέγεθος (από άποψη έκτασης, πληθυσμού, οικονομίας),

— απομακρυσμένη και/ή απόκεντρη θέση (χιλιομετρική και χρονική απόσταση από τις αγορές, ιδίως δε από την εσωτερική αγορά, και από τα κύρια δημογραφικά, βιομηχανικά, οικονομικά ή πολιτικά κέντρα),

— ευάλωτη κατάσταση (από οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική άποψη)·

7. τονίζει ότι οι τρεις αυτές παράμετροι συνεπάγονται γεωφυσικά, οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτήματα, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, τα οποία υποσκάπτουν την ισότιμη ένταξη των νησιών στην κοινή αγορά, καθώς και την πλήρη χωροταξική ένταξη των κατοίκων τους· ειδικότερα, ενδέχεται να οδηγήσουν στις ακόλουθες καταστάσεις:

— τοπική αγορά περιορισμένη και, σε περίπτωση αρχιπελάγους, κατακερματισμένη και απομακρυσμένη,

— υψηλό μεταφορικό κόστος όσον αφορά τη διαχειριστική υποστήριξη, τους ναύλους και τις ασφάλειες, λόγω της απόστασης, αλλά και λόγω καταστάσεων ατελούς ανταγωνισμού (ολιγοπώλια ή ακόμη και μονοπώλια),

— αδυναμία πραγματοποίησης οικονομικών κλίμακας, λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς, με αποτέλεσμα υψηλό κόστος ανά μονάδα, τόσο για τη λειτουργία των επιχειρήσεων όσο και των δημοσίων υπηρεσιών,

- ανεπαρκώς ανεπτυγμένες σχέσεις οριζόντιας ή κάθετης ενοποίησης της παραγωγής, καθώς υπάρχει ισχυρή τάση εξειδίκευσης στην εκμετάλλευση ενός πόρου, την παραγωγή ενός είδους αγαθών ή υπηρεσιών,
- έλλειψη ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού· ή μία τάση του ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού να εγκαταλείπει τα νησιά με σκοπό την αναζήτηση κατάλληλης θέσης εργασίας αλλού,
- έλλειψη επιχειρηματικής τεχνογνωσίας, καθώς οι επιχειρηματίες τείνουν να εγκαταλείπουν τα νησιά και να επενδύουν σε πιο αποδοτικές αγορές,
- έλλειψη υποδομών και προσφοράς υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις, αντίστοιχου επιπέδου με των ηπειρωτικών περιοχών, όπως π. χ. στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, της κατάρτισης ή των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου·

8. επικροτεί το έργο της διακομματικής ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις θάλασσες, τους ποταμούς, τα νησιά και τις παράκτιες περιοχές, καθώς και το έργο της επιτροπής νήσων της Διάσκεψης των Θαλασσιών Περιοχών της Περιφέρειας της Κοινότητας (Conference of Peripheral Maritime Regions — CPMR).

Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς — Η συμβολή των επιχειρηματιών των νησιωτικών περιοχών

9. διαπιστώνει ότι οι επιχειρηματίες και το επιχειρηματικό πνεύμα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία θέσεων εργασίας και τον δυναμισμό της οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση· στα νησιά, όμως, η επιχειρηματική δραστηριότητα αντιμετωπίζει ιδιαίτερες διαρθρωτικές δυσχέρειες·

10. υπενθυμίζει ότι πολλές νησιωτικές οικονομίες έχουν αναπτύξει στρατηγικές ανάπτυξης που στηρίζονται στην αξιοποίηση οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και φυσικών πλεονεκτημάτων, όπως:

- οικονομία αυτοσυντήρησης, που εξασφαλίζει έναν κάποιο βαθμό ευημερίας στον πληθυσμό, ιδίως σε περιόδους κρίσης,
- εξαγωγή άκρως εξειδικευμένων προϊόντων, που εξασφαλίζουν την παρουσία του νησιού σε αγορές με μεγάλη προστιθέμενη αξία,
- τουρισμός, υπό διάφορες μορφές και πέρα από τον μαζικό αποκλειστικά τουρισμό,
- πρωτοβουλίες στον τομέα της πράσινης ενέργειας, που αποδεικνύουν την ικανότητα των μικρών νησιωτικών κοινοτήτων να ακολουθήσουν μια πορεία ενεργειακής μετάβασης,
- εκμετάλλευση «γεωστρατηγικών» προσόδων που δεν επηρεάζονται από τους περιορισμούς του μικρού μεγέθους ή της απομάκρυνσης (επιστημονικό παρατηρητήριο κ.λπ.),
- ανάπτυξη των νέων κλάδων της «πράσινης» και της «γαλάζιας» οικονομίας, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών που προσφέρουν την απαιτούμενη για τους κλάδους αυτούς κατάρτιση,

11. υπογραμμίζει ότι οι στρατηγικές αυτές, που εντοπίζουν και αξιοποιούν ιδιαίτερα οικονομικά περιουσιακά στοιχεία, προϋποθέτουν συχνά τη δημιουργικότητα, την ανάληψη κινδύνων και την αντοχή των νησιωτών επιχειρηματιών και απευθύνει έκκληση για πρόβλεψη της αναγκαίας ευελιξίας κατά τη χάραξη των δημόσιων πολιτικών υπέρ της επιχειρηματικότητας στα νησιά·

12. διαπιστώνει ότι η οικονομία των νησιών χαρακτηρίζεται από όχι ιδιαίτερα διαφοροποιημένο οικονομικό ιστό, με μεγάλο ποσοστό μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) —ή ακόμη και πολύ μικρών επιχειρήσεων— και σημαντικό αριθμό επιχειρηματιών που αναπτύσσουν πολλαπλές δραστηριότητες· διαπιστώνει ότι αυτός ο ιστός συνυπάρχει με ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις με μονοπωλιακή θέση, που δραστηριοποιούνται σε ειδικευμένους κλάδους (τουρισμός, μεταφορές, εξορμήσεις, αλιεία κ.λπ.)·

13. καλεί τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ να αποδίδουν μεγαλύτερη σημασία στη διατήρηση της ελευθερίας των συναλλαγών σε όλους τους κλάδους της αγοράς των νησιωτικών περιοχών, μεριμνώντας παράλληλα για τη διόρθωση των αδυναμιών της αγοράς·

14. υπενθυμίζει ότι τα νησιωτικά προϊόντα —συμπεριλαμβανομένων των πρώτων υλών— διατίθενται σε εξειδικευμένες αγορές, απευθύνονται σε συγκεκριμένη πελατεία και έχουν υψηλή τιμή πώλησης· η διαφοροποίηση του προϊόντος εξασφαλίζει αρκετά σημαντικά περιθώρια κέρδους για τη βιωσιμότητα της δραστηριότητας στο νησί· Ειδικότερα, η ανάδειξη του προϊόντος έγκειται στην αναγνώριση σημάτων ποιότητας και πολιτιστικών σημείων αναφοράς στην παγκόσμια αγορά αγαθών και υπηρεσιών·

15. επισημαίνει, ωστόσο, το διαφόρων ειδών πρόσθετο κόστος που υφίστανται οι επιχειρηματίες των νησιών, ακριβώς λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα (πρώτες ύλες, παροχή υπηρεσιών, υλικοτεχνική υποστήριξη κ.λπ.), και το οποίο τελικά υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών·

16. τονίζει ότι, ακόμη και στην περίπτωση ανταγωνιστικών και καλής ποιότητας προϊόντων, οι επιχειρηματίες καλούνται να αντιμετωπίσουν την έλλειψη ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης (E&A), κατάλληλων για τις νησιωτικές περιοχές τεχνολογιών, ειδικών μηχανισμών για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους, καθώς και ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, λόγω της μεγάλης αποδημίας, ιδίως όταν ο όγκος του μόνιμου πληθυσμού είναι μικρός·

17. ως εκ τούτου, επικροτεί τις δράσεις που αναπτύσσονται στους τομείς αυτούς σε κλίμακα Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ζητά όμως να ληφθούν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να βελτιωθούν οι βασικές προϋποθέσεις για τη συμβολή των νησιών σε μια ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς εντός της ΕΕ. Αυτό προϋποθέτει ότι οποιαδήποτε πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως στόχο την προώθηση της επιχειρηματικότητας, για να είναι δίκαια και αποτελεσματική, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες προκλήσεις των νησιών·

Πολιτικές συστάσεις με στόχο την ενίσχυση της κατά τόπους συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

18. αναγνωρίζει ότι η πολιτική συνοχής έχει θεμελιώδη σημασία για την επιδίωξη ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση: συνιστά την πλέον κατάλληλη πολιτική για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ των νησιών και άλλων ευρωπαϊκών περιφερειών· ωστόσο, τονίζει ότι οι νησιωτικές περιοχές δεν διαθέτουν ειδικό καθεστώς στην πολιτική συνοχής, έτσι όπως ισχύει σήμερα·

19. υπενθυμίζει, επίσης, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εξόχως απόκεντρων περιφερειών —οκτώ εκ των οποίων είναι νησιωτικές—, οι οποίες βρίσκονται αντιμετώπιες με προβληματικές που επιδεινώνονται λόγω των ιδιαίτερων περιορισμών τους, που τις ξεχωρίζουν σε επίπεδο πρωτογενούς δικαίου και οι οποίοι υπονομεύουν σοβαρά την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Θα πρέπει συνεπώς να λαμβάνονται υπόψη·

20. συνιστά, λοιπόν, στην πολιτική συνοχής μετά το 2020, να αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στα νησιά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 174 και 175 της ΣΛΕΕ. Ένα πρώτο βήμα προς την επίτευξη του στόχου αυτού θα ήταν να συμπεριληφθούν τα νησιά ως πρόσθετη κατηγορία στην πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 όσον αφορά τις εδαφικές τυπολογίες (Tercet)·

21. συνιστά την οργάνωση «υπηρεσίας μίας στάσης» για τα νησιά (Island Desk) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, όπως πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 4ης Φεβρουαρίου 2016, επειδή προς το παρόν οι φορείς των νησιών —επιχειρήσεις και οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) — δεν έχουν πλήρη άποψη των χρηματοδοτικών μέσων και δυνατοτήτων της ΕΕ, καθώς είναι ευρέως διασκορπισμένα μεταξύ διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων και διέπονται από πολλούς διαφορετικούς κανονισμούς·

22. επικροτεί την πρωτοβουλία «Αστικές καινοτόμοι δράσεις» και προτείνει, με βάση αυτό το παράδειγμα, να δημιουργηθούν ένας ιστότοπος στο διαδίκτυο και ένα ευρωπαϊκό ταμείο, με αποστολή τη σύνδεση σε δίκτυο των νησιών της ΕΕ, ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή εμπειριών και η από κοινού αξιοποίηση ενός συστήματος διοίκησης και καινοτομίας·

23. τονίζει ότι είναι σημαντικό να αξιοποιούνται όσο το δυνατόν καλύτερα οι συνέργειες μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και των λοιπών μέσων της Ένωσης (ιδίως των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων — ΕΔΕΤ), προκειμένου να αντισταθμίζονται οι οικονομικές επιπτώσεις των γεωφυσικών μειοεκδημάτων των νησιών·

24. ωστόσο, διαπιστώνει ότι, λόγω της μικρής κλίμακας πολλών από τα έργα που προτείνουν τα νησιά, φαίνεται μάλλον απρόσιτη για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους ΟΤΑ των νησιών η χρηματοδότηση από το ΕΤΣΕ και ο δανεισμός από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)· ως εκ τούτου, συνιστά την κατάρτιση προγραμμάτων ειδικής τεχνικής υποστήριξης για τα νησιά, για να διαδοθούν τα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης και να προωθηθεί η πρόσβαση σε αυτά·

25. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΤΕπ να εξετάσουν κατά πόσον η τεχνική υποστήριξη που προσφέρει ο μηχανισμός JASPERS (Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη των έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες) θα μπορούσε να επεκταθεί και στα νησιά και να προσαρμοστεί για έργα μικρότερης κλίμακας·

26. τονίζει τη χρησιμότητα και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει ο κανονισμός για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας [ΕΟΕΣ, κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1302/2013] για τους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ΟΤΑ και για τα νησιά της Ευρώπης, δεδομένου ότι, δυνάμει του κανονισμού αυτού, τα νησιά διαφορετικών κρατών μελών και μη μελών της ΕΕ μπορούν να συγκροτήσουν μια κοινή νομική οντότητα, χάρη στην οποία θα εργάζονται για την επίτευξη κοινών φιλοδοξιών και θα έχουν πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις της ΕΕ, με απλούστευση του διοικητικού φόρτου που θα μπορούσε κανονικά να συνεπάγεται μια τέτοια συνεργασία·

27. προτείνει να δημιουργηθεί ένα σύστημα ενισχύσεων της λειτουργίας για τις νησιωτικές επιχειρήσεις, που να αντισταθμίζει το πρόσθετο κόστος μεταφοράς· σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις και με τον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ), οι ενισχύσεις αυτές θα έπρεπε να επιτρέπονται και να υπάγονται σε εξαίρεση, όπως ακριβώς ισχύει για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και για τις αραιοκατοικημένες περιοχές·
28. προτείνει τη δραστικότερη χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρει η συνεργατική οικονομία, μεταξύ άλλων και για την επίλυση προβλημάτων σχετικών με τη γεωγραφική απόσταση των νησιωτικών περιοχών·
29. τονίζει ότι είναι σημαντικό να αυξηθεί το ποσοστό δημόσιας παρέμβασης, αλλά και η ελκυστικότητα για την ιδιωτική παρέμβαση, στα έργα που υπάγονται σε κοινοτικά προγράμματα, όταν τα εν λόγω έργα δημιουργούν θέσεις εργασίας και πλούτο στο νησί και είναι οικολογικά βιώσιμα·
30. υπογραμμίζει ότι πολλοί φραγμοί που εμποδίζουν ειδικά την ανάπτυξη των νησιών δεν γίνονται αντιληπτοί με τη χρήση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ ως δείκτη· προτείνει, λοιπόν, να διευρυνθεί το φάσμα των συμπληρωματικών δεικτών που χρησιμοποιούνται στην πολιτική συνοχής, ώστε να γίνεται καλύτερη εκτίμηση της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης των νησιών, καθώς και του βαθμού ελκυστικότητάς τους·
31. ως δείκτες που θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται, προτείνει τον δείκτη περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και τον δείκτη προσβασιμότητας, συνιστά όμως να συνεχιστούν οι εργασίες για την αναζήτηση και άλλων δεικτών, με βάση τους οποίους να μπορεί να σχηματίζεται πλήρης εικόνα του πρόσθετου κόστους που συνεπάγεται ο νησιωτικός χαρακτήρας· συνιστά να πραγματοποιήσει η Επιτροπή συγκριτικές μελέτες σχετικά με τις επιδόσεις των νησιωτικών επιχειρήσεων σε σύγκριση με τις αντίστοιχες της ηπειρωτικής χώρας, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου η ηπειρωτική χώρα αποτελείται από ένα μόνο νησιωτικό κράτος μέλος·
32. ζητά να δοθεί προσοχή στις μη οικονομικές και δύσκολα μετρήσιμες πτυχές, συμπεριλαμβανομένων αυτών του περιβάλλοντος (ποιότητα και προσιτότητα), όταν πρόκειται για την αξιολόγηση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των μόνιμων κατοίκων των νησιών και τον προσδιορισμό της οικονομικής ελκυστικότητας αυτών των περιοχών·
33. λαμβάνει υπό σημείωση τη χρησιμότητα της ετήσιας έκθεσης για τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ που εκπονεί η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ· συνιστά, ωστόσο, οι μελλοντικές εκδόσεις να περιλαμβάνουν και κατά τόπους δεδομένα, ώστε να γίνονται καλύτερα κατανοητές οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι νησιωτικές ΜΜΕ, καθώς και το ποσοστό επιτυχίας/αποτυχίας τους σε σύγκριση με τις αντίστοιχες της ηπειρωτικής χώρας·
34. λαμβάνει υπόψη τη χρησιμότητα εργαλείων όπως η αξιολόγηση εδαφικού αντικτύπου κατά την αξιολόγηση του αντικτύπου των ευρωπαϊκών πολιτικών στις νησιωτικές περιοχές· προτείνει να εισαχθεί μια ρήτρα «νησιωτικού χαρακτήρα» στη μέθοδο αξιολόγησης του αντικτύπου που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να προβλέπονται τυχόν εν δυνάμει σοβαρές συνέπειες των πολιτικών αυτών στα νησιά·
35. σημειώνει ότι ενώ η χρήση στρατηγικών ευφυσούς εξειδίκευσης ως προϋπόθεσης για τη χορήγηση πόρων από τα ΕΔΕΤ μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη αυτών των στρατηγικών, σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, η ιδιαιτερότητα των νησιωτικών οικονομιών απαιτεί την εξεύρεση εξατομικευμένων λύσεων· υπό αυτό το πρίσμα, ο κίνδυνος υπερβολικής εξάρτησης από έναν συγκεκριμένο κλάδο ή από μία δραστηριότητα, μπορεί να έχει ως συνέπεια τα νησιά να είναι εκτεθειμένα στον κίνδυνο της οικονομικής «μονοκαλλιέργειας» και στις στρεβλωτικές οικονομικές της συνέπειες (Dutch disease)·
36. εκτιμά ότι οι πρωτοβουλίες έξυπνης διαφοροποίησης ή μετατροπής, όπως λόγου χάρι η μετάβαση από τον μαζικό τουρισμό προς τον βιώσιμο τουρισμό, η ανάπτυξη των κλάδων της δημιουργίας, η ενσωμάτωση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις παραδοσιακές δραστηριότητες, η στοχευμένη εμπορική προώθηση που αναδεικνύει τους νησιωτικούς πόρους, αξίζουν όλως ιδιαίτερος την προσοχή της Επιτροπής·
37. ζητά να ενισχυθούν οι πολιτικές ενημέρωσης των πολιτών στα κράτη μέλη της ΕΕ ως προς τις δυνατότητες του τουρισμού στην ΕΕ. Επίσης, εισηγείται τη δημιουργία ενός πυκνότερου δικτύου συνδέσεων μεταξύ των περιοχών της ΕΕ, χάρι στο οποίο οι κάτοικοι των μεγάλων αστικών κέντρων της ΕΕ θα μπορούν να κάνουν τις διακοπές τους σε νησιωτικές περιφέρειες ιδιαίτερου φυσικού κάλλους·
38. υπογραμμίζει τη σημασία της αρχής της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), προκειμένου να καθορίζονται οι ανάγκες του εκάστοτε τύπου με στόχο τον στρατηγικό σχεδιασμό της πολιτικής για τη συνοχή (προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή). Προς τούτο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕΤΠ) ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει την πραγματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση ως προϋπόθεση στη νομοθετική της πρόταση για την πολιτική συνοχής μετά το 2020·

39. καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνούν για την πλήρη εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης, ούτως ώστε οι ειδικές ανάγκες των νησιωτικών περιοχών να λαμβάνονται υπόψη στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και τα επιχειρησιακά προγράμματα·

40. επιμένει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να καλούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία καθορισμού των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών των οποίων αποτελούν οι ίδιες αντικείμενο, ώστε το κάθε κανονιστικό πλαίσιο παρέμβασης να συμβαδίζει με τις συγκεκριμένες ανάγκες των νησιωτικών περιοχών, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας·

41. χαιρετίζει τις δυνατότητες χρηματοδότησης που προσφέρει ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», δεδομένου ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα νησιά· παρατηρεί, ωστόσο, ότι το κονδύλιο χρηματοδότησης των θαλάσσιων αρτηριών επικεντρώνεται στα κεντρικά και παγκόσμια δίκτυα και μπορεί να παραβλέπει τις συνδέσεις μεταξύ νησιών ή μεταξύ των νησιών και των περιφερειακών κέντρων· ως εκ τούτου, προτείνει να προβλεφθεί ειδική χρηματοδότηση για τα νησιά εντός του συνολικού κονδυλίου των θαλάσσιων αρτηριών·

42. αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για τη στήριξη των επιχειρηματιών μέσω προγραμμάτων όπως το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις ΜΜΕ (COSME) και το InnoFin (Χρηματοδοτήσεις της ΕΕ για την Καινοτομία), στα πλαίσια του προγράμματος δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 ή του «Ορίζοντα 2020» όσον αφορά την καινοτομία, καθώς επίσης και τις εργασίες με αντικείμενο την Ένωση των Κεφαλαιαγορών. Η ΕΤΠ, όμως, εκτιμά ότι πρέπει οπωσδήποτε να ενταχθεί στα εν λόγω προγράμματα η εδαφική διάσταση (ιδιαιτέρως δε ο νησιωτικός χαρακτήρας), προκειμένου:

- να προωθηθεί η επιτυχής συμμετοχή των νησιωτών επιχειρηματιών,
- να προαχθεί η επαγγελματική κατάρτιση και η βελτίωση των προσόντων εντός των επιχειρήσεων στα νησιά,
- να διευκολυνθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων σε κεφάλαια, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου,
- να μπορέσουν τα νησιά να ενταχθούν στα ευρωπαϊκά και παγκόσμια δίκτυα παραγωγής και διάδοσης της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης και να επωφεληθούν από την ένταξη αυτή σε επίπεδο εμπορικής παραγωγής και κοινωνικής ευημερίας·

43. ζητεί από την Επιτροπή να χαράξει πρόγραμμα για την τόνωση των διαδικασιών καινοτομίας στις νησιωτικές οικονομίες, την ανάδειξη των τοπικών πόρων, τη στήριξη της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την επεξεργασία των απορριμμάτων, τη διαχείριση των υδάτων, την προώθηση της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς και την επιδίωξη της οργάνωσης μιας κυκλικής οικονομίας· ο όρος «καινοτομία» καλύπτει εδώ τον τεχνολογικό, τον οργανωτικό, τον κοινωνικό και τον περιβαλλοντικό τομέα·

44. επισημαίνει τη σημασία των κρατικών ενισχύσεων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η μικρή κλίμακα, η απομακρυσμένη θέση και η απομόνωση των νησιωτικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα φυσικά και μόνιμα αυτά χαρακτηριστικά υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα και την οργάνωση πολλών στρατηγικών για τα νησιά κλάδων, όπως οι μεταφορές, η ενέργεια και η ψηφιακή συνδεσιμότητα·

45. υπενθυμίζει ότι οι υποδομές και η οργάνωση εσωτερικών και εξωτερικών μεταφορών που να είναι αξιόπιστες και συγκρίσιμες —από άποψη κόστους— με τις αντίστοιχες της ηπειρωτικής χώρας συνιστούν αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη και την οικονομική ανταγωνιστικότητα ενός νησιού·

46. προτείνει τα κριτήρια επιλεξιμότητας για ενισχύσεις των υποδομών και των δικτύων μεταφορών (κατασκευή, εκσυγχρονισμός, εξοπλισμός) να είναι πιο ευέλικτα για τα νησιά, ώστε να επιτρέπουν την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη διασύνδεση με το σύστημα μεταφορών της ηπειρωτικής χώρας και την καλύτερη δυνατή ενσωμάτωση στον ευρωπαϊκό χώρο και την ευρωπαϊκή αγορά·

47. ζητά οι ενισχύσεις αυτές να διευκολύνουν τις συνδέσεις μεταξύ νησιών, στην περίπτωση αρχιπελάγους, ή στο εσωτερικό ενός νησιού, στην περίπτωση ορεινών νησιών, και να αποτελούν κίνητρο για επενδύσεις σε μέσα μεταφοράς χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών [πλοία που κινούνται με υγροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ), σταθμοί εξυπηρέτησης ηλεκτρικών οχημάτων κ.λπ.]·

48. υπογραμμίζει ότι οι νησιωτικές αγορές, δεδομένου ότι είναι συχνά μικρές και απομακρυσμένες, δεν είναι ιδιαίτερα ελκυστικές για την παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών από επιχειρήσεις της ηπειρωτικής χώρας, γεγονός που εμποδίζει εκ των πραγμάτων την πρόσβαση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων των νησιών στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ενιαίας αγοράς. Αυτό ισχύει όλως ιδιαιτέρως για τις συνδέσεις μεταφορών και την παροχή ενέργειας, κλάδοι κείρας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα των νησιωτικών επιχειρήσεων· συνιστά, λοιπόν, οι κλάδοι αυτοί να εξαίρονται από τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων όταν πρόκειται για νησιά·

49. στο ίδιο πνεύμα, προτείνει επίσης να παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία για τα νησιά στον κανονισμό περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, καθώς και στις απαιτήσεις σχετικά με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, επειδή σε πολλές περιπτώσεις, κατά την εφαρμογή των διαδικασιών διαβούλευσης, δεν είναι δυνατό να υποβληθούν περισσότερες από μία προσφορές·
50. συμφωνεί με την ευελιξία που εφαρμόζεται προς το παρόν όσον αφορά τα καθεστώτα βάσει των οποίων τα νησιά μπορούν να επωφελούνται από ειδικά φορολογικά κίνητρα ή μείωση του συντελεστή φορολογίας των επιχειρήσεων, για λόγους αντιστάθμισης του πρόσθετου κόστους που συνεπάγεται ο νησιωτικός χαρακτήρας, και ευελπιστεί ότι η ευελιξία αυτή θα εξακολουθήσει να ισχύει· συνιστά την προσφυγή σε ένα σύστημα κινήτρων για καινοτομία και επενδύσεις με στόχο την τόνωση της παραγωγής και την προώθηση των εξαγωγών, πέραν της τοπικής κατανάλωσης·
51. χαιρετίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συμπεριλάβει ειδικό κεφάλαιο για τα νησιά στην προσεχή έκθεση για τη συνοχή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών καλεί την Επιτροπή να υποδεικνύει στο εν λόγω κεφάλαιο τον τρόπο εφαρμογής των συστάσεων που διατυπώνονται στην παρούσα γνωμοδότηση·
52. καλεί τη μαλτέζικη Προεδρία να δώσει συνέχεια στις εν λόγω πολιτικές συστάσεις και να συνεργαστεί στενά με την Επιτροπή των Περιφερειών για την εφαρμογή τους.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ένα νέο στάδιο για την ευρωπαϊκή πολιτική γαλάζιας ανάπτυξης»

(2017/C 306/11)

Εισηγητής: ο κ. Christophe Clergeau (FR/PES), Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου της περιφέρειας Pays-de-la-Loire

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

1. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να μεριμνήσει ώστε η θάλασσα να καταστεί η νέα κοινή φιλοδοξία στο επίκεντρο της προσπάθειας για ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικοδόμησης·
2. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να μεριμνήσει ώστε η θάλασσα να καταστεί αντικείμενο μιας καθεαυτό πολιτικής και όχι απλώς ένα σχέδιο. Στον πυρήνα αυτής της θαλάσσιας πολιτικής έχει θέση η υποστήριξη της γαλάζιας οικονομίας, σε μια ευρεία και δυναμική προσέγγιση του συνόλου των κλάδων, πέραν των πέντε θεμάτων που προσδιορίστηκαν αρχικώς στη στρατηγική για τη γαλάζια ανάπτυξη·
3. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει γρήγορα πρωτοβουλία που να καθιστά δυνατή την έναρξη νέων πολιτικών και να θέτει τα θεμέλια για μια νέα φιλοδοξία για τη θάλασσα μετά το 2020. Η υπουργική δήλωση για τις Ευρωπαϊκές Θαλάσσιες Πολιτικές, που θα υιοθετηθεί στις 20 Απριλίου 2017 στη Μάλτα, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει την ευκαιρία γι' αυτό·

1) Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

4. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναπτύξει μια νέα ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική που θα είναι:
  - κοινή για τους πολίτες, τις τοπικές αρχές, τα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα,
  - οριζόντια ώστε να κινητοποιήσει το σύνολο των κοινοτικών αρμοδιοτήτων,
  - θεμελιωμένη σε μια βαθύτερη γνώση της θάλασσας, ώστε να διασφαλιστεί καλύτερα η αειφόρος ανάπτυξη και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που παρέχει,
  - ικανή να στηρίξει ολόκληρη την αλυσίδα αξίας των κλάδων της γαλάζιας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας, τόσο στις ακτές όσο και στην ενδοχώρα,
  - και θα έχει στόχο τη συμβίωση μεταξύ των διαφόρων θαλάσσιων δραστηριοτήτων και τη συνοχή στη διευθέτηση των ακτών στα διεθνή ύδατα·

Η θάλασσα μας αφορά όλους και αποτελεί ταυτόχρονα τη νέα πρόκληση και το νέο ευρωπαϊκό όνειρο

5. υπογραμμίζει ότι οι θάλασσες και οι ωκεανοί είναι απαραίτητοι για τη ζωή στη γη. Παράγουν το 50 % του οξυγόνου. Διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο στη ρύθμιση του κλίματος. Αποτελούν σημαντικό απόθεμα βιοποικιλότητας και πόρων για τη διατροφή μας και την υγεία μας·
6. λυπάται για το ότι η λειτουργία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων είναι σήμερα ευάλωτη λόγω της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και της υπερεκμετάλλευσης των πόρων·
7. υπενθυμίζει ότι το δυναμικό ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης της γαλάζιας οικονομίας είναι μοναδικό. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οικονομία της θάλασσας αντιπροσωπεύει έναν αυξανόμενο αριθμό θέσεων εργασίας, ο οποίος εκτιμάται σήμερα στα 5 εκατομμύρια στην Ευρώπη. Η έκθεση «Ocean economy in 2030», που δημοσίευσε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) το 2016, εκτιμά ότι η συνεισφορά της θαλάσσιας οικονομίας στον παγκόσμιο πλούτο ανερχόταν σε 1,3 τρισεκατ. ευρώ το 2010 και ότι ο αριθμός αυτός μπορεί να διπλασιαστεί έως το 2030·
8. σημειώνει ότι τα θαλάσσια ζητήματα αποτελούν αντικείμενο αυξανόμενης προσοχής σε διεθνές επίπεδο. Το ζήτημα των ωκεανών εξετάσθηκε επίσης ρητά μέσα από τους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), του Σεπτεμβρίου του 2015. Τον Μάιο του 2016, οι ηγέτες της Ομάδας των Επτά (G7) συμφώνησαν στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα θαλάσσιας έρευνας. Το θέμα των ωκεανών προσδιορίζεται στα συμπεράσματα των διασκέψεων COP 21 και COP 22·

9. υπογραμμίζει ότι η Ευρώπη είναι η πρώτη ναυτική δύναμη παγκοσμίως και ότι θα συνεχίσει να είναι και μετά το Brexit. Ως σύνολο, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν τη μεγαλύτερη παγκοσμίως αποκλειστική οικονομική ζώνη. Σε τομείς όπως οι θαλάσσιες πηγές ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει την πιο ισχυρή και ολοκληρωμένη οικονομία στον κόσμο. Όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει τα υψηλότερα πρότυπα·

10. εκτιμά ότι η Ευρώπη πρέπει να εδραιώσει τη θέση της στη διεθνή σκηνή και να καταστήσει τη θαλάσσια πολιτική εργαλείο ακτινοβολίας·

11. θεωρεί ότι μια νέα ευρωπαϊκή φιλοδοξία για τη θάλασσα μπορεί να συσπειρώσει γύρω της τους πολίτες, δεδομένου ότι:

- η θάλασσα είναι ένα νέο, συναρπαστικό θέμα, με απτή παρουσία στη ζωή των περισσότερων,
- η έννοια των συνόρων έχει μικρή σημασία στον θαλάσσιο τομέα και η προστιθέμενη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πρόδηλη,
- η θάλασσα είναι ένας τομέας γύρω από τον οποίο αποφασίζονται οι βασικές κοινωνικές επιλογές, όσον αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ευεξία και την υγεία ή τη διατροφή,
- το δυναμικό ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας της γαλάζιας οικονομίας αφορά τις παράκτιες περιοχές, αλλά και όλα τα εδάφη της Ένωσης, διότι η αξιακή της αλυσίδα διατρέχει και αφορά ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο·

Το 2017 η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εδραιώσει τη θέση της θάλασσας στο πλαίσιο του σχεδίου της για το μέλλον

12. υπενθυμίζει ότι η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική και η πολιτική για τη γαλάζια ανάπτυξη έθεσαν τις βάσεις για μια ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική·

13. θεωρεί ότι η μαλτέζικη προεδρία, με την υπουργική δήλωση της 20ής Απριλίου 2017, αποτελεί ευκαιρία για να δοθεί νέα ώθηση στην ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική·

Η θάλασσα στην καρδιά της Ευρώπης: μια φιλοδοξία κι ένας χάρτης πορείας

14. ζητεί την εκπόνηση λευκής βίβλου με τίτλο «Η θάλασσα στην καρδιά της Ευρώπης», που θα περιλαμβάνει θαλάσσιο χάρτη πορείας για κάθε πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

15. θεωρεί ότι η νέα φάση της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής θα πρέπει να βοηθήσει την Ευρώπη να ανταποκριθεί στις ακόλουθες προκλήσεις:

- ασφάλεια των συνόρων της Ευρώπης,
- διαχείριση της μετανάστευσης,
- ανάπτυξη μιας θαλάσσιας πολιτικής γειτονίας, ρύθμισης του θαλάσσιου εμπορίου και διακυβέρνησης των ωκεανών,
- προστασία της βιοποικιλότητας, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και επιτυχία της ενεργειακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης σε ανανεώσιμα καύσιμα για τα διάφορα είδη πλοία,
- ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας στο πλαίσιο της ποικιλομορφίας των παραδοσιακών της κλάδων —όπως η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, ο τουρισμός, οι θαλάσσιες βιομηχανίες— και των αναδυόμενων κλάδων, όπως οι θαλάσσιες πηγές ενέργειας και οι θαλάσσιες βιοτεχνολογίες,
- συνδυασμό δραστηριοτήτων και χρήσεων,
- μια παράκτια και θαλάσσια πολιτική που να στηρίζεται στις τοπικές αρχές και περιοχές,
- απάντηση στις ειδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα νησιά και οι υπερπόντιες περιοχές της Ευρώπης·

II) ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗ ΓΑΛΑΖΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

16. τονίζει ότι η γαλάζια οικονομία υλοποιείται σε τοπικό επίπεδο. Η θαλάσσια πολιτική πρέπει συνεπώς να προσφέρει τη συνδρομή της στην κινητοποίηση των περιφερειών και των δήμων·

Μια θαλάσσια περιοχή με οργάνωση και συνοχή είναι ο πυλώνας της γαλάζιας οικονομίας

17. θεωρεί ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι απαραίτητος και ότι θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας και να υλοποιείται με τη συμμετοχή των δήμων και των περιφερειών, καθώς και όλων των ενδιαφερομένων μερών, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη όλων των θαλάσσιων δραστηριοτήτων·

18. θεωρεί ότι η ανάπτυξη των υποδομών στις παράκτιες περιοχές, που εξ ορισμού είναι απόκεντρες, πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για την Ευρώπη. Αυτό συνεπάγεται ότι όλες οι περιφέρειες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κινητοποιούν, προς όφελος των παράκτιων περιοχών, τους πόρους για την πολιτική συνοχής και το σχέδιο Juncker, για επενδύσεις κυρίως στα λιμάνια και στις συνδέσεις πολύ υψηλής ταχύτητας·

19. ζητεί την έναρξη διαλόγου για την αναγνώριση ενός ευρωπαϊκού θαλάσσιου χώρου που θα ενισχύει τη συνοχή σε θέματα κοινωνίας, προστασίας του περιβάλλοντος και ασφάλειας·

Οι περιφέρειες, εταίροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πραγματοποίηση επενδύσεων στη γαλάζια οικονομία

20. θεωρεί ότι οι στρατηγικές θαλάσσιων λεκανών είναι απαραίτητο πλαίσιο αναφοράς. Συνιστούν ένα από τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκπόνηση των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης και τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών ταμείων. Η υπό εξέλιξη πρωτοβουλία West-Med πρέπει να επικροτηθεί·

21. εκτιμά ότι οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (smart specialisation strategies — S3) πρέπει να επιτρέπουν την εκπόνηση κοινών S3 για περισσότερες της μιας περιφέρειες της αυτής λεκάνης, με ίδια πρωτοβουλία·

22. υπογραμμίζει ότι οι περιφέρειες και οι δήμοι είναι οι βασικοί παράγοντες για την ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας. Μεγάλος αριθμός περιφερειών έχουν εισαγάγει θέματα που συνδέονται με τη γαλάζια ανάπτυξη στις οικείες στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης. Η κινητοποίηση κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) και των ταμείων της πολιτικής για τη συνοχή έχει δώσει τη δυνατότητα χρηματοδότησης πολλών σχεδίων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας·

23. προτείνει, προκειμένου να δοθεί νέα ώθηση στις επενδύσεις στη γαλάζια οικονομία, να επισυναφθεί, στις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης και στα επιχειρησιακά προγράμματα, ένα παράρτημα για τη γαλάζια οικονομία, που να παρουσιάζει τον αντίκτυπο των προσανατολισμών που επελέγησαν στα θαλάσσια θέματα και να διασφαλίζει την παρακολούθηση των αντίστοιχων σχεδίων·

24. ευελπιστεί ότι οι τοπικές κοινότητες των νησιών και των παράκτιων περιοχών θα μπορέσουν να κινητοποιήσουν όλα τα ευρωπαϊκά ταμεία —μεταξύ των οποίων και το ΕΤΘΑ— ώστε να χρηματοδοτήσουν, σε ένα ενιαίο πλαίσιο, τις θαλάσσιες αναπτυξιακές στρατηγικές τους, εμπνεόμενες από το πρόγραμμα Leader·

25. θεωρεί ότι οι επιλογές που αντικατοπτρίζονται στις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, που αποτελούν την πραγματικότητα της θαλάσσιας οικονομίας, η οποία βασίζεται στις συνέργειες μεταξύ τομέων και παραγόντων, πρέπει να μπορούν να παρακολουθούνται διαχρονικά και να αποτελούν το σημείο στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον προσανατολισμό των επενδύσεών της προς όφελος της γαλάζιας ανάπτυξης. Ειδικότερα η ευρωπαϊκή πολιτική για την έρευνα πρέπει να συνεκτιμά αυτές τις κινητοποιήσεις των περιφερειών γύρω από τη γαλάζια οικονομία·

26. ζητεί τα διαπεριφερειακά, εθνικά και διασυνοριακά σχέδια, που συνάδουν με τις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες και τις S3, να μπορούν να χρηματοδοτούνται μέσω της από κοινού αξιοποίησης των περιφερειακών, εθνικών και ενωσιακών πόρων σε ένα απλοποιημένο πλαίσιο και να απολαύουν κοινοτικής πριμοδότησης χωρίς να χρειάζονται νέες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων·

27. θεωρεί ότι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές πρέπει να συνεχίσουν να έχουν ένα ειδικό πλαίσιο για τη στήριξη της ανάπτυξής τους. Τα εδάφη αυτά αποτελούν εξαιρετικό σημείο στήριξης για την εδραίωση της παρουσίας της Ευρώπης στη θάλασσα και τη δημιουργία συνεργασιών γύρω από τη θάλασσα σε ολόκληρο τον κόσμο·

III) ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΤΑΧΥΝΘΕΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΑΛΑΖΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**Ενίσχυση της στήριξης στην έρευνα και ανάπτυξη και στην καινοτομία**

28. τονίζει ότι η θάλασσα βρήκε βαθμιαία μια νέα θέση στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Πρωτοβουλίες όπως η πρωτοβουλία κοινού προγραμματισμού για τους ωκεανούς συνέβαλαν επίσης στην ευρωπαϊκή θάλασσα έρευνα. Η μέθοδος αυτή πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους τομείς της γαλάζιας οικονομίας, μέσω ενός συνολικού χάρτη πορείας της έρευνας και ανάπτυξης (E&A). Η ΕτΠ υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η παροχή ειδικής στήριξης στις ΜΜΕ που προτίθενται να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν καινοτόμες λύσεις σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού·

29. ζητεί να εγκριθεί, στο επόμενο πρόγραμμα πλαίσιο, ο στόχος το 10 % των σχεδίων να συμβάλλουν σημαντικά στις προκλήσεις της θαλάσσιας και ναυτιλιακής έρευνας. Η συνέχεια της υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα πρέπει πλέον να δίνει τη δυνατότητα προσέγγισης του στόχου αυτού·

Θαλάσσιος χάρτης πορείας στο πλαίσιο του θεματολογίου για τις νέες δεξιότητες για την Ευρώπη

30. ζητεί να αναπτυχθεί ένας θαλάσσιος άξονας της στρατηγικής για τις δεξιότητες στην Ευρώπη·

31. προτείνει την έναρξη διαλόγου σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με το κατά πόσον συμφέρει η χρηματοδότηση ενός πιλοτικού σχεδίου για την έρευνα και την αξιοποίηση του ωκεάνιου βυθού·

32. τονίζει ότι στον κλάδο των ναυτιλιακών βιομηχανιών, οι καινοτομίες συχνά δεν μπορούν να δοκιμάζονται παρά μόνο σε ένα πρώτο εμπορευματοποιημένο προϊόν. Οι κοινοτικές πολιτικές καινοτομίας πρέπει να επιτρέπουν τη χρηματοδότηση αυτών των συστημάτων επίδειξης. Πρέπει επίσης αναζωογονηθεί η εταιρική σχέση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα όσον αφορά τις διατομεακές τεχνολογίες για τις ναυτιλιακές βιομηχανίες·

33. θεωρεί ότι πρωτοβουλίες όπως ο μηχανισμός «Γαλάζιες σταδιοδρομίες», που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ, και η μελλοντική ανάπτυξη μιας πρωτοβουλίας θαλάσσιου σχεδιασμού πρέπει να διευρυνθούν ώστε:

- να ενισχυθεί η γνώση και η ελκυστικότητα των ναυτικών επαγγελμάτων,
- να βελτιωθούν οι όροι εργασίας και σταδιοδρομίας,
- να αναπτυχθεί η κινητικότητα των καταρτιζόμενων νέων στην Ευρώπη,
- να προταθούν πορείες συμπληρωματικής διά βίου κατάρτισης, ώστε να αποκτήσουν συνάφεια με τη θάλασσα τα υπάρχοντα επαγγέλματα και να δοθούν νέες ευκαιρίες στα παραδοσιακά ναυτικά επαγγέλματα·

34. ζητεί να εδραιωθεί το ευρωπαϊκό σύστημα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων ώστε να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία και να οριοθετηθεί η εργασία με απόσπαση. Το σύστημα αυτό πρέπει να συμπληρωθεί από έναν ανάλογο μηχανισμό αναγνώρισης δεξιοτήτων και επαγγελμάτων που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο πιστοποίησης ⁽¹⁾·

Στήριξη των σημαντικότερων κλάδων της γαλάζιας οικονομίας

35. εκτιμά ότι η Ευρώπη οφείλει επίσης να επενδύσει σημαντικά σε τομείς όπως η βιομηχανίες της θάλασσας και οι θαλάσσιες βιοτεχνολογίες, για τις οποίες η πρόκληση συνίσταται στο να επιτευχθεί μια ηγετική θέση παγκοσμίως·

36. θεωρεί πως η Ευρώπη πρέπει επίσης να συνδράμει τη γαλάζια οικονομία κατά την ψηφιακή, την οικολογική και την ενεργειακή μετάβαση και να υποστηρίξει τον εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών κλάδων, όπως η αλιεία και ο παράκτιος και ο θαλάσσιος τουρισμός ⁽²⁾·

37. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει για την Ευρωπαϊκή Ένωση η στήριξη της ανάπτυξης των θαλάσσιων βιοτεχνολογιών που προέρχονται από την αξιοποίηση φυκών και μικροαλγών, ψαριών, οστρακοειδών και θαλάσσιων βακτηρίων. Οι θαλάσσιες βιοτεχνολογίες αντιπροσωπεύουν ένα πολύ σημαντικό οικονομικό δυναμικό αναδυόμενο σε πολλές περιοχές της Ευρώπης. Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να περιλαμβάνει την υποστήριξη της έρευνας, των ερευνητικών υποδομών και της δικτύωσής τους, τόσο μεταξύ τους όσο και με τις επιχειρήσεις, καθώς και την πρόσβαση σε κεφάλαια, στην ανάπτυξη και την εμπορευματοποίηση των καινοτομιών·

⁽¹⁾ Βλ. γνωμοδότηση CDR 2881/2016, της επιτροπής SEDEC, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων.

⁽²⁾ Βλ. προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ: CDR 2645/2014, CDR 5241/2015 και CDR 2898/2016.

38. τονίζει τη σημασία της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και των δραστηριοτήτων αλιευσης, εκτροφής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που προκύπτουν, τόσο για την οικονομία των περιοχών όσο και για τη διατροφή των λαών της Ευρώπης. Η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια αποτελούν επίσης τομείς του μέλλοντος, και η στήριξη που τους παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να βασίζεται σε ένα θετικό και φιλόδοξο όραμα όσον αφορά την απασχόληση και την κατάρτιση, ιδίως των νέων. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας κοινής αλιευτικής πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να συνεργαστεί με τους οικονομικούς παράγοντες και τις δημόσιες αρχές, ιδίως τις περιφέρειες, ώστε να επιταχυνθεί και να διευκολυνθεί η εφαρμογή του ΕΤΘΑ, όπου σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις·

39. υπογραμμίζει την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά την αξιοποίηση των προϊόντων της θάλασσας, μέσω της ανάπτυξης βραχέων αλυσίδων που να περιλαμβάνουν τους παραγωγούς και χάρη στην ενίσχυση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων μεταποίησης στις παράκτιες περιοχές. Η στρατηγική αυτή για τη δημιουργία αξίας και απασχόλησης μέσω των προϊόντων της θάλασσας στις παράκτιες περιοχές θα πρέπει να καταστεί πρωταρχικός στόχος και να μπορεί να χρηματοδοτείται καλύτερα, τόσο από το ΕΤΘΑ, όσο και στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή·

40. προτείνει τη δημιουργία ενός ενωσιακού μηχανισμού «start-up maritimes» για την υποστήριξη των σχεδίων οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής καινοτομίας·

41. υπογραμμίζει ότι πολλές δραστηριότητες του μέλλοντος θα πρέπει να βασίζονται στην ανάπτυξη νέων υποδομών στη θάλασσα, μακριά από τις ακτές. Ένα ειδικό πρόγραμμα θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα, αφενός, διερεύνησης του ενδιαφέροντος για νέες αναστρέψιμες υποδομές και, αφετέρου, μελέτης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων και των ζητημάτων που συνδέονται με την ενεργειακή τους αυτονομία·

42. θεωρεί ότι οι λιμένες αποτελούν βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας. Πρέπει να στηρίζονται, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων δραστηριοτήτων, και να τα πράττουν δικτυωμένα όσο το δυνατό συχνότερα. Η ισορροπία τους εξαρτάται επίσης από τη δυναμική του θαλάσσιου εμπορίου μεγάλων και μικρών αποστάσεων (long-sea και short-sea) και από την ανάπτυξη των θαλάσσιων αρτηριών·

43. τονίζει την προφανή θετική επίδραση που έχει η γαλάζια ανάπτυξη στον θαλάσσιο και τον παράκτιο τουρισμό στις περιφέρειες· υποστηρίζει όλως ιδιαίτερες τις πρωτοβουλίες που είναι σε θέση να συμβάλουν, από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη, στην προώθηση μορφών βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού·

44. τονίζει ότι είναι σημαντικό να εφαρμοστεί στη γαλάζια οικονομία η έννοια της κυκλικής οικονομίας, κυρίως για να μειωθούν τα απορρίμματα και τα απόβλητα στις θάλασσες και να μετατραπούν σε αξιοποιήσιμο πόρο·

Απόλυτη αξιοποίηση της ευρωπαϊκής πρωτοπορίας στις πηγές ενέργειας από τη θάλασσα (θαλάσσια αιολική και ωκεάνια ενέργεια)

45. πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δώσει προτεραιότητα στη βιομηχανική ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για τον σκοπό αυτό, οι στόχοι για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Ευρώπη πρέπει να υπερβούν το 27 % το 2030 που προτείνει η Επιτροπή. Η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας πρέπει να απλοποιηθεί, προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στην βιομηχανική ανάπτυξη αποκλειστικά του τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στον οποίο η Ευρώπη μπορεί να έχει ηγετικό ρόλο παγκοσμίως δημιουργώντας πολλές θέσεις εργασίας·

46. επιθυμεί τη συνέχιση των ενεργειών χρηματοδότησης της E&A και των προγραμμάτων επίδειξης, όπως το NER300, και ζητεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση των πρώτων σταδίων εμπορίας·

47. τονίζει ότι η ανάπτυξη της ενέργειας από τη θάλασσα στηρίζεται σε ένα σύνολο βασικών δεξιοτήτων και διατομεακών τεχνολογιών, που προήλθαν από τους μεγάλους ιστορικούς κλάδους, όπως ο κλάδος του πετρελαίου και φυσικού αερίου και η ναυπηγική βιομηχανία. Η στήριξη της καινοτομίας και της διαφοροποίησης σε αυτούς τους κλάδους πρέπει να ενισχυθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το έγγραφο καθοδήγησης «Leadership 2020» για τα ναυπηγεία και τις ναυτιλιακές βιομηχανίες πρέπει να μεταφραστεί σε έναν ευρωπαϊκό χάρτη πορείας που να προσεγγίζει οριζόντια τις διάφορες κοινοτικές πολιτικές·

48. ζητεί, εντός της επόμενης πενταετίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση να εστιάσει τη δράση της στους εξής στόχους:

- την ανταγωνιστικότητα του τομέα της αιολικής ενέργειας στη θάλασσα και την εξέλιξη του ώστε να καταστεί αποδοτικός χωρίς επιδοτήσεις,
- την ανάπτυξη της αγοράς αιολικής ενέργειας από επιπλέον εγκαταστάσεις, που είναι μαζική αγορά παγκόσμιας κλίμακας, και της υποβρύχιας, που είναι εκκολλημένη αγορά, στην οποία οι Ευρωπαίοι είναι σε πολύ καλή θέση,
- τις τεχνολογίες που επιτρέπουν την ανάπτυξη της ενεργειακής αυτονομίας των νησιών και των απομακρυσμένων περιοχών, ιδίως σε τροπικές και υπερπόντιες περιοχές·

Θαλάσσιες πλατφόρμες υποστήριξης και χρηματοδότησης έργων και ευρωπαϊκό ταμείο επενδύσεων στη γαλάζια οικονομία

49. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το σχέδιο Juncker έχει ήδη δώσει τη δυνατότητα να χρηματοδοτηθούν πολλά έργα της γαλάζιας οικονομίας·

50. εκτιμά ότι είναι απαραίτητο να διευρυνθεί αυτή η στήριξη, ώστε να καλυφθεί το επενδυτικό κενό και να ευνοηθούν πολλά πιθανά σχέδια που υπάρχουν στις περιοχές, να εξελιχθούν οι τρόποι παρέμβασης, ώστε να χρηματοδοτείται καλύτερα ο κίνδυνος, που είναι μεγάλος σε έναν καινοτόμο τομέα όπως η γαλάζια οικονομία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις·

51. προτείνει να δημιουργηθούν περιφερειακές ή διαπεριφερειακές πλατφόρμες της γαλάζιας οικονομίας. Οι πλατφόρμες αυτές θα αποτελούν ένα σύστημα εντοπισμού των έργων, υποστήριξης της υλοποίησής τους και κινητοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα καθοδηγούνται από τις περιφέρειες, με τη συμμετοχή των κλάδων της θαλάσσιας οικονομίας, των κρατών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η λειτουργία τους θα μπορούσε να χρηματοδοτείται από τους τρεις αυτούς παράγοντες, καθώς και από τους ιδιώτες εταίρους. Αυτές οι πλατφόρμες θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικούς εταίρους για την ανάπτυξη του σχεδίου Juncker 2.0·

52. ζητεί τη δημιουργία ενός «μηχανισμού/ταμείου» ευρωπαϊκών επενδύσεων στη γαλάζια οικονομία. Το ταμείο αυτό, θάλασσα εκδοχή του σχεδίου Juncker 2.0, μπορεί να έχει δύο συμπληρωματικούς τρόπους παρέμβασης:

— την άμεση χρηματοδότηση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διαρθρωτικών έργων και έργων υψηλού κινδύνου, τα οποία θα αφορούν π.χ. τις πρώτες φάσεις της εμπορίας έργων στον τομέα της ενέργειας των θαλασσών,

— τη σύσταση περιφερειακών επενδυτικών ταμείων, στο επίπεδο των περιφερειακών ή διαπεριφερειακών πλατφορμών της γαλάζιας οικονομίας, που θα τροφοδοτούνται από τα ευρωπαϊκά ταμεία και τους τοπικούς εταίρους, ιδίως τις τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτών των ταμείων, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) πρέπει να συμβάλλει σημαντικά στη χρηματοδότηση του κινδύνου, ο οποίος δεν πρέπει να μετακυλιέται στους τοπικούς εταίρους·

IV) ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**Ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα κινητοποίησης «Θάλασσα και κινητοποίηση πολιτών»**

53. πιστεύει ότι η Ευρώπη πρέπει να συζητήσει για τη θάλασσα πιο άμεσα με τους πολίτες. Στο πλαίσιο του διαλόγου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με τους πολίτες θα διοργανωθούν συζητήσεις με θέμα τη θάλασσα·

54. ζητεί τη δημιουργία ενός προγράμματος έρευνας και επικοινωνίας όσον αφορά τη θάλασσα πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης και των παράκτιων περιοχών·

55. προτείνει την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού προγράμματος «Τα παιδιά και η θάλασσα» προκειμένου να αναπτυχθεί μια κοινή συνείδηση των προκλήσεων της θάλασσας και να διοργανωθούν ανταλλαγές παιδιών που ζουν στις παράκτιες περιοχές με παιδιά που ζουν στις μη παράκτιες·

56. εκτιμά ότι πρέπει να ανοίξει εκ νέου μια συζήτηση για τη δυνατότητα χρηματοδότησης ενός ή περισσότερων ευρωπαϊκών θαλάσσιων σταθμών εξερεύνησης των μεγάλων ωκεανών, που θα είναι επιστημονικές αποστολές και θα αποτελέσουν σύμβολο για την κινητοποίηση και συσπείρωση των πολιτών γύρω από ένα όραμα για τη θάλασσα·

Ενίσχυση των γνώσεων για τη θάλασσα και τη γαλάζια οικονομία

57. τονίζει ότι οι ανάγκες για γνώση των ακτών και των ωκεανών είναι τεράστιες. Οι γνώσεις αυτές είναι απαραίτητος οδηγός για μια αειφόρο θαλάσσια ανάπτυξη που θα επιδιώκει ταυτόχρονα την αύξηση των οικονομικών και τεχνολογικών, των περιβαλλοντικών, των ανθρωπίνων και των κοινωνικών κεφαλαίων·

58. υπενθυμίζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αίτημά της για τη δημιουργία μιας κοινότητας γνώσης και καινοτομίας εστιασμένης στη γαλάζια οικονομία, η οποία θα συμβάλει στη μεταφορά ιδεών από τη θάλασσα έρευνα στον ιδιωτικό τομέα ⁽³⁾·

59. προτείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει τη χορηγία μιας «ευρωπαϊκής έκθεσης για τη θάλασσα» στο σταυροδρόμι του πολιτισμού, της επιστήμης, του περιβάλλοντος και της οικονομίας, εμπνεόμενη, για παράδειγμα, από το σχέδιο «La Mer XXL» που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στη Nantes, το 2018·

⁽³⁾ CDR 4835/2014.

60. θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και στο μελλοντικό πρόγραμμα πλαίσιο μια ευρωπαϊκή στρατηγική γνώσης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, των ωκεάνιων βυθών και απόκτησης δεδομένων για τις θάλασσες και τις ακτές, βαθυμετρικών, για παράδειγμα·

61. τονίζει ότι ύστερα από τις μελέτες που εκπονήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το έλλειμμα γνώσης της γαλάζιας οικονομίας, είναι πλέον απαραίτητο να συσταθεί ένα ευρωπαϊκό κέντρο πόρων σχετικά με τη γαλάζια οικονομία, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες, την Eurostat και το Κοινό Κέντρο Ερευνών·

Μία νέα διακυβέρνηση για την ευρωπαϊκή θάλασσα πολιτική

62. προτείνει οι θαλάσσιες υποθέσεις να αποτελέσουν αρμοδιότητα ενός αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που θα επικουρείται από ειδική ομάδα και θα αναλάβει την κατάρτιση και την ορίζοντα εφαρμογή της λευκής βίβλου «Η θάλασσα στην καρδιά της Ευρώπης»·

63. εκτιμά ότι οι θαλάσσιες υποθέσεις θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο εξαμηνιαίων συνεδριάσεων μιας σύνθεσης του Συμβουλίου για τη θάλασσα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών θα πρέπει, συνεπώς, να εξετάσουν το ενδεχόμενο βελτίωσης της διακυβέρνησης των θαλάσσιων υποθέσεων από πλευράς τους·

64. εκτιμά ότι η πολιτική προτεραιότητα που αποδίδεται στη θάλασσα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, σε ό,τι αφορά το ΕΤΘΑ στις συνιστώσες του αλιεία, θάλασσα πολιτική και εδαφική προσέγγιση, αλλά και γενικότερα στο πλαίσιο των διαφόρων πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ·

65. θεωρεί ότι μια νέα θαλάσσια πολιτική της ΕΕ απαιτεί την ευρύτερη αναγνώριση των φορέων της θαλάσσιας οικονομίας, καθώς και τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στις συζητήσεις και τις αποφάσεις και, ενδεχομένως, τη στήριξη για την οργάνωσή τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η διατομεακή προσέγγιση, που καλύπτεται κυρίως από τους συνεργατικούς σχηματισμούς σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, πρέπει να υποστηριχθεί·

66. καλεί τις περιφέρειες και τους δήμους να κινητοποιηθούν για να αποδείξουν τις δυνατότητες της γαλάζιας οικονομίας και της πραγματοποίησης μεγάλου αριθμού ρεαλιστικών έργων που δημιουργούν αξία, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν κατά τα προσεχή έτη·

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ θα απαιτήσει ενίσχυση των φιλοδοξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον θαλάσσιο τομέα

67. υπογραμμίζει ότι η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ θα επηρέαζε άμεσα τις θαλάσσιες πολιτικές της ΕΕ. Είναι σκόπιμο να μετρηθεί ακριβώς ο αντίκτυπος, τόσο για τους δήμους και τις περιφέρειες που αφορά περισσότερο όσο και για τις δημόσιες πολιτικές της Ένωσης, καθώς και να αναπτυχθούν τα απαραίτητα μέτρα προσαρμογής. Κυρίως πρέπει να προσαρμοστούν οι διατάξεις κυριαρχίας και ασφάλειας σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, κατά την εμφάνιση νέων θαλάσσιων συνόρων της Ένωσης·

68. ζητεί, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που έχουν ξεκινήσει, η Ευρωπαϊκή Ένωση να προστατεύσει το συμφέρον της οικονομίας της και των θαλάσσιων περιοχών της. Θα πρέπει να αποφύγει την εμφάνιση προ των πυλών της μιας πλατφόρμας ντάμπινγκ κοινωνικού, φορολογικού και απορρύθμισης, που θα επηρέαζε την οικονομία και τους θαλάσσιους πόρους. Θα πρέπει να μεριμνήσει για την προστασία των συμφερόντων των αλιέων της στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου·

69. θεωρεί, δεδομένων αυτών των αρχών, ότι, αν το γενικό πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ το επιτρέπει και με σεβασμό στη συνοχή του συνόλου, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο για τους ευρωπαϊκούς παράγοντες της θάλασσας να συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά, λόγω του κοινού θαλάσσιου χώρου και του κοινού συμφέροντος για την προστασία και τη διαφύλαξη των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, καθώς και να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη μιας παγκόσμιας οικονομίας της αγοράς που να είναι δίκαιη και προσβάσιμη για όλους.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

123η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 11-12 ΜΑΪΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι δημοσιονομικοί κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης»

(2017/C 306/12)

Εισηγητής: ο κ. Michiel Rijsberman (NL/ALDE), περιφερειακός υπουργός της επαρχίας Φλέβολαντ

Έγγραφο αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2012/2002, των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

COM(2016) 605 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Άρθρο 27

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Κάθε θεσμικό όργανο εκτός της Επιτροπής μπορεί να προβαίνει, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, σε μεταφορές πιστώσεων:	Κάθε θεσμικό όργανο εκτός της Επιτροπής μπορεί να προβαίνει, στο πλαίσιο του οικείου τμήματος του προϋπολογισμού, σε μεταφορές πιστώσεων:
α) από τίτλο σε τίτλο, με μέγιστο όριο το 10 % των πιστώσεων του εκάστοτε έτους που εμφανίζονται στη γραμμή από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·	α) από τίτλο σε τίτλο, με μέγιστο όριο το 10 % των πιστώσεων του εκάστοτε έτους που εμφανίζονται στη γραμμή από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά·
β) από κεφάλαιο σε κεφάλαιο χωρίς όριο.	β) από κεφάλαιο σε κεφάλαιο χωρίς όριο·
	γ) από έτος n σε έτος $n+1$, με μέγιστο όριο το 10 % των συνολικών πιστώσεων του προϋπολογισμού του οργάνου για τη μεταφορά αδιάθετων πιστώσεων από όλες τις γραμμές προϋπολογισμού σε συγκεκριμένες γραμμές προϋπολογισμού, με σκοπό τη χρηματοδότηση οικοδομικών εργασιών του οργάνου όπως ορίζονται στο Άρθρο 258 παράγραφος 5.

Αιτιολογία

Για να αξιοποιηθούν όλα τα διαθέσιμα μέσα του προϋπολογισμού, πρέπει να επιτραπεί η μεταφορά των αδιάθετων πιστώσεων στο επόμενο έτος για την πληρωμή ενοικίων, δανείων για κτίρια ή τη συντήρηση των κτιρίων του οργάνου (ορισμός των οικοδομικών εργασιών βρίσκεται στο Άρθρο 258 παρ. 5).

Τροπολογία 2

Άρθρο 39

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>[...] Η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού:</p> <p>α) τους λόγους για τους οποίους το σχέδιο προϋπολογισμού περιέχει εκτιμήσεις διαφορετικές από εκείνες στις οποίες έχουν προβεί τα άλλα θεσμικά όργανα·</p> <p>β) κάθε έγγραφο εργασίας που κρίνει χρήσιμο σε σχέση με τους πίνακες προσωπικού των θεσμικών οργάνων. Κάθε τέτοιο έγγραφο εργασίας, στο οποίο παρουσιάζεται ο τελευταίος πίνακας προσωπικού που έχει εγκριθεί, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:</p>	<p>[...] Η Επιτροπή επισυνάπτει στο σχέδιο προϋπολογισμού:</p> <p>α) συγκριτικό πίνακα που θα περιλαμβάνει το σχέδιο προϋπολογισμού της Επιτροπής για τα άλλα όργανα και τα αρχικά δημοσιονομικά αιτήματα των άλλων οργάνων όπως απεστάλησαν στην Επιτροπή·</p> <p>β) τους λόγους για τους οποίους το σχέδιο προϋπολογισμού περιέχει εκτιμήσεις διαφορετικές από εκείνες στις οποίες έχουν προβεί τα άλλα θεσμικά όργανα·</p> <p>γ) κάθε έγγραφο εργασίας που κρίνει χρήσιμο σε σχέση με τους πίνακες προσωπικού των θεσμικών οργάνων. Κάθε τέτοιο έγγραφο εργασίας, στο οποίο παρουσιάζεται ο τελευταίος πίνακας προσωπικού που έχει εγκριθεί, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:</p> <p>[...]</p>

Αιτιολογία

Το ζήτημα που θίγεται στην τροπολογία είναι σημαντικό για την ΕτΠ ως θεσμικό όργανο. Η τροπολογία επιδιώκει να υποχρεώσει την Επιτροπή να προσθέσει στην πρόταση προϋπολογισμού της τον αρχικό προϋπολογισμό που ενέκριναν τα διαφορετικά όργανα (π.χ. η Ολομέλεια της ΕτΠ) προκειμένου οι μονομερείς τροποποιήσεις που πραγματοποιεί η Επιτροπή να είναι ορατές και διαφανείς. Αυτό θα ενισχύσει το περιθώριο διαπραγμάτευσης της ΕτΠ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας προϋπολογισμού.

Τροπολογία 3

Άρθρο 123

Να τροποποιηθεί

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Άρθρο 123</p> <p>Διασταύρωση στοιχείων με ελέγχους</p> <p>Όταν ένας έλεγχος ο οποίος βασίζεται σε διεθνώς αποδεκτά πρότυπα που παρέχουν εύλογη βεβαιότητα διενεργείται από ανεξάρτητο ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων που περιγράφουν τη χρήση της συνεισφοράς της Ένωσης, ο εν λόγω έλεγχος αποτελεί τη βάση της συνολικής βεβαιότητας, όπως προσδιορίζεται περαιτέρω, κατά περίπτωση, στους ειδικούς τομεακούς κανόνες.</p>	<p>Άρθρο 123</p> <p>Διασταύρωση στοιχείων με ελέγχους</p> <p>Όταν ένας έλεγχος ο οποίος βασίζεται σε διεθνώς αποδεκτά πρότυπα που παρέχουν εύλογη βεβαιότητα διενεργείται από ανεξάρτητο ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων που περιγράφουν τη χρήση της συνεισφοράς της Ένωσης, ο εν λόγω έλεγχος αποτελεί τη βάση της συνολικής βεβαιότητας, όπως προσδιορίζεται περαιτέρω, κατά περίπτωση, στους ειδικούς τομεακούς κανόνες. Οι πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στη διαχειριστική αρχή πρέπει να αξιοποιούνται στο μέτρο του δυνατού προκειμένου να μη ζητούνται κατ' επανάληψη από τους δικαιούχους οι ίδιες πληροφορίες.</p>

Αιτιολογία

Οι υπερβολικές απαιτήσεις λογιστικού ελέγχου συνεπάγονται σημαντικούς κινδύνους τόσο για τις περιφερειακές διοικήσεις όσο και για τις ΜΜΕ. Η απλούστευση θα πρέπει να περιορίσει τον ελεγκτικό φόρτο για τους δικαιούχους και να περιορίσει τον λογιστικό έλεγχο σε μία μόνο ελεγκτική αρχή. Θα πρέπει να θεσπιστεί ένα πρώτο επίπεδο ελέγχου αντί οι έλεγχοι να εστιάζονται στον δικαιούχο και θα πρέπει επίσης να δημιουργηθεί μια «πυραμίδα ελέγχου» αντί ενός «πύργου ελέγχου».

Τροπολογία 4

Άρθρο 125

Να τροποποιηθεί

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Άρθρο 125</p> <p>Μεταφορά πόρων σε μέσα που συστήνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή τομειακών κανονισμών</p> <p>Πόροι που διατίθενται σε κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης εκτέλεσης είναι δυνατό, κατόπιν αιτήματός τους, να μεταφέρονται σε μέσα συσταθέντα δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή τομειακών κανονισμών. Η Επιτροπή μεριμνά για την εκτέλεση των εν λόγω πόρων σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ), ει δυνατόν προς όφελος του οικείου κράτους μέλους. Επιπροσθέτως, πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης εκτέλεσης είναι δυνατό, εφόσον αυτά το ζητήσουν, να διατεθούν για τη βελτίωση της ικανότητας ανάληψης κινδύνων του ΕΤΣΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι κανόνες του ΕΤΣΕ.</p>	<p>Άρθρο 125</p> <p>Μεταφορά πόρων σε μέσα που συστήνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή τομειακών κανονισμών</p> <p>Πόροι που διατίθενται σε κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης εκτέλεσης είναι δυνατό, κατόπιν αιτήματός τους και με τη ρητή συναίνεση των ενδιαφερόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών και των αρμοδίων ν διαχειριστικών αρχών, να μεταφέρονται σε μέσα συσταθέντα δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή τομειακών κανονισμών. Η Επιτροπή μεριμνά για την εκτέλεση των εν λόγω πόρων σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ), ει δυνατόν προς όφελος των ενδιαφερόμενων περιοχών (τοπικού ή περιφερειακού επιπέδου) του οικείου κράτους μέλους. Επιπροσθέτως, πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης εκτέλεσης είναι δυνατό, εφόσον αυτά το ζητήσουν, να διατεθούν για τη βελτίωση της ικανότητας ανάληψης κινδύνων του ΕΤΣΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι κανόνες του ΕΤΣΕ.</p>

Αιτιολογία

Η προσθήκη αυτή ευθυγραμμίζει το Άρθρο 125 με την τροπολογία 6 της γνωμοδότησης της ΕτΠ επί του σημείου.

Τροπολογία 5

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 6

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 30α:</p> <p>«Άρθρο 30α</p> <p>1. Μέρος των πιστώσεων των ΕΔΕΤ ενός κράτους μέλους μπορεί, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω κράτους μέλους και με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, να μεταφερθεί σε ένα ή περισσότερα μέσα που θεσπίζονται δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού ή ειδικών τομειακών κανονισμών ή για την ενίσχυση της ικανότητας ανάληψης κινδύνων του ΕΤΣΕ σύμφωνα με το άρθρο 125 του δημοσιονομικού κανονισμού. Το αίτημα για τη μεταφορά των πιστώσεων των ΕΔΕΤ πρέπει να υποβάλλεται έως τις 30 Σεπτεμβρίου.</p>	<p>Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 30α:</p> <p>«Άρθρο 30α</p> <p>1. Μέρος των πιστώσεων των ΕΔΕΤ ενός κράτους μέλους μπορεί, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, και με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, να μεταφερθεί σε ένα ή περισσότερα μέσα που θεσπίζονται δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού ή ειδικών τομειακών κανονισμών ή για την ενίσχυση της ικανότητας ανάληψης κινδύνων του ΕΤΣΕ σύμφωνα με το άρθρο 125 του δημοσιονομικού κανονισμού. Μία τέτοια πρόταση μπορεί να υποβληθεί με πρωτοβουλία των ενδιαφερόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών και των αρμοδίων διαχειριστικών αρχών. Το αίτημα για τη μεταφορά των πιστώσεων των ΕΔΕΤ πρέπει να υποβάλλεται έως τις 30 Σεπτεμβρίου.</p>

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>2. Μόνον οι χρηματοδοτικές πιστώσεις μελλοντικών ετών στο σχέδιο χρηματοδότησης ενός προγράμματος επιτρέπεται να μεταφερθούν.</p> <p>3. Η αίτηση συνοδεύεται από πρόταση τροποποίησης του προγράμματος ή των προγραμμάτων από τα οποία θα γίνει η μεταφορά. Οι αντίστοιχες τροποποιήσεις του προγράμματος και του συμφώνου εταιρικής σχέσης πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 που ορίζει το συνολικό ποσό που μεταφέρεται για κάθε συναφές έτος στην Επιτροπή.»</p>	<p>2. Μόνον οι χρηματοδοτικές πιστώσεις μελλοντικών ετών στο σχέδιο χρηματοδότησης ενός προγράμματος επιτρέπεται να μεταφερθούν.</p> <p>3. Η αίτηση συνοδεύεται από πρόταση τροποποίησης του προγράμματος ή των προγραμμάτων από τα οποία θα γίνει η μεταφορά. Οι αντίστοιχες τροποποιήσεις του προγράμματος και του συμφώνου εταιρικής σχέσης πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 που ορίζει το συνολικό ποσό που μεταφέρεται για κάθε συναφές έτος στην Επιτροπή.</p> <p>4. Η Επιτροπή επαληθεύει και εγκρίνει τη μεταβίβαση πόρων μόνο εάν η αίτηση που υποβάλλεται από το κράτος μέλος υποστηρίζεται και εγκρίνεται επίσης από τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές και τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές.</p> <p>5. Μέρος ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων που δεσπίζονται βάσει του παρόντος δημοσιονομικού κανονισμού ή οι χρηματοδοτικές πιστώσεις που δεσπίζονται δυνάμει των ειδικών ανά τομέα κανονισμών ή οι κατανομές πιστώσεων για την ενίσχυση της ικανότητας ανάληψης κινδύνων του ΕΤΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, δύνανται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, να μεταβιβάζονται στα ΕΔΕΤ.»</p>

Αιτιολογία

Η ΕτΠ υποστηρίζει το αίτημα για μεγαλύτερη ευελιξία, αναγνωρίζει ωστόσο τον κίνδυνο που ελλοχεύει στο άρθρο 30α, π.χ. όσον αφορά την συγκέντρωση και την επικουρικότητα. Επομένως, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα υποστήριζαν τη διαγραφή του άρθρου 30α στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου. Σε περίπτωση διατήρησης του άρθρου 30α, ωστόσο, είναι ζωτικής σημασίας για την ΕτΠ η απαίτηση ρητής συγκατάθεσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσο και των διαχειριστικών αρχών για κάθε έγκριση μεταβίβασης πόρων. Δεν πρέπει να ενθαρρύνονται οι μεταφορές στο όνομα της επικουρικότητας και της ανάγκης διαρθρωτικών επενδύσεων.

Τροπολογία 6

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 13.2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>13. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 39α:</p> <p>(...)</p> <p>2. Η συνεισφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνει το 25 % της συνολικής στήριξης που παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες. Στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες που αναφέρονται στο άρθρο 120 παράγραφος 3 στοιχείο β), η χρηματοδοτική συνεισφορά μπορεί να υπερβαίνει το 25 % εφόσον δικαιολογείται δεόντως βάσει της εκ των προτέρων αξιολόγησης, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 %. Η συνολική στήριξη που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνει το συνολικό ποσό των νέων και των εγγυημένων δανείων, καθώς και των επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου που παρέχονται στους τελικούς αποδέκτες. Τα εγγυημένα δάνεια που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο λαμβάνονται υπόψη μόνο στον βαθμό που οι πόροι των ΕΔΕΤ έχουν δεσμευτεί για συμβάσεις εγγυήσεων που υπολογίζονται βάσει συντεής εκ των προτέρων αξιολόγησης κινδύνων που καλύπτει πολυάριθμα νέα δάνεια.</p> <p>(...)</p>	<p>13. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 39α:</p> <p>(...)</p> <p>2. Η συνεισφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνει το 25 % της συνολικής στήριξης που παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες. Στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και στις περιφέρειες μετάβασης που αναφέρονται στο άρθρο 120 παράγραφος 3 στοιχείο β), η χρηματοδοτική συνεισφορά μπορεί να υπερβαίνει το 25 % εφόσον δικαιολογείται δεόντως βάσει της εκ των προτέρων αξιολόγησης, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 %. Η συνολική στήριξη που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνει το συνολικό ποσό των νέων και των εγγυημένων δανείων, καθώς και των επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου που παρέχονται στους τελικούς αποδέκτες. Τα εγγυημένα δάνεια που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο λαμβάνονται υπόψη μόνο στον βαθμό που οι πόροι των ΕΔΕΤ έχουν δεσμευτεί για συμβάσεις εγγυήσεων που υπολογίζονται βάσει συντεής εκ των προτέρων αξιολόγησης κινδύνων που καλύπτει πολυάριθμα νέα δάνεια.</p> <p>(...)</p>

Αιτιολογία

Το μέτρο αυτό στον συγκεκριμένο γενικό κανονισμό αποσκοπεί να εξασφαλίσει την αξιοποίηση των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων προκειμένου να στηριχθούν οι επενδυτικές πλατφόρμες του ΕΤΣΕ. Η παρούσα πρόταση επεκτείνει το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της πρόσθετης ευελιξίας ώστε να διασφαλίζεται ότι η συμβολή των ΕΔΕΤ θα υπερβαίνει το 25 % της συνολικής στήριξης, στις περιπτώσεις όπου αυτό τεκμηριώνεται βάσει μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης.

Τούτο θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη ευελιξία κατά τον σχεδιασμό των κονδυλίων προκειμένου να αντικατοπτριστούν οι τομεακές και τοπικές συνθήκες, διατηρώντας παράλληλα επαρκή έλεγχο επί της κατάχρησης της ευελιξίας μέσω της απαίτησης ότι κάθε μόχλευση άνω του 25 % πρέπει να τεκμηριώνεται από μια εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Τροπολογία 7

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 13.6

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>13. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 39α:</p> <p>(...)</p> <p>6. Κατά την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 1 στοιχείο γ), οι φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου μεριμνούν για τη συμμόρφωση προς το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που καλύπτουν τα ΕΔΕΤ, τις κρατικές ενισχύσεις, τις δημόσιες προμήθειες και τα σχετικά πρότυπα, καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής. Οι εν λόγω φορείς δεν χρησιμοποιούν ή αναπτύσσουν δομές φοροαποφυγής, και ειδικότερα συστήματα ή πρακτικές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού που δεν συμμορφώνονται με τα κριτήρια χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων, των ανακοινώσεων ή τυχόν προειδοποιητικών επιστολών εκ μέρους της Επιτροπής. Δεν εγκαθίστανται και, όσον αφορά την εκτέλεση των χρηματοοικονομικών πράξεων, δεν διατηρούν επιχειρηματικές σχέσεις με νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί σε περιοχές δικαιοδοσίας που δεν συνεργάζονται με την Ένωση για την εφαρμογή των διεθνών συμφωνημένων φορολογικών προτύπων σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών. Οι εν λόγω φορείς δύνανται, με δική τους ευθύνη, να συνάπτουν συμφωνίες με ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για την εκτέλεση χρηματοοικονομικών πράξεων. Μεταφέρουν τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο στις συμβάσεις τους με τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που έχουν επιλέξει για να συμμετάσχουν στην εκτέλεση των χρηματοοικονομικών πράξεων στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών.</p>	<p>13. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 39α:</p> <p>(...)</p> <p>6. Κατά την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 1 στοιχείο γ), οι φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου μεριμνούν για τη συμμόρφωση προς το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που καλύπτουν τα ΕΔΕΤ, τις κρατικές ενισχύσεις, τις δημόσιες προμήθειες και τα σχετικά πρότυπα, καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής. Οι εν λόγω φορείς δεν χρησιμοποιούν ή αναπτύσσουν δομές φοροαποφυγής, και ειδικότερα συστήματα ή πρακτικές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού που δεν συμμορφώνονται με τα κριτήρια χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου ή στις συστάσεις και τις ανακοινώσεις της Επιτροπής ή σε άλλες επίσημες οδηγίες που εκδίδονται από την Επιτροπή σε αυτήν τη βάση. Δεν εγκαθίστανται και, όσον αφορά την εκτέλεση των χρηματοοικονομικών πράξεων, δεν διατηρούν επιχειρηματικές σχέσεις με νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί σε περιοχές δικαιοδοσίας που δεν συνεργάζονται με την Ένωση για την εφαρμογή των διεθνών συμφωνημένων φορολογικών προτύπων σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών. Οι εν λόγω φορείς δύνανται, με δική τους ευθύνη, να συνάπτουν συμφωνίες με ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για την εκτέλεση χρηματοοικονομικών πράξεων. Μεταφέρουν τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο στις συμβάσεις τους με τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που έχουν επιλέξει για να συμμετάσχουν στην εκτέλεση των χρηματοοικονομικών πράξεων στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών.</p>

Αιτιολογία

Η ΕτΠ φρονεί ότι μόνον μια δεσμευτική νομοθεσία θα εξασφαλίσει την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την φοροαποφυγή. Κατόπιν συζητήσεων μεταξύ της ΓΔ Προϋπολογισμού και του εισηγητή, η ΓΔ Προϋπολογισμού αναγνώρισε το αίτημα της ΕτΠ για νομική ασφάλεια και αποδέχθηκε την εναρμόνιση της διατύπωσης και τη χρήση του όρου «επίσημες οδηγίες».

Τροπολογία 8

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 16:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Στο άρθρο 42, παράγραφος 5, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>(...)</p>	<p>Το άρθρο 42 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) στην παράγραφο 3, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p><i>Στην περίπτωση εργαλείων κεφαλαίων συμμετοχών που στοχεύουν σε επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 37 παράγραφος 4 για τις οποίες η συμφωνία χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 38 παράγραφος 7 στοιχείο β) υπεγράφη πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2018, τα οποία έως το τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας επένδυσαν τουλάχιστον το 55 % των πόρων του προγράμματος που είχαν δεσμευθεί με την αντίστοιχη συμφωνία χρηματοδότησης, ένα περιορισμένο ποσό των πληρωμών για επενδύσεις στους τελικούς αποδέκτες που πρόκειται να πραγματοποιηθούν εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη μετά τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας, μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον καταβληθούν σε λογαριασμό υπό μεσεγγύηση που έχει συσταθεί για τον σκοπό αυτό, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται, αφενός οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και, αφετέρου, όλες οι προϋποθέσεις που παρατίθενται κατωτέρω.</i></p> <p>β) στην παράγραφο 5, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>[...]</p>

Αιτιολογία

Το μόνο σημείο που προτείνεται να τροποποιηθεί είναι το 2017 (σε 2018). Προκειμένου να ληφθούν υπόψη αυτά τα χρηματοδοτικά μέσα παρά τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας στα τέλη του 2023, ο ΚΚΔ προέβλεπε ότι, υπό ορισμένους συγκεκριμένους όρους, τα ποσά είναι δυνατόν να διατεθούν για δαπάνες μετά το κλείσιμο, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική συμφωνία χρηματοδότησης είχε εισαχθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Υπό το πρίσμα των χρονικών περιθωρίων για την υπογραφή των συμφωνιών χρηματοδότησης με τους διαχειριστές ταμείων, η προθεσμία για τα τέλη του 2017 θεωρείται πρακτικά μη εφαρμόσιμη και αποθαρρύνει κατά αυτόν τον τρόπο τις διάφορες διαχειριστικές αρχές να διοχετεύουν τις πιστώσεις των ΕΔΕΤ προς ιδιαίτερα ελπιδοφόρους τομείς, που αποτελούν στόχο των επενδυτικών κεφαλαίων.

Η εμπειριστωμένη γνώση της αγοράς καταδεικνύει ότι ένας σημαντικός αριθμός επενδύσεων μετοχικών κεφαλαίων των ΕΔΕΤ θα μπορούσε να υποστηριχθεί στην Ευρώπη — με σημαντικό αντίκτυπο στις θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη, εάν η προθεσμία παρατεινόταν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018, χωρίς να τροποποιηθεί καμία από τις υπόλοιπες παραμέτρους που διασφαλίζουν τα ΕΔΕΤ έναντι του κινδύνου της «μη αξιοποίησης των κεφαλαίων» («parking of funds»).

Τροπολογία 9

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 17

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>17. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 43α:</p> <p>«Άρθρο 43α</p> <p>Διαφοροποιημένη μεταχείριση των επενδυτών</p> <p>1. Η συνεισφορά από τα ΕΔΕΤ προς χρηματοδοτικά μέσα που επενδύεται στους τελικούς αποδέκτες και τα έσοδα και άλλα κέρδη ή αποδόσεις, όπως τόκοι, προμήθειες εγγύησης, μερίσματα, κέρδη κεφαλαίου ή οποιαδήποτε άλλα έσοδα που παράγονται από τις εν λόγω επενδύσεις, τα οποία αποδίδονται στη συνεισφορά από τα ΕΔΕΤ, μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη διαφοροποιημένη μεταχείριση ιδιωτικών επενδυτών, καθώς και για την ΕΤΕπ όταν χρησιμοποιείται η εγγύηση της ΕΕ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1017. Η εν λόγω διαφοροποιημένη μεταχείριση αιτιολογείται από την ανάγκη προσέλκυσης πόρων από ιδιωτικούς επενδυτές.</p> <p>2. Η ανάγκη και το επίπεδο της διαφοροποιημένης μεταχείρισης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζονται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση.</p> <p>[...]</p>	<p>17. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 43α:</p> <p>«Άρθρο 43α</p> <p>Διαφοροποιημένη μεταχείριση των επενδυτών</p> <p>1. Η συνεισφορά από τα ΕΔΕΤ προς χρηματοδοτικά μέσα που επενδύεται στους τελικούς αποδέκτες και τα έσοδα και άλλα κέρδη ή αποδόσεις, όπως τόκοι, προμήθειες εγγύησης, μερίσματα, κέρδη κεφαλαίου ή οποιαδήποτε άλλα έσοδα που παράγονται από τις εν λόγω επενδύσεις, τα οποία αποδίδονται στη συνεισφορά από τα ΕΔΕΤ, μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη διαφοροποιημένη μεταχείριση ιδιωτικών επενδυτών, καθώς και για την ΕΤΕπ όταν χρησιμοποιείται η εγγύηση της ΕΕ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1017. Η εν λόγω διαφοροποιημένη μεταχείριση αιτιολογείται από την ανάγκη προσέλκυσης πόρων από ιδιωτικούς επενδυτές. [...]</p>

Αιτιολογία

Η προτεινόμενη παράγραφος είναι περιττή, δεδομένου ότι το κείμενό της περιέχεται ήδη στο άρθρο 37 παράγραφος 2γ) «Η εκ των προτέρων αξιολόγηση [...] μπορεί να λαμβάνει υπόψη [...] κατά περίπτωση, μια αξιολόγηση σχετικά με την ανάγκη και το επίπεδο διαφοροποιημένης μεταχείρισης για την προσέλκυση πόρων από ιδιώτες επενδυτές». Κρίνεται επομένως σκόπιμο να διαγραφεί η εν λόγω παράγραφος.

Τροπολογία 10

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 24

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το άρθρο 61 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>στην παράγραφο 3, μετά το στοιχείο α) παρεμβάλλεται νέο στοιχείο αα):</p> <p>«με την εφαρμογή ενός κατ' αποκοπή συντελεστή που ορίζεται από ένα κράτος μέλος για τομέα ή υποτομέα που δεν καλύπτεται από το στοιχείο α). Πριν από την εφαρμογή του κατ' αποκοπή συντελεστή, η αρμόδια ελεγκτική αρχή εξασφαλίζει ότι ο κατ' αποκοπή συντελεστής έχει οριστεί σύμφωνα με δίκαιη, αντικειμενική και επαληθεύσιμη μέθοδο βάσει ιστορικών στοιχείων ή αντικειμενικών κριτηρίων.»</p>	<p>Το άρθρο 61 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>στην παράγραφο 3, μετά το στοιχείο α) παρεμβάλλεται νέο στοιχείο αα):</p> <p>«με την εφαρμογή ενός κατ' αποκοπή συντελεστή που ορίζεται από ένα κράτος μέλος για τομέα ή υποτομέα που δεν καλύπτεται από το στοιχείο α). Πριν από την εφαρμογή του κατ' αποκοπή συντελεστή, η αρμόδια διαχειριστική αρχή -με την πρότερη σύμφωνη γνώμη της ελεγκτικής αρχής- διασφαλίζει ότι ο κατ' αποκοπή συντελεστής έχει οριστεί σύμφωνα με δίκαιη, αντικειμενική και επαληθεύσιμη μέθοδο βάσει ιστορικών στοιχείων ή αντικειμενικών κριτηρίων.»</p>

Αιτιολογία

Πρέπει να υπάρξει έγκριση πριν από την εφαρμογή (της μεθόδου) του κατ' αποκοπή συντελεστή, διαφορετικά η διάταξη αυτή δεν παρέχει καμία ασφάλεια δικαίου.

Τροπολογία 11

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 26:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>26. Το άρθρο 67 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>(...)</p> <p>ii) παρεμβάλλεται το στοιχείο ε):</p> <p>«ε) χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες των συναφών πράξεων, αλλά βασίζεται στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων που σχετίζονται με την επίτευξη προόδου στην υλοποίηση των προγραμμάτων ή στην επίτευξη των στόχων τους. Αναλυτικές λεπτομέρειες όσον αφορά τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης και την εφαρμογή τους ορίζονται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την εξουσιοδότηση που προβλέπεται στην παράγραφο 5.»</p>	<p>26. Το άρθρο 67 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>(...)</p> <p>ii) παρεμβάλλεται το στοιχείο ε):</p> <p>«ε) χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες των συναφών πράξεων, αλλά βασίζεται στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων που σχετίζονται με την επίτευξη προόδου στην υλοποίηση των προγραμμάτων ή στην επίτευξη των στόχων τους. Αναλυτικές λεπτομέρειες όσον αφορά τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης και την εφαρμογή τους, καθώς και τις σχετικές απαιτήσεις ελέγχου, ορίζονται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την εξουσιοδότηση που προβλέπεται στην παράγραφο 5.»</p>

Αιτιολογία

Η συμπερίληψη των απαιτήσεων ελέγχου στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων θα προσφέρει εκ των προτέρων μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου.

Τροπολογία 12

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 27

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>27. Το άρθρο 68 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Άρθρο 68</p> <p>Κατ' αποκοπή χρηματοδότηση έμμεσων δαπανών για επιδοτήσεις και επιστρεπτέα συνδρομή</p> <p>Όταν η υλοποίηση μιας πράξης συνεπάγεται έμμεσες δαπάνες, αυτές μπορούν να υπολογιστούν ως κατ' αποκοπή συντελεστής με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: ως κατ' αποκοπήν ποσοστό με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:</p> <p>α) κατ' αποκοπή συντελεστής έως το 25 % των επιλέξιμων άμεσων δαπανών, υπό τη προϋπόθεση ότι ο συντελεστής υπολογίζεται βάσει δικαίης, αντικειμενικής και επαληθεύσιμης μεθόδου υπολογισμού ή μιας μεθόδου που εφαρμόζεται στο πλαίσιο συστημάτων για επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από το κράτος μέλος για παρόμοιο τύπο πράξης και δικαιούχο·</p> <p>β) κατ' αποκοπή συντελεστής έως το 15 % των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού χωρίς να απαιτείται τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε υπολογισμούς για τον προσδιορισμό του εφαρμοζόμενου συντελεστή·</p>	<p>27. Το άρθρο 68 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Άρθρο 68</p> <p>Κατ' αποκοπή χρηματοδότηση έμμεσων δαπανών για επιδοτήσεις και επιστρεπτέα συνδρομή</p> <p>Όταν η υλοποίηση μιας πράξης συνεπάγεται έμμεσες δαπάνες, αυτές μπορούν να υπολογιστούν ως κατ' αποκοπή συντελεστής με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: ως κατ' αποκοπήν ποσοστό με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:</p> <p>α) κατ' αποκοπή συντελεστής έως το 25 % των επιλέξιμων άμεσων δαπανών, υπό τη προϋπόθεση ότι ο συντελεστής υπολογίζεται βάσει δικαίης, αντικειμενικής και επαληθεύσιμης μεθόδου υπολογισμού ή μιας μεθόδου που εφαρμόζεται στο πλαίσιο συστημάτων για επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από το κράτος μέλος για παρόμοιο τύπο πράξης και δικαιούχο·</p> <p>β) κατ' αποκοπή συντελεστής έως το 15 % των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού χωρίς να απαιτείται τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε υπολογισμούς για τον προσδιορισμό του εφαρμοζόμενου συντελεστή·</p>

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>γ) κατ' αποκοπή συντελεστής των επιλέξιμων άμεσων δαπανών βάσει των υφιστάμενων μεθόδων και των αντίστοιχων ποσοστών που εφαρμόζονται σε άλλες πολιτικές της Ένωσης για παρόμοιο τύπο πράξης και δικαιούχων.</p> <p>Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 149 σχετικά με τον κατ' αποκοπή συντελεστή και τις σχετικές μεθόδους που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου.»</p>	<p>γ) κατ' αποκοπή συντελεστής των επιλέξιμων άμεσων δαπανών βάσει των υφιστάμενων μεθόδων και των αντίστοιχων ποσοστών που εφαρμόζονται σε άλλες πολιτικές της Ένωσης για παρόμοιο τύπο πράξης και δικαιούχων.</p> <p>Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 149 για τη συμπλήρωση του κατ' αποκοπή συντελεστή και των σχετικών μεθόδων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου.»</p>

Αιτιολογία

Η ασφάλεια δικαίου δεν πρέπει να καταργείται από κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Τροπολογία 13

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 28

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>28. Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 68α και 68β: [...]</p> <p>1. Οι δαπάνες προσωπικού μιας πράξης δύνανται να υπολογίζονται ως κατ' αποκοπή συντελεστής ύψους έως το 20 % των άμεσων δαπανών άλλων από τις δαπάνες προσωπικού της εν λόγω πράξης.</p>	<p>28. Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 68α και 68β: [...]</p> <p>1. Οι δαπάνες προσωπικού μιας πράξης δύνανται να υπολογίζονται ως κατ' αποκοπή συντελεστής ύψους έως το 20 % των άμεσων δαπανών άλλων από τις δαπάνες προσωπικού της εν λόγω πράξης χωρίς να απαιτείται τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε υπολογισμούς για τον προσδιορισμό του εφαρμοζόμενου συντελεστή.</p>

Αιτιολογία

Πρόκειται για μια πραγματική απλούστευση και παρέχει ασφάλεια δικαίου.

Τροπολογία 14

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 52

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το άρθρο 127 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) στην παράγραφο 1 τρίτο εδάφιο, η παραπομπή στο «δεύτερο εδάφιο του άρθρου 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού» αντικαθίσταται από την παραπομπή στο «άρθρο 62 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού».</p>	<p>Το άρθρο 127 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) στην παράγραφο 1 τρίτο εδάφιο, η παραπομπή στο «δεύτερο εδάφιο του άρθρου 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού» αντικαθίσταται από την παραπομπή στο «άρθρο 62 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού».</p> <p>αα) στην παράγραφο 1 προστίθενται τα εξής:</p> <p>Πρέπει να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας, με τη διατήρηση του αριθμού των λογιστικών ελέγχων στο ελάχιστο δυνατό.</p>

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
β) στην παράγραφο 5 στοιχείο α), η παραπομπή στο «δεύτερο εδάφιο του άρθρου 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού» αντικαθίσταται από την παραπομπή στο «άρθρο 62 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού».	β) στην παράγραφο 5 στοιχείο α), η παραπομπή στο «δεύτερο εδάφιο του άρθρου 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού» αντικαθίσταται από την παραπομπή στο «άρθρο 62 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού». γ) η παράγραφος 7 διαγράφεται.

Αιτιολογία

Ο αριθμός των λογιστικών ελέγχων θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο για την κάλυψη των απαιτήσεων με σκοπό τη μείωση του ελεγκτικού φόρτου.

Τροπολογία 15

Άρθρο 265

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 57

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Στο άρθρο 142 παράγραφος 1 στοιχείο β), προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: «και είναι πάνω από το 5 % του συνολικού ποσού των επιλέξιμων δαπανών που περιλαμβάνονται στην αίτηση πληρωμής.»

Αιτιολογία

Το σημείο τέθηκε κατά τη συνάντηση των ενδιαφερόμενων φορέων, ενώ ο εισηγητής έλαβε γραπτή απόκριση από φορείς επί του σημείου, και συγκεκριμένα από τη ΔΑΘΠ, την LGA και τη Nouvelle-Aquitaine. Οι διατάξεις σχετικά με την αναστολή των πληρωμών πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία.

Τροπολογία 16

Άρθρο 265

Να τροποποιηθεί η παράγραφος 60

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
60. Στο άρθρο 152 προστίθεται η νέα παράγραφος 4: «Εάν δημοσιευθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού XXX/YYY για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, η διαχειριστική αρχή (ή η επιτροπή παρακολούθησης για τα προγράμματα που εμπίπτουν στον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας) μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την υποχρέωση που ορίζεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2α για μέγιστο διάστημα 6 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού XXX/YYY. » Εάν το έγγραφο που ορίζει τις προϋποθέσεις στήριξης παρασχεθεί στον δικαιούχο εντός περιόδου 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του κανονισμού XXX/YYY, η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει τις εν λόγω τροποποιημένες διατάξεις.»	60. Στο άρθρο 152 προστίθεται η νέα παράγραφος 4: «Εάν δημοσιευθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού XXX/YYY για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, η διαχειριστική αρχή (ή η επιτροπή παρακολούθησης για τα προγράμματα που εμπίπτουν στον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας) μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την υποχρέωση που ορίζεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2α.» Εάν το έγγραφο που ορίζει τις προϋποθέσεις στήριξης παρασχεθεί στον δικαιούχο εντός περιόδου 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του κανονισμού XXX/YYY, η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει τις εν λόγω τροποποιημένες διατάξεις.»

Αιτιολογία

Η επέκταση της μεταβατικής περιόδου για την εισαγωγή νέων κατ' αποκοπή συντελεστών θα επιτρέψει στις διαχειριστικές αρχές να προετοιμαστούν καλύτερα (ιδίως όσον αφορά την ανάλυση των δεδομένων) σε πιο ασφαλές νομικό περιβάλλον.

Τροπολογία 17

Άρθρο 267

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>Στο άρθρο 11 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>Τροποποίηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης</p> <p>Οι αιτήσεις των κρατών μελών για τροποποιήσεις των προγραμμάτων εγκρίνονται με τις ακόλουθες διαδικασίες:</p> <p>«α) η Επιτροπή, με εκτελεστικές πράξεις, αποφασίζει για τις αιτήσεις τροποποίησης των προγραμμάτων που αφορούν αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ σε ένα ή περισσότερα μέτρα.»</p>

Αιτιολογία

Κύριος στόχος της πρότασης είναι η απλούστευση της διαχείρισης των κονδυλίων και η εξασφάλιση ενός ορισμένου βαθμού ευελιξίας. Όμως, η πρόταση της Επιτροπής ενισχύει τους διαχειριστικούς και διοικητικούς κανόνες για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Είναι λοιπόν σκόπιμο να τροποποιηθεί το κείμενο.

Τροπολογία 18

Άρθρο 267

Παράγραφος 7

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το άρθρο 36 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) Η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>i) το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«γ) ένα εργαλείο σταθεροποίησης εισοδήματος, με τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών σε ταμεία αλληλοβοήθειας, που παρέχει αποζημίωση στους γεωργούς όλων των τομέων για σοβαρή μείωση του εισοδήματός τους.»</p> <p>ii) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο δ):</p> <p>«δ) ένα εργαλείο σταθεροποίησης εισοδήματος, με τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών σε ταμεία αλληλοβοήθειας, που παρέχει αποζημίωση στους γεωργούς ενός συγκεκριμένου τομέα για σοβαρή μείωση του εισοδήματός τους.»</p>	<p>Το άρθρο 36 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) Η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>i) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο δ):</p> <p>«δ) ένα εργαλείο σταθεροποίησης εισοδήματος, με τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών σε ταμεία αλληλοβοήθειας, που παρέχει αποζημίωση στους γεωργούς ενός συγκεκριμένου τομέα για σοβαρή μείωση του εισοδήματός τους.»</p>

Αιτιολογία

Η προώθηση της χρήσης εργαλείων διαχείρισης κινδύνων, ιδίως δε ασφαλίσεων, ωφελεί περισσότερο το σύστημα των ασφαλίσεων παρά τους γεωργούς. Η ενίσχυση των εργαλείων αυτών θα κινδύνευε να ελαττώσει τα κονδύλια που προβλέπονται για την αγροτική ανάπτυξη, αναγκαία για τη συνοχή των αγροτικών περιοχών.

Τροπολογία 19

Άρθρο 267

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 7

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 διαγράφεται.

Αιτιολογία

Τα ασφαλιστικά εργαλεία κινδυνεύουν να εξαντλήσουν όλα τα διαθέσιμα για την αγροτική ανάπτυξη κονδύλια, ενώ δεν συνιστούν επαρκές μέσο διαχείρισης για τη διατήρηση του εισοδήματος των γεωργών. Οι ΗΠΑ εγκαταλείπουν όλο και περισσότερο τέτοιου είδους πρακτικές.

Τροπολογία 20

Άρθρο 269

Παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
«8. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος άρθρου από το 2018. Κοινοποιούν τη σχετική απόφαση στην Επιτροπή έως την 1η Αυγούστου 2017.»	

Αιτιολογία

Η τροπολογία επιχειρεί να εξασφαλίσει ότι οι πόροι της ΚΓΠ θα εξακολουθήσουν να απευθύνονται στους εν ενεργεία γεωργούς ως μοναδικούς επιλέξιμους αποδέκτες των άμεσων πληρωμών, ώστε να αποτραπεί ο διασκορπισμός των χρηματοδοτικών πόρων.

Τροπολογία 21

Άρθρο 269

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>Το άρθρο 44 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>Διαφοροποίηση καλλιεργειών</p> <p>1. Όταν η αρόσιμη γη του γεωργού καλύπτει έκταση μεταξύ 10 και 30 εκταρίων και δεν καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή κατά τη διάρκεια του κύκλου καλλιέργειας, πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές καλλιέργειες σε αυτή την αρόσιμη γη. Η κύρια καλλιέργεια δεν πρέπει να καλύπτει περισσότερο από το 50 % αυτής της αρόσιμης γης.</p> <p>Λόγω της ευνοϊκής τους επίδρασης στη γονιμότητα του εδάφους και την παραγωγικότητα, στην αμειψισπορά μπορούν να περιλαμβάνονται μείγματα τριφυλλίου και διετών χόρτων ή άλλες μορφές εμβόλιμων καλλιεργειών και συγκαλλιεργειών.</p>

Αιτιολογία

Πέρα από την απλούστευση, πρέπει να προετοιμαστεί η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ. Η αμειψισπορά συνιστά καίριο στοιχείο. [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013].

Τροπολογία 22

Άρθρο 270

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>3. Στο άρθρο 152, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:</p> <p>«1α. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια οργάνωση παραγωγών, η οποία έχει αναγνωριστεί βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, μπορεί να προγραμματίζει την παραγωγή, να διαθέτει στην αγορά και να διαπραγματεύεται συμβάσεις για την προμήθεια γεωργικών προϊόντων, για λογαριασμό των μελών της, για το σύνολο ή μέρος της συνολικής παραγωγής τους.»</p>

Αιτιολογία

Τίθεται το άρθρο 152 στο επίκεντρο των παρεκκλίσεων της ενιαίας ΚΟΑ από την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τη σύσταση 157α στην έκθεση της ειδικής ομάδας εργασίας για τις γεωργικές αγορές και με την παράγραφο 8 της γνωμοδότησης της Επιτροπής Γεωργίας σχετικά με την ετήσια έκθεση για την ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού.

Τροπολογία 23

Άρθρο 270

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>3ια. Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:</p> <p>«Άρθρο 152β</p> <p>Επιμερισμός αξίας</p> <p>Με την επιφύλαξη του άρθρου 125 στον τομέα της ζάχαρης, οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων σε έναν από τους συγκεκριμένους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, μέσω των οργανώσεών τους, καθώς και οι επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αυτών, μπορούν να συμφωνήσουν ρήτρες επιμερισμού της αξίας, μεταξύ άλλων για τις προσαυξήσεις και τις ζημίες της αγοράς, που προσδιορίζουν τον τρόπο επιμερισμού μεταξύ τους τυχόν εξέλιξης των σχετικών τιμών αγοράς ή άλλων αγορών πρώτων υλών.»</p>

Αιτιολογία

Με την παρούσα πρόταση επιτρέπεται στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων να συμφωνήσουν, μέσω των οργανώσεών τους, να αναλάβουν την εμπορία ή τη μεταποίηση των προϊόντων τους, με βάση ρήτρες επιμερισμού της αξίας, κατά το πρότυπο του τομέα της ζάχαρης.

Τροπολογία 24

Άρθρο 270

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>3κοτ. Στον τίτλο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, προστίθεται το ακόλουθο κεφάλαιο:</p> <p>«ΚΕΦΑΛΑΙΟ IIIa</p> <p>Σχέσεις με την αλυσίδα εφοδιασμού</p> <p>Άρθρο 175a</p> <p>Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές</p> <p>Μέχρι τις 30 Ιουνίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο νομοθετική πρόταση σχετικά με ενωσιακό πλαίσιο για την καταπολέμηση των πρακτικών που αποκλίνουν κατάφωρα από την ορθή εμπορική πρακτική και αντιβαίνουν στην καλή πίστη και στη δίκαιη μεταχείριση στις συναλλαγές μεταξύ των γεωργών —συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεών τους και των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης— και των εμπορικών εταιρών τους κατάντη της αλυσίδας εφοδιασμού.»</p>

Αιτιολογία

Η διάταξη επιβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει, πριν από τα μέσα του 2018, ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, σύμφωνα με τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2016 και με τη σύσταση 113 στην έκθεση της ειδικής ομάδας εργασίας για τις γεωργικές αγορές της Επιτροπής Γεωργίας.

Τροπολογία 25

Άρθρο 270

Να προστεθεί νέα παράγραφος μετά την παράγραφο 4

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>4γ) Στο άρθρο 219 παράγραφος 1, το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Τα μέτρα αυτά μπορούν, στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της διατάραξης της αγοράς ή της απειλής, να επεκτείνουν ή να τροποποιούν το πεδίο εφαρμογής, τη διάρκεια ή άλλες πτυχές άλλων μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, ή να προβλέπουν επιστροφές κατά την εξαγωγή ή να αναστέλλουν τους εισαγωγικούς δασμούς εν όλω ή εν μέρει για ορισμένες ποσότητες ή περιόδους, εάν κρίνεται αναγκαίο.»</p>

Αιτιολογία

Προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του άρθρου 219, είναι σκόπιμο να παρασχεθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, αλλά και οποιαδήποτε άλλα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης της προσφοράς.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

1. σημειώνει ότι ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει τις αρχές και τις διαδικασίες που διέπουν την εκτέλεση όλων των τομέων του προϋπολογισμού της ΕΕ και τον έλεγχο των κονδυλίων και των προγραμμάτων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, στην πρόταση περιλαμβάνονται όλα τα είδη δαπανών της ΕΕ, από συνδυαστικά μέσα, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), έως την επιμερισμένη διαχείριση, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), καθώς και προγράμματα της ΕΕ που αποτελούν αντικείμενο κεντρικής διαχείρισης, όπως το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020». Ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ καλύπτει επίσης τις διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, και η ΕτΠ, ως όργανο της ΕΕ, δεσμεύεται επίσης από την εφαρμογή του·
2. υπογραμμίζει ότι σε μια αναθεώρηση αυτής της έκτασης — κατά την οποία 15 νομοθετικές πράξεις πρόκειται να τροποποιηθούν — κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί μια εκτίμηση των επιπτώσεων πριν από την υποβολή της πρότασης. Η εν λόγω εκτίμηση επιπτώσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την εδαφική διάσταση και τον αντίκτυπο των προτάσεων που υποβάλλονται. Είναι δύσκολο να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις της παρούσας πρότασης για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και η συμμόρφωσή της με την αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον, η ΕτΠ αμφισβητεί την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η νομοθετική πρόταση υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, δεδομένου ότι οι προτάσεις για τις τομεακές νομοθετικές πράξεις υπερβαίνουν την εναρμόνιση του κειμένου με τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην Ένωση·
3. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν απευθύνει επανειλημμένα έκκληση για περισσότερη απλούστευση και ευελιξία των κανόνων, προκειμένου να επισπευσθεί η εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ και να καταστεί η καθημερινή διεξαγωγή των επιχειρήσεων ευκολότερη για τους δικαιούχους, ιδίως για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), και τις διαχειριστικές αρχές·
4. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, ως αποτέλεσμα της καλής συνεργασίας μεταξύ της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ορισμένες προτάσεις απλούστευσης που είχαν εκπονηθεί κατά τη διάρκεια των κοινών εργασιών που διοργανώθηκαν σε συνεργασία με την Προεδρία του Συμβουλίου σχετικά με την απλούστευση της πολιτικής συνοχής ενσωματώθηκαν στην παρούσα νομοθετική πρόταση, όπως, π.χ., η μετάβαση προς μια προσέγγιση περισσότερο βασισμένη στις επιδόσεις όσον αφορά την εκτέλεση των πληρωμών από την Επιτροπή·
5. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη διεύρυνση των δυνατοτήτων προσφυγής στη μέθοδο του απλουστευμένου κόστους. Εντούτοις, υπάρχουν ακόμη σημεία που επιδέχονται βελτίωση: η ΕτΠ προτείνει, συγκεκριμένα, να διευρυνθεί η δυνατότητα χρήσης του απλουστευμένου κόστους στα έργα που αφορούν τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), όπως ισχύει και για τα έργα που υπάγονται στις κρατικές ενισχύσεις. Εξάλλου, η χρήση τυποποιημένων κλιμάκων δεν θα πρέπει να υπάγεται στην εκ των προτέρων έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή, τουλάχιστον, θα πρέπει να περιοριστεί, ώστε οι διαχειριστικές αρχές να μπορούν να εισαγάγουν σημαντικές απλουστεύσεις στη διαχείριση·
6. σημειώνει ότι τα προτεινόμενα μέτρα απλοποίησης όσον αφορά τους ελέγχους αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντική απλούστευση σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ που αφορούν δαπάνες της ΕΕ. Στις προτάσεις του δημοσιονομικού κανονισμού για την κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων, σε συνδυασμό με την απλούστευση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη (ενιαίος λογιστικός έλεγχος), παρατηρείται σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη μείωση του αριθμού των λογιστικών ελέγχων, των σφαλμάτων και των διοικητικών επιβαρύνσεων και την ενίσχυση της εικόνας, της χρήσης και της στοχοθέτησης των αποτελεσμάτων. Σκοπός των μέτρων αμοιβαίας εμπιστοσύνης είναι να ενθαρρύνουν, στο μέτρο του δυνατού, τη στήριξη σε έναν και μόνο έλεγχο, όταν ο έλεγχος είναι αξιόπιστος σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου·
7. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν έχουν ενσωματωθεί όλες οι προτάσεις απλούστευσης των λογιστικών ελέγχων στην προτεινόμενη νομοθετική πρόταση. Οι υπερβολικές απαιτήσεις λογιστικού ελέγχου συνεπάγονται σημαντικούς κινδύνους τόσο για τις περιφερειακές διοικήσεις όσο και για τις ΜΜΕ. Κατά συνέπεια, πολλοί θεωρούν ότι η χρησιμοποίηση στήριξης από τα ΕΔΕΤ απλώς δεν αξίζει τον κόπο. Μια περαιτέρω απλούστευση θα πρέπει να ελαφρύνουν την επιβάρυνση για τους δικαιούχους. Η πρόταση με την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των ελεγκτικών λογιστικών αρχών όσον αφορά τους διαχειριστικούς ελέγχους από τις αρχές διαχείρισης θα πρέπει να αξιολογηθεί υπό αυτό το πρίσμα και να εισαγάγει ένα πρώτο επίπεδο ελέγχου, αντί της επιστροφής στον δικαιούχο·
8. συνιστά ελάφρυνση και μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τις απαιτήσεις για τους λογιστικούς ελέγχους. Συγκεκριμένα, συνιστάται να περιοριστεί η διάρκεια διατήρησης των ψηφιακών δεδομένων, δεδομένου ότι το κόστος αποθήκευσης μπορεί να είναι εξίσου υψηλό με το κόστος αρχειοθέτησης που παρατηρείται σήμερα·
9. προτείνει να εισαχθεί η δυνατότητα μιας εξατομικευμένης στρατηγικής λογιστικών ελέγχων για ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα, βάσει των μεθόδων και των αρχών που οφείλουν να εφαρμόζουν οι ελεγκτικές λογιστικές αρχές στα κράτη μέλη, όπως, για παράδειγμα, οι αρχές της αναλογικότητας, η επιβράβευση των ικανοποιητικών αποτελεσμάτων προηγούμενων ελέγχων και η χρήση εθνικών μεθόδων ελέγχου·

10. επικροτεί την πρόταση που περιέχεται στον δημοσιονομικό κανονισμό σύμφωνα με την οποία, οι χρηματοδοτήσεις δεν θα πρέπει συνδέονται με τις δαπάνες των σχετικών πράξεων, αλλά, αντ' αυτού, να βασίζονται στην εκπλήρωση όρων που σχετίζονται με την πραγματοποίηση προόδου στην εκτέλεση ή με την επίτευξη στόχων των προγραμμάτων. Θεωρεί ότι η ευρύτερη χρήση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων θα πρέπει να ενθαρρυνθεί·

11. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το αίτημά της να επιτρέπει η απευθείας ανάθεση συμβάσεων στους εθνικούς/περιφερειακούς δημόσιους φορείς αναπτυξιακής χρηματοδότησης, όταν ενεργούν ως ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων που προβλέπεται στην παρούσα νομοθετική πρόταση·

12. καλωσορίζει την προτεινόμενη απλούστευση των κοινών σχεδίων δράσης (ΚΣΔ), σημειώνει, ωστόσο, ότι τα ΚΣΔ έχουν χρησιμοποιηθεί ελάχιστα μέχρι σήμερα, δεδομένου ότι οι διαχειριστικές αρχές φοβούνται ότι οι λογιστικοί ελεγκτές θα ερμήνευαν τους κανόνες για τα ΚΣΔ με διαφορετικό τρόπο και θα επέβαλαν δημοσιονομικές διορθώσεις. Επιπλέον, η χρήση των ΚΣΔ απαιτεί πρόσθετα επίπεδα διακυβέρνησης. Συνιστά, επομένως, να διερευνηθούν οι εμπειρίες που αποκομίστηκαν από τη χρήση των ΚΣΔ και να διεξαχθεί μια αξιολόγηση του μηχανισμού υλοποίησης. Ζητεί περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα πρακτικά μέτρα που έχει λάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αντιμετωπιστεί τα θέματα της έλλειψης εμπιστοσύνης και της αβεβαιότητας. Ζητεί επίσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παράσχει ένα πρότυπο ΚΣΔ επί του οποίου να ζητήσει τη συμβουλή του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Συνιστά δε θερμά τη δρομολόγηση σειράς πιλοτικών έργων σε όλα τα κράτη μέλη κατά το διάστημα αυτό προκειμένου να αποτελέσουν δοκιμαστικό πεδίο για τα ΚΣΔ που θα χρησιμοποιούνται ευρέως μετά το 2020·

13. χαιρετίζει το γεγονός ότι οι προτάσεις που αποσκοπούν να βελτιώσουν τον συνδυασμό των ΕΔΕΤ με το ΕΤΣΕ (άρθρο 38 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και άρθρο 39α του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για τα ΕΔΕΤ ή ΚΚΔ), ιδίως όσον αφορά τα χρηματοδοτικά μέσα, είναι εξαιρετικά θετικές και ανταποκρίνονται στα αιτήματα της Επιτροπής των Περιφερειών για την αύξηση των συνεργειών μεταξύ των ΕΔΕΤ και του ΕΤΣΕ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με την προστιθέμενη αξία της θέσπισης δύο μηχανισμών υλοποίησης για τα ανανεώσιμα κεφάλαια, που μπορούν να υλοποιηθούν τόσο μέσω του ΕΤΣΕ όσο και μέσω των ΕΔΕΤ. Ο διοικητικός φόρτος της ύπαρξης δύο μηχανισμών υλοποίησης μπορεί να αποφευχθεί μέσω της εκ των προτέρων αξιολόγησης της συνδυασμένης υλοποίησης ΕΔΕΤ και ΕΤΣΕ, κατά περίπτωση. Η ΕΤΠ εφιστά επίσης την προσοχή στο γεγονός ότι, σε σύγκριση με τα ΕΔΕΤ, η εφαρμογή του ΕΤΣΕ, καθώς και των επισυναπτόμενων σχετικών όρων, θεωρούνται απλούστερα. Το διαφορετικό καθεστώς των ταμείων της ΕΕ που τελούν υπό άμεση διαχείριση, όπως το ΕΤΣΕ και ο «Ορίζοντας 2020», και της κοινής διαχείρισης των ΕΔΕΤ στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων αυξάνει τον διοικητικό φόρτο και εμποδίζει τις συνέργειες μεταξύ των μέσων·

14. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η παρούσα νομοθετική πρόταση ανοίγει τη δυνατότητα μεταβίβασης των πόρων από την πολιτική συνοχής προς άλλα προγράμματα κεντρικής διαχείρισης ή προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητα ανάληψης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ). Από τοπική και περιφερειακή σκοπιά, η διάταξη αυτή φαίνεται να είναι προβληματική, δεδομένου ότι το αίτημα για την εν λόγω μεταβίβαση πρέπει να υποβληθεί από το κράτος μέλος χωρίς τη ρητή ανάγκη διαβούλευσης με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Ως εκ τούτου, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές απορρίπτουν την εν λόγω πρόταση όπως έχει κατατεθεί στην παρούσα της μορφή, συνεπώς, η ΕΤΠ προτείνει στην Επιτροπή να επαληθεύσει και να εγκρίνει μια μεταβίβαση πόρων μόνο εάν η αίτηση προέρχεται και/ή έχει εγκριθεί από τη διαχειριστική αρχή ή τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να δρομολογήσουν παρόμοιες αιτήσεις·

15. συνιστά η παρούσα νομοθετική πρόταση να προβλέψει επίσης τη δυνατότητα μεταβίβασης πόρων από τα προγράμματα που αποτελούν αντικείμενο κεντρικής διαχείρισης και του ΕΤΣΕ στα προγράμματα της πολιτικής συνοχής. Τα θέματα αυτά εξετάζονται στην τροπολογία 1·

16. υπογραμμίζει ότι στις κατ' εξουσιοδότηση και στις εκτελεστικές πράξεις, αλλά και στις κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής, εντοπίζονται πολλές από τις αιτίες πολυπλοκότητας. Είναι πολλά τα ερωτήματα και οι πρόσθετες υποχρεώσεις σε θέματα διαχείρισης και λογιστικών και λοιπών ελέγχων που απορρέουν από αυτές τις δευτερεύουσες ρυθμίσεις. Κρίνεται αναγκαία η απλούστευση αυτού του επιπέδου ρύθμισης·

17. επισημαίνει ότι στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 480/2014 της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2014, άρθρο 27 παράγραφος 2, θεσπίζεται αναδρομική ισχύς του κανόνα κατά τους λογιστικούς και λοιπούς ελέγχους των πράξεων, γεγονός που προκαλεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου, απαράδεκτη για τους δικαιούχους. Η αρχή αυτή της αναδρομικότητας πρέπει να αποκλειστεί, εκτός εάν οι νέοι κανόνες είναι πιο ευνοϊκοί για τους δικαιούχους·

Προτάσεις απλούστευσης για την περίοδο προγραμματισμού μετά το 2020

18. ζητεί να συνεχιστεί η απλούστευση της πολιτικής συνοχής με τις προτάσεις για την περίοδο προγραμματισμού μετά το 2020. Εν προκειμένου, τα ακόλουθα θέματα θα πρέπει να επιλυθούν κατά προτεραιότητα:

— Να καθιερωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ μέσω κοινών ορισμών που θα επιτρέπουν τη σύγκριση αποτελεσμάτων και το συνδυασμό πόρων.

- Να διερευνηθεί πώς οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες της πολιτικής για τη συνοχή (άρθρο 19 του ΚΚΔ) θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περαιτέρω απλοποίηση.
- Να επανεξεταστεί η πολυεπίπεδη προσέγγιση στα προγράμματα που υλοποιούνται από κοινού, στο πλαίσιο της οποίας θα ήταν πιο αποτελεσματική η συνεργασία με τις περιφερειακές/τις τοπικές αρχές ή με την αρμόδια εθνική αρχή ανάλογα με το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του εκάστοτε προγράμματος.
- Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια και να μειωθεί η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας, θα πρέπει να αναπτυχθεί ένα κοινό σύνολο κανόνων για όλα τα ταμεία της ΕΔΕΤ. Αυτό μπορεί να γίνει με τη δημιουργία μίας ενιαίας υπηρεσίας εξυπηρέτησης για τις αιτήσεις των δικαιούχων των ΕΔΕΤ ώστε να καταστεί εφικτή η εύκολη και ισότιμη πρόσβαση σε αυτά.
- Να οριοθετηθούν οι προϋποθέσεις που θεσπίζονται σε αυτό το γενικό σύνολο κανόνων. Οι δημοσιονομικοί κανόνες δεν θα πρέπει να επιτρέπουν την υιοθέτηση πρόσθετων όρων όσον αφορά τους ειδικούς κανόνες των ταμείων σχετικά με τους λογιστικούς ελέγχους και την επιλεξιμότητα των δαπανών για τα ειδικά ταμεία και προγράμματα. Οι ειδικοί κανονισμοί για τα ταμεία θα πρέπει να περιοριστούν σε κανόνες σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων και την υποβολή εκθέσεων. Η εν λόγω πρόληψη κανονιστικού υπερθεματισμού (*gold plating*) θα πρέπει επίσης να ισχύει για όλους τους εταίρους που συμμετέχουν σε προγράμματα κοινής υλοποίησης.
- Θα πρέπει να περιοριστεί το περιεχόμενο των ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής στην παροχή βασικών πληροφοριών σχετικά με την υλοποίηση του εκάστοτε προγράμματος, χωρίς περιττές πρόσθετες επιβαρύνσεις για τις διαχειριστικές αρχές.
- Κρίνεται σκόπιμο να καταργηθούν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες έχουν περιορισμένη πρόσθετη αξία και οι οποίες εφαρμόζονται με εντελώς διαφορετικό τρόπο, όπως, λόγου χάρι, η διαδικασία προσδιορισμού (άρθρο 124 του ΚΚΔ).
- Να αναπτυχθούν διαφοροποιημένα συστήματα ελέγχου και υποβολής εκθέσεων μέσω συμβάσεων εμπιστοσύνης μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών ελεγκτικών και διαχειριστικών αρχών.
- Προκειμένου να αποφευχθούν οι επιβαρύνσεις που συνεπάγονται οι ελεγχοί, το άρθρο σχετικά με τα καθήκοντα της ελεγκτικής αρχής (άρθρο 127 του ΚΚΔ) θα πρέπει να συμπληρωθεί ως εξής: «Η παρούσα στρατηγική για τους λογιστικούς ελέγχους διευκρινίζεται εκ των προτέρων στη διαχειριστική αρχή και αξιολογείται από την Επιτροπή προκειμένου να διαφυλαχθεί η αρχή της αναλογικότητας και να συνυπολογιστούν οι κίνδυνοι που συνεπάγεται το ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα».
- Κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα η περίοδος προγραμματισμού 2007-2013, κατά την οποία προβλέπονταν οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις και η διαδικασία προσδιορισμού, βάσει της οποίας η Επιτροπή προέβαινε στον έλεγχο και στην επικύρωση όλων των συστημάτων που είχαν τεθεί σε λειτουργία από τις διαχειριστικές αρχές, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι οι χρηματοδοτήσεις να μπορούν να εκδίδονται ταχύτερα κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού.
- Οι διατάξεις σχετικά με την αναστολή των πληρωμών (άρθρο 142 του ΚΚΔ) πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία.
- Θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ δόλιων και ακούσιων σφαλμάτων.
- Θα πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη μεταξύ των φορέων που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής διαχείρισης των ΕΔΕΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 480/2014, άρθρο 28, γίνεται λόγος για αποδεκτό ποσοστό σφάλματος, που τοποθετείται στο 2 %. Η εμπειρία έχει δείξει ότι το ποσοστό αυτό δεν ενδεικνύεται για τα έργα της πολιτικής για τη συνοχή. Δεδομένου ότι τα διεθνή πρότυπα ελέγχου δεν επιβάλλουν ποσοτικό κανόνα, θα πρέπει να είναι δυνατό να αυξηθεί το όριο αυτό σε 5 %.

19. υπογραμμίζει ότι η παρούσα νομοθετική πρόταση σχετικά με τους «δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης», συνοδευόμενη από τους αντίστοιχους τομεακούς κανόνες που ορίζονται σε 15 νομοθετικές πράξεις, απευθύνεται προς όλες τις επιτροπές της ΕτΠ, των οποίων ζητήθηκε η γνώμη κατά την προπαρασκευαστική φάση αυτής της γνωμοδότησης. Η ομάδα εργασίας της επιτροπής COTER για τον προϋπολογισμό της ΕΕ συνέβαλε επίσης στην κατάρτιση της παρούσας γνωμοδότησης.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL